

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก
เครื่องมือการวิจัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสัมภาษณ์บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

เรื่อง สภาพปัจจุบันการจัดเก็บความรู้ผ้าล้านนา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการค้นคืนและเข้าถึงความรู้ด้านผ้าล้านนา เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาออนโทโลยีความรู้ด้านผ้าล้านนา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

นิยามคำศัพท์

1. **ออนโทโลยี** หมายถึง ระบบคำศัพท์ที่ใช้เป็นตัวแทนความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประกอบด้วย คำศัพท์ คำอธิบายคำศัพท์ ความสัมพันธ์ คุณสมบัติ กฎเกณฑ์และข้อจำกัดของการใช้คำศัพท์ และตัวอย่างการใช้คำศัพท์
2. **ผ้าล้านนา** หมายถึง สิ่งที่ทำด้วยเยื่อใย เช่น ผ้าไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้เป็นผืนผ้าใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน
3. **การจัดหมวดหมู่** หมายถึง การแยกหนังสือที่มีเนื้อหาเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นคืนและเป็นระเบียบในการจัดเก็บ
4. **หัวเรื่อง** หมายถึง คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแทนเนื้อหาหนังสืออย่างกว้างๆ ประกอบด้วย หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....

ปี

หน่วยงานที่สังกัด.....ตำแหน่ง.....

ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

อื่นๆ โปรดระบุ.....

สาขาวิชาที่จบการศึกษา.....ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันการจัดเก็บความรู้ผ้าล้านนา

1. ห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศของท่านมีการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผ้าล้านนา

ประเภทใดบ้าง

☐ หนังสือทั่วไป	☐ วารสาร	☐ หนังสือพิมพ์
☐ สิ่งพิมพ์รัฐบาล	☐ หนังสืออ้างอิง	☐ รายงานการวิจัย
☐ วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ	☐ หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาคเหนือ	
☐ อื่นๆ โปรดระบุ		

.....
.....

2. กลุ่มผู้ใช้บริการความรู้ด้านผ้าล้านนาของห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศ

☐ อาจารย์/นักวิจัย	☐ นักศึกษา
☐ บุคลากร	☐ บุคคลภายนอก
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

.....
.....

3. ห้องสมุดหรือแหล่งบริการสารสนเทศของท่านมีการจัดหมวดหมู่ให้กับทรัพยากรสารสนเทศด้าน
ผ้าล้าเนาหรือไม่

- มี ไม่มี

3.1) ถ้ามี ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ใด

- ระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification)
 ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification)

ใช้หมวดใด โปรดระบุ

.....(เช่น หมวด

NK8800-8899 ผ้า (Textile fabrics) หรือ หมวด TT งานฝีมือ ศิลปหัตถกรรม (Handicrafts,
Art and Crafts) เป็นต้น)

- ระบบโคลอน (Colon Classification)
 อื่นๆ โปรดระบุ

3.2) หากไม่มีการจัดหมวดหมู่ ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของท่านใช้เกณฑ์ใดในการจัดระบบ

ทรัพยากรสารสนเทศด้านผ้าล้าเนา

- กำหนดเลขทะเบียน เรียงตามตัวอักษร
 เรียงตามปีที่จัดพิมพ์ จัดเรียงตามกลุ่มรู้ผ้าล้าเนา
 อื่นๆ โปรดระบุ

.....
.....
 ข้อดีของการจัดระบบที่ใช้ในปัจจุบัน

.....
 ข้อเสียของการจัดระบบที่ใช้ในปัจจุบัน

4. ห้องสมุดหรือแหล่งบริการสารสนเทศของท่านมีการกำหนดหัวเรื่องให้กับทรัพยากรสารสนเทศ
ด้านผ้าล้านนาหรือไม่

- มี ไม่มี

4.1) ถ้ามี ใช้คู่มืออะไรในการให้หัวเรื่องขอบเขตความรู้ด้านผ้าล้านนา

- คู่มือหัวเรื่องของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
 คู่มือหัวเรื่องของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings)
 คู่มือหัวเรื่องเฉพาะด้านผ้าล้านนา

4.2) ถ้าไม่มีห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของท่านกำหนดหัวเรื่องอย่างไร

- ห้องสมุดหรือแหล่งบริการสารสนเทศของท่านเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง
 หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้น ที่ใด โปรดระบุ.....
 อื่นๆ โปรดระบุ

5. ห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศของท่านจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศด้านผ้าล้านนาอย่างไร

- บันทึกข้อมูลลงในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (Online Public Access Catalog - OPAC)

- บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม Microsoft Office (เช่น Microsoft Excel, Microsoft Word เป็นต้น)

- บันทึกข้อมูลลงในบัตรรายการ (Catalog card)

- วางไว้บนชั้นเก็บหนังสือโดยไม่มีการจัดหมวดหมู่

อื่นๆ โปรดระบุ

.....
.....

ข้อดีของวิธีการจัดเก็บดังกล่าว

.....
.....

ข้อเสียของวิธีการจัดเก็บดังกล่าว

.....
.....

6. ในกรณีที่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของท่านไม่มีการจัดหมวดหมู่ ท่านในฐานะที่เป็นบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ เห็นว่าควรมีการจัดหมวดหมู่หรือไม่ และจัดอย่างไร

ควร ไม่ควร

จัดระบบความรู้ผ้าล้านนาอย่างไร

.....
.....

7. ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของท่านพบปัญหา หรือมีข้อคำถามจากผู้ใช้บริการในการค้นคืนความรู้ด้านผ้าล้านนาในประเด็นใดบ้าง

ปัญหาด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศด้านผ้าล้านนา (เช่น ระบบการจัดหมวดหมู่ที่ใช้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ด้านผ้าล้านนา)

.....
.....

ปัญหาด้านการให้หัวเรื่องทรัพยากรสารสนเทศด้านผ้าล้านนา (เช่น เนื่องจากเนื้อหาความรู้ด้านผ้าล้านนามีความหลากหลายของเนื้อหา และเป็นความรู้ที่เฉพาะด้าน คู่มือหัวเรื่องที่ใช้จึงไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาเรื่องผ้าล้านนาได้ทั้งหมด)

.....
.....

ปัญหาด้านจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศด้านผ้าล้านนา (เช่น ในกรณีที่วางไว้บนชั้นเก็บหนังสือโดยไม่มีการจัดหมวดหมู่อาจเกิดปัญหาทรัพยากรสารสนเทศสูญหายได้)

.....
.....

ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นความรู้ผ้าล้านนา (เช่น ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นอาจทำให้เสียเวลาในการค้นคืน)

.....
.....

ปัญหาด้านการใช้คำค้น (เช่น คำค้นที่เป็นศัพท์เทคนิคหรือศัพท์เฉพาะด้านผ้าล้านนา, คำค้นที่มีความคลุมเครือเนื่องจากความหมายของคำศัพท์เฉพาะด้านผ้าล้านนาที่แตกต่างกัน, คำค้นที่กว้างเกินไปทำให้ได้ผลลัพธ์จำนวนมากยากต่อการคัดกรองเนื้อหา เป็นต้น)

.....
.....

อื่นๆ โปรดระบุ

.....
.....

.....

****ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้****

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ

เรื่อง คั่นคืนและเข้าถึงความรู้ด้านผ้าล้านนา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการคั่นคืนและเข้าถึงความรู้ด้านผ้าล้านนา เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาออนไลน์ความรู้ด้านผ้าล้านนา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

นิยามคำศัพท์

1. **ออนโทโลยี** หมายถึง ระบบคำศัพท์ที่ใช้เป็นตัวแทนความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประกอบด้วย คำศัพท์ คำอธิบายคำศัพท์ ความสัมพันธ์ คุณสมบัติ กฎเกณฑ์และข้อจำกัดของการใช้คำศัพท์ และตัวอย่างการใช้คำศัพท์
2. **ผ้าล้านนา** หมายถึง สิ่งที่ทำด้วยเยื่อใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้เป็นผืนผ้า ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน
3. **การจัดหมวดหมู่** หมายถึง การแยกหนังสือที่มีเนื้อหาเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการคั่นคืนและเป็นระเบียบในการจัดเก็บ
4. **หัวเรื่อง** หมายถึง คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแทนเนื้อหาหนังสืออย่างกว้างๆ ประกอบด้วย หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

- 1) ชื่อ..... นามสกุล.....
อายุ..... ปี อาชีพ.....
- 2) ระดับการศึกษา
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

ตอนที่ 2 การค้นคืนและเข้าถึงความรู้ด้านผ้าล้านนา

1. วัตถุประสงค์การค้นคืน

- นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน
- นำมาใช้ประกอบการทำวิจัยประเด็นทางด้านผ้าล้านนา
- นำมาใช้เพื่อประกอบการเขียนบทความวิชาการ
- นำมาใช้ประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่
- อื่นๆ โปรดระบุ

2. เนื้อหาความรู้ด้านผ้าล้านนาที่ท่านใช้

- เครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้า

- เทคนิคหรือรูปแบบการทอผ้า

ประเภทของผ้าและการแต่งกาย

ลายผ้าล้าโนนา

การซ่อมผ้า

การออกแบบสิ่งทอและการแปรรูป

เทคนิคการจัดแสดงสินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย

อื่นๆ โปรดระบุ

3. ความถี่ในการค้นคืน

1-2 ครั้ง/สัปดาห์

3-4 ครั้ง/สัปดาห์

5-6 ครั้ง/สัปดาห์

ทุกวัน

อื่นๆ โปรดระบุ

4. วิธีการเข้าถึงและการสืบค้นความรู้ด้านผ้าล้านนา

- เข้าถึงด้วยตนเอง
- ให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสืบค้นให้
- สืบค้นผ่านฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ (OPAC)
- สืบค้นผ่าน Web Search Engine เช่น Google Sanook Yahoo เป็นต้น
- อื่นๆ โปรดระบุ

5. ในกรณีที่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่ท่านไปใช้บริการมีเครื่องมือช่วยในการสืบค้น ท่านมีวิธีการกำหนดคำค้นหรือคำแทนเนื้อหาความรู้ด้านผ้าล้านนาอย่างไร

- กำหนดคำค้นจากคำสำคัญ (Keyword) เช่น
- กำหนดคำค้นจากชื่อเรื่อง (Title) เช่น
- กำหนดคำค้นจากโจทย์ปัญหาหรือเรื่อง (Topic) ที่ต้องการ เช่น
- กำหนดคำค้นจากชื่อเรื่องในเอกสารอ้างอิง เช่น
- กำหนดคำค้นจากชื่อเฉพาะหรือศัพท์เฉพาะด้านผ้าล้านนา เช่น

อื่นๆ โปรดระบุ

6. ในกรณีที่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่ท่านไปใช้บริการไม่มีเครื่องมือช่วยในการสืบค้น ท่านมีวิธีค้นคว้าความรู้ด้านผ้าล้านนาอย่างไร

- สอบถามจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดว่าทรัพยากรสารสนเทศที่ท่านต้องการจัดเก็บไว้ที่ใด และเดินไปหยิบด้วยตนเอง

- ขอให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ท่านต้องการ
- ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการด้วยตนเอง โดยไม่ขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
- อื่นๆ โปรดระบุ

7. ปัญหาในการสืบค้นความรู้ด้านผ้าล้านนา

- การใช้คำค้นที่เป็นศัพท์เทคนิคหรือศัพท์เฉพาะด้านผ้าล้านนา เช่น
- การใช้คำค้นที่มีความคลุมเครือเนื่องจากความหมายของคำศัพท์เฉพาะด้านผ้าล้านนาที่แตกต่างกัน เช่น
- การใช้คำค้นที่กว้างเกินไปทำให้ได้ผลลัพธ์จำนวนมากยากต่อการคัดกรองเนื้อหา เช่น
- ไม่มีคำค้นที่เป็นมาตรฐาน เช่น

- ไม่มีเครื่องมือช่วยค้นที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องและครอบคลุมมากที่สุด

อื่นๆ โปรดระบุ

.....
.....

8. ข้อเสนอแนะในพัฒนาเครื่องมือสืบค้นความรู้ด้านผ้าล้านนา

ด้านการกำหนดคำค้น

.....
.....

ด้านการแสดงผลการค้น

.....
.....

ด้านการเชื่อมโยงแหล่งความรู้

.....
.....

ด้านการแบ่งกลุ่มผู้ใช้

.....
.....

*** ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ***

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบวิเคราะห์เนื้อหา

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาออนไลน์โดยความรู้ผ้าล้านนา

ชื่อเรื่อง.....ชื่อผู้แต่ง.....

สถานที่พิมพ์.....สำนักพิมพ์.....ปีพิมพ์.....

แนวคิด	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ย่อย	คำอธิบาย	ข้อมูลตัวอย่าง
1.			คำอธิบายแนวคิดที่ 1	ข้อมูลตัวอย่างแนวคิดที่ 1
	1.1		คำอธิบายคำศัพท์หลักที่ 1.1	ข้อมูลตัวอย่างคำศัพท์หลักที่ 1.1
		1.1.1	คำอธิบายคำศัพท์ย่อยที่ 1.1.1	ข้อมูลตัวอย่างคำศัพท์ย่อยที่ 1.1.1
		1.1.2	คำอธิบายคำศัพท์ย่อยที่ 1.1.2	ข้อมูลตัวอย่างคำศัพท์ย่อยที่ 1.1.2
2.			คำอธิบายแนวคิดที่ 2	ข้อมูลตัวอย่างแนวคิดที่ 2
	2.1		คำอธิบายคำศัพท์หลักที่ 2.1	ข้อมูลตัวอย่างคำศัพท์หลักที่ 2.1
		2.1.1	คำอธิบายคำศัพท์ย่อยที่ 2.1.1	ข้อมูลตัวอย่างคำศัพท์ย่อยที่ 2.1.1

ภาคผนวก ข

รายชื่อทรัพยากรที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รายชื่อทรัพยากรที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหา

กนกพร ดีบุรี. (2545). *เครือข่ายทางสังคมของผู้หญิงในระบบบริบทมาช่วง : กรณีศึกษาการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กนกวรรณ คณากรสุขสันต์. (2553). *การบริหารจัดการแบบยั่งยืนของธุรกิจการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กนกวรรณ ดันดีวารงู. (2554). *ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าทอกระเหรี่ยงลายโบราณของวิสาหกิจชุมชนบ้านเด่นยางมูล อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กนกวรรณ สวนผล. (2549). *แนวทางการพัฒนากลุ่มทอผ้าบ้านดงเจริญชัย ตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).

กรภัทร์ วงศ์รัตน์. (2551). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการจำหน่ายส่วนประสมการตลาดบริการของห้างหุ้นส่วนจำกัด บัวลอยทองผ้าฝ้ายไทย จังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2543). *ผ้าชาวเขา อัตลักษณ์เส้นใยชนเผ่า*. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2558). *ผ้าชาวเขา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กรมประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2542). *จากเมืองล่องของดีเมืองแปะ : สรุปรายงานการอบรมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพทอผ้าไทยจังหวัดแพร่*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2540). *ผ้ามัดย้อม*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2541). *การฟื้นฟูการย้อมสีครามธรรมชาติ : เอกสารการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับผ้าคราม*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). *การสาวไหม ฟอกย้อมและทอผ้าไหม*. [ม.

ป.ท.]: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- กฤษฎา เขาวัวทิน. (2545). รายงานการวิจัย เรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์
ภูมิปัญญาจากท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- กฤษณา รัตนพฤกษ์ และ จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ. (2550). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษา
ความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง :
กรณีศึกษาชาติพันธุ์ไทใหญ่. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤษณี วงษ์ศรียา. (2547). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าตีนจก สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 = *Development of local curriculum on teen Teen-Jok weaving
for Prathom Suksa 5-6 Students.* (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- กองโบราณคดี กรมศิลปากร. (2534). *ผ้าจากแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: กรม
ศิลปากร.
- กองพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2545). *คู่มือการจัดทำผลิตภัณฑ์
ท้องถิ่นเรื่อง การตัดเย็บผ้าเบี่ยงต้น.* เชียงใหม่: กองพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงาน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กาญจนา เกียรติมนิรัตน์. (2546). ภูมิปัญญาในการทอผ้าพื้นเมืองภาคเหนือ : รูปแบบการเรียนรู้และ
การถ่ายทอดความรู้ของครูภูมิปัญญาไทย. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- กาญจนา ไชคถาวร. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสวัสดิการและสถานภาพสตรีหลัง
การประกอบอาชีพเสริมด้านการทอผ้า : กรณีศึกษาศรีชนบทตำบลออนเหนือ กิ่งอำเภอแม่
ออน จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กาญจนา ไชคถาวร และ ราพิง เวชยันต์วุฒิ. (2546). รายงานเรื่องข้อมูลวิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ทักษะและความชำนาญ จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กาญจนา อินกัน. (2547). การพัฒนาหลักสูตรวิชางานอาชีพ เรื่อง การย้อมผ้าหม้อฮ่อมพื้นเมือง
โรงเรียนบ้านทุ่งไธ้ (อภิวังวิทยาลัย) ตำบลทุ่งไธ้ อำเภอเมืองแพร่. (วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กิติพงษ์ เกลิมกิจ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

กิติพันธ์ กันทะธง. (2552). พฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยส่วนผลสมการตลาดของห้างหุ้นส่วนจำกัด เพ็ญศิริไหมไทย จ. ลำพูน. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

เกษมณี ยานะโส. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

แก่นจันทร์ มะลิชอ. (2546). การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทใหญ่ บ้านใหม่หมอกจ้าม อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ชนิษฐา ไชยวงศ์. (2556). การจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม : กรณีของบริษัท จอร์จี่แอนด์คู จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

คณะทำงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ. (2546). วิจิตรกรรมแห่งล้านนา. เชียงใหม่: โรงพิมพ์เมืองเชียงใหม่.

คณิง จันทร์ศิริ. (2544). การมัดย้อมผ้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

กัทธิดา ผลาทร. (2542). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทอผ้าพื้นเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).

แคลทริยา ทองสอดแสง. (2545). ความรู้ความเข้าใจและเจตคติกับพฤติกรรมการป้องกันมลภาวะทางอากาศของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผ้าในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

เครื่องมือศ วุฒิการณ. (2545). ชีวิต ศรัทธาและฝันผ้า : การสืบทอดความรู้เรื่องผ้าทอ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. [ม.ป.ท.]: [ม.ป.พ.].

โครงการปฏิรูปการศึกษาศาสตร์. (2553). โรงเรียนสาธิตชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระย่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แม่แจ่มและประวัติศาสตร์ผ้าตีนจก-ผ้าทอแม่แจ่ม. กรุงเทพฯ: โครงการปฏิรูปการศึกษาศาสตร์.

โครงการพัฒนาผ้าและผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองทั่วประเทศเพื่อส่งเสริมการผลิตและการส่งออก
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2543). *ลวดลายและสีสันทนผ้าทอพื้นเมือง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ.
(ม.ป.ป.). *ภูษาวิจิตร*. [ม.ป.ป.]: กระทรวงศึกษาธิการ.

โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการหลวง ส่วนพัฒนา สำนักพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงาน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2547). *รายงานผลการฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
ครั้งที่ 2-4 เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า ครั้งที่ 2 วันที่ 24-26 มีนาคม 2547 ณ ศูนย์พัฒนา
โครงการหลวงแม่หลอด ต.สบเปิง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่, ครั้งที่ 3 วันที่ 5-7 เมษายน 2547
ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยส้มป่อย ต.คอยแก้ว อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่, ครั้งที่ 4 วันที่
20-22 เมษายน 2547 ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ป๋นหลวง ต.เวียง อ.เวียงป่าเป้า จ.
เชียงราย. เชียงใหม่: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.*

โครงการหัตถกรรม มุลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับ ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
(2550). *รายงานการฝึกอบรม พร้อมข้อสังเกตจากวิทยากร เรื่อง การฝึกอบรมการป้องกันส
ตกในการย้อมสีคราม 29-30 พฤษภาคม 2550 ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปิงค่า ตำบลช้าง
น้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

จกกลบดินทร์ แสงอาสภวิริยะ. (2551). *การดำเนินงานทางธุรกิจของกลุ่ม OTOP ในเขตอำเภอสัน
กำแพงกรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าและประเภทเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่ง :*
รายงานผลการวิจัยมหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

จันทร์ศิริ วาทหงษ์. (2548). *งานหัตถกรรมพื้นบ้านชุมชนเผ่าม้ง : การผลิตผ้าใยกล้วยง (ใยม่วง)*.
เชียงใหม่: มุลนิธิโครงการหลวง.

จิราวรรณ กาวีละ โอคาโมโตะ. (2553). *สุนทรีย์แห่งลิลิต ผืนผ้าแพรพรรณ พินิจผ้าชิ้นเด่นของ
พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ*. เชียงใหม่ : ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคเหนือ.

จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และ พัชรา ดันติประภา. (2550). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความ
เป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษา
ผ้าทอชาติพันธุ์ปะหล่อง*. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

จุกา พีรพัชระ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้า
ย้อมสีธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช.

จุกาทิพย์ มะลาศรี และ สราภรณ์ ดอกไม้. (2549). การสกัดและความคงตัวของสีจากธรรมชาติ.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

จุกาภรณ์ กันทะมาลี. (2557). ศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง
ผลิตภัณฑ์ในจังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

จุกาเกษม ชินะผา, กิติกร ดาวพิเศษ และ อาทิตยา จารุจินดา. (2547). หมอนหน้าจอก ของแม่แจ่ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

จุपालงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). ภูเขาอาภรณ์ นครเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุपालงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

จู, เปาเถียน. (ม.ป.ป.). วิจัยหัตถกรรมพื้นบ้านชนบทชนชาติไตสิบสองปันนา ยูนาน. [ม.ป.ท.]: [ม.
ป.พ.].

จรัญญา สีพาแลว. (2545). การทอผ้าของชาวละว้าบ้านมีดหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ. (2550). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการ
พัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าปักชาติพันธุ์
เมี่ยน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

จิราภรณ์ บุญหาลี. (2554). พฤติกรรมของข้าราชการสตรีในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการซื้อเสื้อผ้า
สำเร็จรูปจากผ้าฝ้ายพื้นเมือง. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ฉัตรวดี นนทรีย์. (2549). สืบสานเส้นสีจากฝ้ายป่า เสกสรรคุณค่าผ้าทอด้วย มือคน : กระบวนการ
พลิกฟื้นภูมิปัญญาผ้าทอบ้านโป่งคำ. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เฉลิมพร รังคะวิภา และสมบัติ สิงฆราช. (2534). สถานภาพของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปใน
ภาคเหนือ. เชียงใหม่: ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ.

ชลิตยา สนธิไชย. (2552). *ทัศนคติของนักศึกษาหญิงในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการซื้อเสื้อผ้าที่ผลิตจากผ้าฝ้ายพื้นเมือง*. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ชญญา บุญบุรี. (2550). *ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ชญญาฉัตร อินโปธา. (2556). *พฤติกรรมผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่ในการซื้อเสื้อผ้าพื้นเมือง*. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ชัยรัตน์ เฉลยพิทักษ์กิติ. (2548). *การดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าที่ประสบความสำเร็จตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ชาญยุท อัมพรอรุณ. (2545). *การดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าฝ้ายทอมือของผู้ประกอบการในเชียงใหม่ในทาร์ซาร์ จังหวัดเชียงใหม่*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

ชานนท์ ชิงชยานุรักษ์ และ พัชรา ดันดีประภา. (2550). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าทอชาติพันธุ์กะลีน*. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

ชวลีภรณ์ ส่องเนตร. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้า OTOP ต่อชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมผ้าทอมือ บ้านชาวหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน*. (การค้นคว้าแบบอิสระ (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ไชยกร เลิศศรีณพงษ์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี, สมหมาย เปรมจิตต์ และ ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์. (2528). *รายงานการวิจัยเรื่องหัตถกรรมสิ่งทอในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน*. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ฉาณิกา เงินอ่อน, บุพิน เข้มมุกด์ และ สมถวิล เจริญทรัพย์. (2545). งานวิจัยเรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลแบบลายผ้าจากแม่แจ่มของจังหวัดเชียงใหม่ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. เชียงใหม่: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ฐปนพงศ์ โสภานินทร์. (2555). การศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีวิลัย. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาทอผ้ากะเหรี่ยง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณัฐวีร์ พิเดช. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับความเครียดของพนักงานในโรงงานทอผ้าไหมแห่งหนึ่ง ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณัฐกร สุคันธมาลา. (2550). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะเชิงคณิตศาสตร์ของลายบนผ้าทอ ในจังหวัดภาคเหนือ. เชียงใหม่ : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐกร สุคันธมาลา. (2555). ชื่นตื้นจกแห่งลุ่มแม่น้ำแม่ปิง. เชียงใหม่: หอผ้าบุญดวง.
- ด้วยรัก และระลึกถึงคุณแม่สมจิตร หิรัญพุกภัย 28 พฤศจิกายน 2547. (2547). เชียงใหม่: [ม.ป.พ.].
- ชลฤทัย โกวรรณะกุล. (2555). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ แนวทางการประยุกต์ผ้าพื้นถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดาริกา เสาร์ม. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายอ้อมสิริธรรมชาติ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดิสนีย์ สิงหวรเศรษฐ์. (2552). ออกแบบสิ่งทอ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เดชา ทำดี และ ดรุณี ทายะติ. (2549). การประเมินผลกระทบทางสุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาพสตรีผู้ประกอบการอาชีพทอผ้าตีนจก บ้านสองธาร ตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เดือนนภา ปัญญาวงศ์. (2545). การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา ตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ดาว, กว๊อหาว. [ม.ป.ป.]. การวิเคราะห์เชิงศิลปะต่อลายผ้าไหมไทลื้อสองปีนนว. [ม.ป.ท.]: ขาวภาพยูน
นาน.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2541). ลวดลายบนผืนผ้าสืบสานภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.

ทรงจิต พูลลาภ. (2548). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตาม
แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในกระบวนการเส้นทางสายผ้าฝ้าย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2547). การจัดระบบฐานข้อมูลแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และสื้อม
ธรรมชาติในผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ ผ้าทอ เล่ม 1 : เชียงใหม่-จอมทอง-คอยเต่า-ฮอด-แม่แจ่ม. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอ
ล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2547). การจัดระบบฐานข้อมูลแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และสื้อม
ธรรมชาติในผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ ผ้าทอ เล่ม 2 : ลำปาง, ลำพูน, พะเยา, น่าน และราชบุรี-คูบัว-คอนแร่. เชียงราย:
ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2547). การจัดระบบฐานข้อมูลแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และสื้อม
ธรรมชาติในผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ ผ้าทอ เล่ม 3 : อุดรดิตถ์-ลับแล-ตรอน, แพร่-ลอง และสื้อมธรรมชาติ.
เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2547). ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแม่สีธรรมชาติสำหรับผ้าฝ้าย ภาคเหนือ
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ และ พงศธร มาลา. (2548). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือลายมัดพื้นฐาน กลุ่มทอผ้า
บ้านคอยแก้ว หมู่ 2 ตำบลคอยแก้ว อำเภอจางทอง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอ
ล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ และ พงศธร มาลา. (2548). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือลายมัดพื้นฐาน กลุ่มทอผ้า
วัดฝั่งหมิ่น หมู่ 6 ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ทรงพันธ์ วรรณมาศ และ พงศธร มาลา. (2548). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือลายมัดพื้นฐาน กลุ่มทอผ้าไหมบ้านวังศิลา หมู่ 8 ตำบลสันมะค่า อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ และ พงศธร มาลา. (2548). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปัก ศูนย์ค้ำทอติกพระสุทริวงศ์ หมู่ 7 ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2549). *ความรู้เกี่ยวกับสิ่งทอล้านนา*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2550). *การถ่ายทอดภูมิปัญญาสิ่งทอท้องถิ่นล้านนาสู่สากล*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2551). *ผ้าตระกูล ไต*. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2533). *ผ้าล้านนา ยวน ลื้อ ลาว*. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล และ แพทริเซีย แน่นหนา. (2533). *ผ้าโบราณแห่งนครเชียงใหม่*. เชียงใหม่: โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2548). *พจนานุกรมวัฒนธรรมผ้าไทยในล้านนา*. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2551). *มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ*. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2558). *การพัฒนาระบบสารสนเทศผ้าทอโบราณล้านนา*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2559). *พิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ สืบสานสายใยผ้าทอไทลื้อ*. เชียงราย: พิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ.
- ทวิช จตุวรพลกฤษ, สมเกียรติ จำลอง และ ทรงวิทย์ เชื่อมสกุล. (2540). *จากยอดคดอยสู่สลัม : การปรับตัวของชาวเขาในเมืองเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยชาวเขา.
- ทวีพร พิริยพงศ์พิทักษ์. (2550). *พฤติกรรมการณ์ซื้อผ้าทอยกดอก จังหวัดลำพูน*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

- ทัศนีย์ บัณฑิต. (2551). การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผ้าทอลายน้ำไหลของกลุ่มผู้ผลิต
ผ้าทอ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิต มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยพายัพ).
- ทศวรรณ ชิมคำ. (2553). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาเรื่อง การทอผ้ายกล้าพูน.
(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ทศวรรณ ชิมคำ. (2557). การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น: การทอผ้าฝ้ายยกดอก จังหวัด
ลำพูน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทศวรรณ ชิมคำ. (2557). ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา การทอผ้าฝ้ายยกดอกลำพูน. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทิพย์วิมล อุ่นป้อง. (2550). การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการ
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ทิพวรรณ ทังมั่งมี. (2554). การอนุรักษ์จิตรกรรมบนผืนผ้าวัฒนธรรมเมืองลำปาง ประเทศไทย.
เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ที่ระลึกเนื่องในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์ผ้าป่าคาและมูลนิธิสิริแสงดา บันลือชัย. (2537). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พ
รินติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- เทพวรรณ รุ่งแก้ว. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องแนวทางการพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย
ทอมือ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้สมัยใหม่เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับคนในชุมชนบ้าน
สหกรณ์หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- โทโม โกะ, อชิกาว่า. (2549). การเปลี่ยนแปลงการแบ่งงานระหว่างชายหญิง ในชุมชนทอผ้าภาคเหนือ
กรณีศึกษา ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชนวัฒน์ ขวงสุวรรณ. (2558). แนวทางการพัฒนาอาชีพทอผ้าของชาวไทลื้อ บ้านแม่สาบ อำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2543). เงินตราล้านนาและผ้าไท. กรุงเทพฯ : พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). งามภูษา ผ้าลุ่มน้ำน่าน : นิทรรศการ ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ 21 ธันวาคม 2556 - 31 ธันวาคม 2557. น่าน: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ชัชชัย วงศ์ธนาสุนทร. (2540). แบบแผนการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านไทลื้อในจังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ธัญลักษณ์ ศรีสง่า. (2550). ความซับซ้อนในอัตลักษณ์ของแรงงานนอกระบบ: กรณีคนงานหญิงผลิตผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธัญญา พรหมบุรมย์ และ ชานนท์ ชิงชยานุรักษ์. (2550). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าปักและผ้าบาติกชาติพันธุ์ม้ง. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).
- ธัญญา พรหมบุรมย์ และ วิศุทธิ์ จิตอารี. (2550). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าทอชาติพันธุ์ลาหู่. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).
- ธิดันดา จินาจันทร์. (2558). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจและพัฒนาคุณภาพผ้าขึ้นดินจกกลุ่มน้ำลีในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรรัตน์ ชื่นศิริกุลชัย. (2556). แนวทางการอนุรักษ์ความเป็นอัตลักษณ์ของผ้าฝ้ายทอมือ ไทของ บ้านร่องกองข้าว ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธนสวรรค์ เจริญเมือง. (2537). เลื่อมห่อหุ้มไม่ใช่สิ่งสัญลักษณ์ของคนเมือง. เชียงใหม่: โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงนุช ใจแน่น. (2554). ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตและการแปรรูปผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติในตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นพพร พวงสมบัติ. (2547). กระบวนการเรียนรู้ของผู้ผลิตผ้าทอขึ้นดินจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรักษาและสืบทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ท่ามกลางบริบทสังคมบริโภคนิยม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- นพมาศ แก้วยานะ. (2547). พฤติกรรมการซื้อและความพอใจของผู้ซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นเมือง. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นพวรรณ วัฒนนรานาม. (2546). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผ้าทอยกดอกของข้าราชการครูสังกัดสถาบันการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- นภาพร อนุวัฒน์ศิริกุล. (2551). การศึกษาการบริหารการตลาดของสินค้าหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมือง โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของศูนย์สี่ตะกอก กลุ่มทอผ้าบ้านคอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- นฤมล ปิ่นวิสุทธิ. (2555). สร้างสรรค์งานศิลปะบนพื้นผ้า (มัดย้อม-บาติก). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นฤมล ศรีกิจการ. (2536). การทอผ้าไหมที่บ้านภาค อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ : ประวัติและพัฒนาการตั้งแต่ พ.ศ. 2453-2524. [ม.ป.ท.]: [ม.ป.พ.].
- นัยรัตน์ เหลี่ยมวานิช. (2547). กระบวนการเรียนรู้ การรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีผู้ประกอบการทอผ้าพื้นเมือง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต} มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นาวิณ ปัญญาหาญ. (2551). สุนทรียศาสตร์เชิงพุทธในผ้าทอเมืองน่าน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นิตยา นวลศิริ. [ม.ป.ป.]. ประมวลสถานภาพโดยรวมของ ผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือ. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตา คานธี. (2543). การเลือกซื้อผ้าของผู้บริโภคในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- นิติพร ลาตปลาละ. (2550). อาชีพทอผ้า ภูมิศึกษา กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงสะกอของหมู่บ้านพะมอลอ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2538). ผ้าขามัว, ผ้าซิ่น, กางเกงในและ ฯลฯ : ว่าด้วยประเพณี, ความเปลี่ยนแปลง และเรื่องสรรพสาระ. กรุงเทพฯ: มติชน.

นิรันดร์ อภิวัตโน (จันทร์มา). (2551). *คลังล้านนาภูมิปัญญาของบรรพชน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โรงพิมพ์อนุพงษ์การพิมพ์.

นิภาพร เครือมา. (2551). *การจัดการธุรกิจผ้าตามแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มธุรกิจชุมชน บ้านช้างน้ำ ตำบลดวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

นิรมล ไชยสถิตวานิช. (2549). *แนวทางการพัฒนากลุ่มทอผ้า บ้านแม่วังช้าง ตำบลพระธาตุจิงแก อำเภอยวน จังหวัดพะเยา*. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

นิลิตา นิมกั้งรัตน์. (2538). *ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีผลต่อพื้นที่โดยรอบ ของเมืองเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

นุจรี พิงสุพรรณ และ วุฒิพล อังชนานุกูล. (2546). *รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์เรื่องการพัฒนา ระบบสวัสดิการสำหรับคนทอผ้าท้องถิ่น หมู่บ้านใหม่ ตำบลเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นุสรรา เตียงเกตุ. (2542). *เมืองแจ่ม วิถีแห่งต้นธาร ดำนานแห่งล้านนา*. เชียงใหม่: โครงการสืบสาน ล้านนา.

นุสรรา เตียงเกตุ. (2548). *ลายจากแม่แจ่ม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โฮงเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา.

นุสรรา เตียงเกตุ, วลัย จักรทิพย์ และ บุษบา อินตะพันธ์. (2551). *ห้องเรียนทอผ้า : การสืบทอดความรู้ เรื่องผ้าพื้นเมืองแม่แจ่ม*. เชียงใหม่ : โตะ-ขยัน มีเดียทีม.

นุสรรา เตียงเกตุ, ณัฐร สุคันธมาลา, บัญชา อุดโพธิ์ และ ธนวัฒน์ เทพเชียร. (2559). *ผ้าจากโหล่งลี่ : มรดกสายเมืองจังหวัดลำพูน*. เชียงใหม่: หอผ้าบุญยวง.

น้ำทิพย์ พรหมพิทยารัตน์. (2545). *การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนทางการเงินของอุตสาหกรรม การผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือน*. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต} มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

น้ำเพชร วินิจชัยกุล, วราภรณ์ ปัญญาวดี, รัตนา โพธิ์สุวรรณ และ ขนิษฐา เสถียรพิระกุล. (2551). *รายงานผลงานวิจัยมหาวิทยาลัยแม่โจ้เรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถ การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองในเขตภาคเหนือตอนบน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- บัญชา อุดโพธิ์. (2551). พัฒนาการผ้าทอตีนจกหลาย หนีนน้ำถ้วม : กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าตีนจกวัดบ้าน
ไร่ อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- บุญถิ่น อินดาฤทธิ. (2548). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องผ้าทอไทยภาคเหนือเพื่อการพัฒนาสู่สากล.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บุญถิ่น อินดาฤทธิ. (2551). ผ้าชิ้นไทลื้อ : บันทึกแห่งเรื่องราว ความเชื่อ ผ่านเส้นสาย ลวดลาย การถัก
ทอ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เบ็ญจา จิรภัทรพิมล. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องแรงงานสตรีกับการประกอบอุตสาหกรรมใน
หมู่บ้าน : มิติหนึ่งของการพัฒนา. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปภัตสร ผลเพิ่ม. (2541). ผ้าทอลินิน : ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันในท้องถิ่นล้านนา. เชียงใหม่:
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปภัตสร ผลเพิ่ม. (2548). *Textile & garment vocabulary*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภัตสร แสนไชย. (2554). กระบวนการถ่ายทอดความรู้หัตถกรรมผ้าฝ้ายทอมือของชุมชนบ้านดอน
หลวง จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ประยูร ห่วงนิกร. (2549). การพัฒนากระบวนการผลิต และเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์จากไหมพื้นบ้านเพื่อ
ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้านปางลาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: เครือข่าย
บริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ประสงค์ นิลบรรจง. (2539). โอกาสการลงทุน โรงงานทอผ้าพื้นเมืองในอำเภอสันกำแพง จังหวัด
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ปราการ ดาวสุด. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์เครื่องนุ่งห่มผ้าฝ้ายสำหรับสตรี ในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ปราโมทย์ ถักดีณรงค์. (2547). การเมืองของสุนทรียภาพผ้าชิ้นตีนจกกับกระบวนการรื้อฟื้นวัฒนธรรม
แม่แจ่ม. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- ปวีณรัตน์ เลิศจิระจรัส, ขนิษฐา บุญฤทธิ์ และ นพรัตน์ รัตนศิริ. (2538). รายงานเรื่องการศึกษา
ภาวะการณ์สิ่งทอเน้นศึกษาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ :
โครงการส่งเสริมหัตถกรรมและธุรกิจขนาดย่อม สำนักบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปวีณา มะระยงค์. (2546). การศึกษาพฤติกรรมและการเลือกซื้อผ้าไทยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
พายัพ).
- ปอรัรินทร์ วังขาว. (2552). การจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองบ้านบุหลัน ตำบลป่าแดด จังหวัด
เชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ปานิสรา ขวัญชู. (2555). บทบาทผู้นำกลุ่มในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัด
ต้นแก้ว ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ปานี เดชวิทยาพร. (2546). นานาผ้าจากไท-ยวน. กรุงเทพฯ: แม็ก.
- ปิยะพร กัญชนะ. (2557). บันทึกจับผ้า เส้นใยแห่งไมตรีคนอาเซียนลุ่มน้ำโขง. กรุงเทพฯ: สถาพร
บุ๊คส์.
- โปรดปราน เป็งโก. (2539). การศึกษาการดำเนินงานธุรกิจผ้าฝ้ายทอมือ อ. จอมทอง จ. เชียงใหม่.
(การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- เผชิญ ฉิมสีห์. (2527). อนุสรณ์ไทยลื้อ : จากสิบสองพันนา ประเทศจีนสู่บ้านหนองบัว จังหวัดน่าน.
น่าน: แคนไทย.
- ฝอยทอง สมบัติ. (2557). ฟ้าดินจากแม่แจ่ม. เชียงใหม่: ฉิสร่า.
- ฝอยทอง สมวธา. (2549). รายงานเพื่อท้องถิ่นวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการประวัติศาสตร์ผ้าดินจาก – ผ้า
ทอแม่แจ่ม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พจน์ คำวิชัยมงคล. (2546). บันทึกเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผ้าทอ จังหวัดลำพูน. ลำปาง: ศูนย์
ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง.
- พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบการตลาดและป้าทาทางการตลาด
ของกลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงแม่จนา ตำบลทาкас อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยพายัพ.

พระราชทานเพลิงศพ เจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน ท.จ. ณ เมรุวัดสวนดอกกรมหลวงวิหาร เชียงใหม่ วันที่ 18
เดือนมกราคม พ.ศ. 2535. (2535). เชียงใหม่: [ม.ป.พ.].

พัชรา ตันติประภา, จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และ ชานนท์ ชิงชยานุรักษ์. (2550). รายงานวิจัยฉบับ
สมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดใน
พื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาหัตถกรรมผ้ากลุ่มชาติพันธุ์อาข่า. เชียงใหม่: สถาบันวิจัย
และพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

พิชญานันท์ อมรพิชญ์. (2545). ผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตผ้าทอพื้นเมืองระดับ
อุตสาหกรรมในครัวเรือน ในเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

พิชิต สุจริตจินดานนท์. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูปทำจากผ้าฝ้าย
จอมทองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

พิทักษ์ อุปัญญา, จันทรเพ็ญ ชุมแสง, บัญชา อุดโพธิ์ และ สีนวล หมวกทอง. (2554). รายงานการวิจัย
เรื่องการใช้เส้นด้ายใยลูกตาล มาพัฒนาคุณภาพผ้าทอพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2558). ผ้าไทในอุษาคเนย์ : ความสัมพันธ์
ร่วมทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พิศมัย อาวะกุลพานิชย์. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการทอผ้าฝ้ายทอมือในด้านการ
ออกแบบในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พลสุข บุญเนตร. (2547). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวัตถุดิบและกระบวนการ
ผลิตให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในผ้าทอพื้นบ้าน: ผ้าตีนจก ตำบลช่างเคิ่ง
อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงราย: ศูนย์สิ่งทอล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พลสุข บุญเนตร. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง การเพิ่มความคงทนของสีในเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติ
ด้วยการอบไอน้ำ. เชียงใหม่: เครื่องข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา.

- ไพฑูรย์ ภิระบัน. (2549). ปัจจัยความสำเร็จของสินค้าประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายโครงการหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดพะเยา. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ไพรัช กาญจนการุณ และ ธเนศ ศรีวิชัยคำพันธ์. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องข้อมูลวิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะและความชำนาญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรานุช ผงสุข. (2548). การย้อมสีผ้าไหมด้วยสีจากธรรมชาติบางชนิด. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ภัทริน กุสุพลนนท์. (2548). การทอผ้าไทลื้อกลุ่มแม่บ้าน บ้านธาตุสบแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มงคล จันทร์บำรุง. (2534). เย้าไทย-เย้ากวางสีเสื้อผ้าและเครื่องประดับ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนันยา นันทสาร. (2553). เปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการตลาดกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือสิทธรรมาชาติบ้านนาเดา ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กับกลุ่มทอผ้าบ้านช่างเคิ่ง ตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระ (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มนเทียร โรหิตเสถียร. (2549). การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2535). ปรีทรรศน์วัฒนธรรมผ้าไทและจักสานงานศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2544). ผ้าทอพื้นเมืองในภาคเหนือ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2544). ผ้าทอพื้นเมือง : การสำรวจผู้ผลิตทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2534). ที่ระลึกเนื่องในวโรกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมา คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอศิลป์ปิ่นมาลา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันจันทร์ ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2534. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2535). *ฝ้ายไหมไทยล้านนา*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2547). *สานศิลป์แผ่นดินล้านนา สืบชาติ ค่าคนตรี สีเส้นผ้า สีลาพ่อน*.

เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). *สัมมนาศิลปะไทย*. เชียงใหม่: ภาควิชาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2557). *ศิลปวัฒนธรรมล้านนาจะอยู่รอดได้อย่างไรในสังคมไทยยุคใหม่ : การ*

สัมมนาทางวิชาการ วันที่ 3-5 มิถุนายน 2537 ณ ห้อง HB 5200 คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มณฑนา ไชยเลิศ. (2547). *การวิเคราะห์รายได้และการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ้าทอยกดอกของกลุ่มสตรี*

สหกรณ์บ้านสารบ้านตองในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. (การค้นคว้าแบบอิสระ

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

มารี ซากาโมโต. (2556). *กระบวนการสร้างอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ระหว่างชาวมุ*

กับไทลื้อ : ศึกษาจากวัฒนธรรมผ้าทอในเมืองเงิน แขวงไชยะบุรี สปป. ลาว. (วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

มาลินี แซ่ลิ่ม และ มินตรา บุญประทุม. (2551). *बाटिक ศิลปะพื้นบ้านผสานด้วยเทคนิคสมัยใหม่.*

กรุงเทพฯ: เพชรกะรัต.

มาลี ศรีศฤงคาร. (2530). *การวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยงานหัตถกรรมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง :*

ศึกษากรณีทอผ้า ณ หมู่บ้านพระบาทห้วยต้ม จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ยุพิน เข็มมุกด์. (2549). *นครภัณฑ์ : ผ้า เครื่องประดับและความงามของพระนางมัทรี, ฉบับ 60 ปีเฉลิม*

ฉัตรกษัตริยา 40 พรรษา กาลมงคล. เชียงใหม่: สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ยุพินศรี สายทอง. (2528). *งานทอ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ยุพินศรี สายทอง. (2555). *มัดย้อม : เทคนิคการออกแบบลวดลายบนสิ่งทอ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- รจนา ชื่นศิริกุลชัย. (2542). การศึกษาผ้าไหมยกดอกลำพูน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รจนา ชื่นศิริกุลชัย และ เรืองชัย ชื่นศิริกุลชัย. (2549). ศึกษาผ้าฝ้ายและผ้าไหมยกดอกจังหวัดลำพูน. ลำพูน: กองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน.
- รติรส บุญญะฤทธิ์. (2554). การออกแบบลวดลายในงานผ้าปักด้วยมือสำหรับใช้ในงานเคหะสิ่งทอ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ (เจ็ดยอด).
- รพีพร นัตถระกุลชัย. (2551). ความคิดเห็นของลูกค้าชาวจีนที่ขึ้น ต่อส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ ของผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รพีพรรณ แดงป่า. (2546). การศึกษาปัญหาการดำเนินธุรกิจผ้าคั้นมือของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตผ้าคั้นมือของจังหวัดแพร่. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- รมิดา รอดสุข. (2553). การทอผ้าลวดลายแบบดั้งเดิมของไทยลื้อ : กรณีศึกษาลายผ้าห่มดำก๊าว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รักสุดฤทัย ไชยอุปละ. (2545). การศึกษาความเป็นไปได้โครงการเยือนหัตถกรรม. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- ราชันย์ มาทา. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารต้นทุน ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รุจพร ประชาเดชสุวรรณ. (2550). รายงานวิจัยเรื่องโครงการรวบรวมและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของชนเผ่าในพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่สูง (ชุดที่ 1 ผ้าและเครื่องประดับ). เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์กรมหาชน).
- รุจพร ประชาเดชสุวรรณ. (2552). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องโครงการรวบรวมและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของชนเผ่าในพื้นที่สูง (ชุดที่ 3). เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์กรมหาชน).

- รุจพร ประชาเดชสุวัฒน์, เบญจพร ดิขุนทด และ นุสรรา เตียงเกตุ. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการศึกษาเชิงลึกและบันทึกภูมิปัญญาการทอผ้าของชาวไทลื้อในภาคเหนือ. เชียงใหม่:
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).
- รุจยา อากาศกร. (2542). รายงานผลการวิจัยเรื่องสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถกับการ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ : ศึกษาเฉพาะงานศิลปหัตถกรรมในภาคเหนือ. [ม.ป.ท.]:
[ม.ป.พ].
- รุจิรา สฤทธิพันธ์พานิช. (2555). ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองของกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรบ้านพันเชิง อำเภอเมืองแพร่. (การค้นคว้าแบบอิสระระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เรื่องเล่าล้านนา. (2548). กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือ.
- ลำแพน จอมเมือง และ สุทธิพงษ์ วสุโสภาน. (2546). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องผ้าทอไทลื้อ :
การจัดการธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ลำเดือน นามเทพ และ วิฑูรย์ ว่างดาล. (2541). กระบวนการเรียนรู้ในการเข้าสู่อาชีพธุรกิจผ้าทอมือของ
สตรีชนบทในภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขต
การศึกษา 8.
- ฤชอร แซ่โกย. (2544). อาชีพการทอผ้าที่เอวของชนเผ่ากะเหรี่ยง บ้านพระบาทห้วยต้ม อำเภอถ้ำ
จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ฤทัยรัตน์ แผนทอง. (2551). การเพิ่มผลผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มทอผ้าบ้านแม่แรงตำบล
แม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วนิชญา หลักหมั่น. (2547). การปรับเปลี่ยนการทอผ้าของชาวลัวะ บ้านเฮาะ ตำบลปางหินฝน อำเภอ
แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วนิษา เกษตรสินธุ์. (2555). การศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมในจังหวัด
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วารพล ชัยมณี. (2559). ตัวแบบตรวจสอบอัตลักษณ์ผ้าตีนจกแม่แจ่มด้วยเทคนิคการเรียนรู้ของเครื่อง.
(การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- วราภา คุณาพร. (2547). การศึกษากลุ่มสตรีผลิตผ้าทอพื้นเมือง และกลุ่มสตรีผลิตผลิตภัณฑ์จาก
ผักตบชวา : โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาธุรกิจหัตถกรรมในครัวเรือน.
เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชรินทร์ วนะภูติ. (2550). การศึกษาการดำเนินงานทางด้านการตลาดของกลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าบ้านข้าง
น้ำ (OTOP 5 ดาว) ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).
- วัฒน์ วัฒนาพันธ์. (2521). โครงการวิจัยศิลปะพื้นบ้านล้านนา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒน์ วัฒนาพันธ์, บุษผา วัฒนาพันธ์ และ สามารถ ศรีจันงค์. (2544). งานวิจัยศิลปะพื้นบ้านล้านนา:
การเปลี่ยนแปลงเพื่อการดำรงอยู่. เชียงใหม่: Within Design.
- วัฒน์ วัฒนาพันธ์, บุษผา วัฒนาพันธ์ และ สามารถ ศรีจันงค์. (2544). ศิลปะพื้นบ้านล้านนา : การ
เปลี่ยนแปลงเพื่อการดำรงอยู่. เชียงใหม่: Within Design.
- วันเพ็ญ ทรงคำ. (2548). ปัจจัยอันตรายในการทำงานและปัญหาสุขภาพของผู้รับงานไปทำที่บ้าน กลุ่ม
อาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วานี เอี่ยมศรีทอง. (2542). รายงานการวิจัยเรื่อง ดุง : ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นอาชีพ.
เชียงใหม่: ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนา สารการ. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีที่นในโรงงาน
อุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วิกานดา ศรีกอก. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือของ
หมู่บ้านอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว บ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. (การ
ค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วิชัย ไลละวิทย์มงคล. (2542). การย้อม : ลายผ้า. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะสถาปัตยกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชุดา มาตันบุญ. (2560). เส้นด้าย ลายผ้า ภูมิปัญญาไทลื้อ. เชียงใหม่: ศูนย์การเรียนรู้ชาติพันธุ์ไทใน
ล้านนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิดิ พานิชพันธ์. (2545). *สิ่งถักทอและผ้าไท*. เชียงใหม่: ภาควิชาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิดิ พานิชพันธ์. (2547). *ผ้าและสิ่งถักทอไท*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

วิดิ พานิชพันธ์. (2548). *วิถีล้านนา*. เชียงใหม่: ซิลค์เวอร์ม.

วิชวลี ทวีทรัพย์. (2544). *อาชีพการทอถุงโย บ้านแท่นคอกไม้ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2531). *ผ้าไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2542). *พจนานุกรมหัตถกรรมพื้นบ้าน ภาคเหนือ*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2550). *สารานุกรมผ้า เครื่องถักทอ*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2559). *พจนานุกรมผ้าและเครื่องถักทอ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

วิพุธ วิวรรณวรรณ. (2545). *หม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้ง : หลากภูมิปัญญาพื้นบ้านคนเมืองแพร่*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิถัษณ์ ศรีป่าซาง. (2547). *ครัวห้อยของงามแม่ญิงล้านนา*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิสุทธ จิตอารี และ กฤษณา รัตนพลฤกษ์. (2550). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าทอชาติพันธุ์ลื้อซอ*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

วิไลลักษณ์ กิจชนะพานิช. (2542). *รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานย้อมผ้าบาติกขนาดเล็ก*. เชียงใหม่:
ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แหวดาว อุดตา. (2552). *ต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายน้ำไหลของวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านทุ่งสูง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดน่าน*. (การค้นคว้าแบบอิสระ
บัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ศรัณย์ แต้รุ่งป. (2559). *การจัดการเส้นทางเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผ้าทอพื้นเมืองอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ศักดิ์ รัตนชัย. (2539). *เสื้อผ้าในเมือง: วัฒนธรรมการแต่งกายเมืองลำปาง*. ลำปาง: สภาวัฒนธรรม
จังหวัดลำปาง ร่วมกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง.

ศิริญา หาญไชยนะ และ เปรมวดี ศิริวัฒนานนท์. (2545). *เส้นสายลายไหม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.

ศิริญา น่านพิสิทธิ์กุล. (2549). *การศึกษาคือความเป็นไปได้ในการลงทุนทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์:
กรณีศึกษาการค้าผ้าไหมในจังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ศรีสวาท ประสิทธิ์วรเวช. (2544). *การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนทางการเงินของกิจการผลิต
ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูป กิจการหนึ่ง*. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ศศิธร สุดทางธรรม. (2548). *การศึกษาคือความเป็นไปได้ของโครงการ โรงงานย้อมผ้าฝ้ายธรรมชาติ.
(การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ)*.

ศศิเพ็ญ พวงสายใจ และ พรทิพย์ เขียรธีรวิทย์. (2546). *รายงานเรื่องข้อมูลวิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ทักษะและความชำนาญ จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศักดิ์ รัตนชัย. (2532). *ตุ่ง ซ่อ พญาฮอ เจ็ดร้อยรายปีใหม่เมือง*. ลำปาง: โรงพิมพ์ลำปางการพิมพ์.

ศักดิ์ชัย ทิพย์ปัญญา. (2550). *การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตัดเย็บเสื้อผ้าบ้าน
เคื่องก ตำบลข้าวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

ศิริ ผาสุก. (2535). *สมุนไพรให้สี : แนะนำต้นไม้ที่ให้สีสำหรับผสมอาหารและสีย้อมผ้า*. กรุงเทพฯ:
เจริญวิทย์การพิมพ์.

ศิริกุล มูลโรจน์. (2551). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าฝ้าย
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

สิรินทิพย์ ผูกพันธุ์. (2548). *การสืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านหัตถกรรมผ้าทอตีนจก*. (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ศิริรัตน์ ภารรักษา. (2547). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการศึกษาและพัฒนาระบบการผลิตของกลุ่มทอผ้าไหมในเชิงธุรกิจชุมชน บ้านเนินไทรพัฒนา หมู่ 13 ตำบลป่าซาง กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ศุกรี อยู่สุข และ ชูชีพ ชีพอุดม. (2548). การพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อม. แพร์: มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร์ เฉลิมพระเกียรติ.

ศุภกร มณีภาค. (2548). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นสิ่งทอพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาอาชีพของชุมชนบ้านคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ศุภชนิศร์ เดิมสงวนวงศ์. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอดสินค้าระดับ 5 ดาวของจังหวัดเชียงใหม่ : กลุ่มผู้ผลิตชุมชน ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2548). เพลง คนตรี ปรีศนา ผ้าทอ : ภูมิปัญญาด้านการละเล่นและการช่าง. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครู. (2534). นิทรรศการ "เอกลักษณ์การแต่งกายพื้นเมืองเชียงใหม่". เชียงใหม่: วิทยาลัยครู.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ร่วมกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูเชียงใหม่. (2534). โลกทัศน์ชาวล้านนา. เชียงใหม่: วิทยาลัยครู.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. (2539). การแต่งกายพื้นเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2535). มรดกสิ่งทอไทลื้อกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมในล้านนา : เอกสารรวมบทความการประชุมสัมมนา 2-4 กันยายน 2535 ณ โรงแรมริมกก จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่. (2554). โครงการศึกษารวบรวมลายผ้าของชาติพันธุ์และชนเผ่า. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ. (2536). *ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปในภาคเหนือ*. เชียงใหม่: ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ.

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2559). *ชีวิตไทยในผ้าทอ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ม.ป.ป.). *ชีวิตผ้าทอ*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). (2551). *คู่มือการทอผ้าขึ้นชนเผ่าลัวะ*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). (2552). *คู่มือการเรียนรู้เรื่อง หัตถกรรมผ้าฝ้ายทอมือชาวละว้า (ลัวะ) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2556). *ผลงานผู้ประกอบการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยหม่อนไหม. (2541). *คำศัพท์วิชาการ : การสาวไหม*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2544). *โครงการพัฒนาคุณภาพผ้าพื้นเมืองไทยเพื่อการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน (ฝ้ายแกมไหม) ประจำปีงบประมาณ 2544*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2544). *เรื่องราวบนผืนผ้า : รายงานนิทรรศการวันที่ 4-7 ตุลาคม 2544 ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2545). *รายงานผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาคุณภาพผ้าพื้นเมืองไทย เพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน (ฝ้ายแกมไหม) ประจำปีงบประมาณ 2545*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2545). *เล่าขานผ้างามถิ่นเหนือ : นิทรรศการฝ้ายแกมไหม ครั้งที่ 3 วันพฤหัสบดีที่ 21 พฤศจิกายน 2545 ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม*

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). *ม่วงไหมฝ้ายครามงามผ้าพื้นเมือง* :

นิทรรศการผ้าฝ้ายแกมไหมครั้งที่ 4 = Hemp-silk-cotton-indigo charming local textiles 30

ตุลาคม - 3 พฤศจิกายน 2546 ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2548). *เสน่ห์ฝ้ายไหม...สายใยธรรมชาติ* :

นิทรรศการผ้าฝ้ายแกมไหมครั้งที่ 6 1-5 เมษายน 2548 ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2550). *นิทรรศการผ้าฝ้ายแกมไหม เล่าเพื่อเรื่อง*

ไหมฝ้าย (ครั้งที่ 7 : 2550 : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่); "เล่าเพื่อเรื่องไหมฝ้าย : นิทรรศการ ผ้า

แกมไหม 10-13 สิงหาคม 2550 ณ ศูนย์ธรรมชาติวิทยา ดอยสุเทพ เฉลิมพระเกียรติฯ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่". เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แห่งชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. (2552).

ไหมไทย...สายใยแห่งแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ.

สถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ และ จังหวัดเชียงใหม่. (2538). *เครื่องแต่งกายพื้นเมืองในภาคเหนือ และ*

การแสดงแบบเครื่องแต่งกายวิจิตรารมณ์แห่งล้านนา. เชียงใหม่: สถาบันอุดมศึกษา

ภาคเหนือ.

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (2548). *โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบัน*

เทคโนโลยีราชมงคล.

สถาพร เก่งพานิช. (2550). *ความสัมพันธ์ของผ้าจีนแบบไท-ลาวในสาธารณรัฐประชาธิปไตย*

ประชาชนลาว: ศึกษาและเปรียบเทียบผ้าลาวในล้านนา. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่. (2540). การแต่งกายพื้นเมือง : นุ่งห้อยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่.

สน สีมাত্রัง. (2547). ช่างทอ ร้อยใจ เทิดไถ้ 72 พรรษา. กรุงเทพฯ: วุฒิสภา.

สนั่น บุญลา. (2553). ความรู้เรื่องผ้าทอ. กรุงเทพฯ: วิสตัด้า อินเทอร์เน็ต.

สมคิด จันอ้น. (2545). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องกระบวนการพัฒนาผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มสตรีทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านโป่งคำ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สมบัติ พลายน้อย. (2553). เรื่องเล่าจากข้าวของเครื่องแต่งกาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.

สรพงษ์ จันทร์หอม. (2556). รายงานผลการวิจัยฉบับเรื่องการศึกษาผลของไทเทเนียมไดออกไซด์ที่มีต่อการซีดจางของผ้าที่ย้อมสีธรรมชาติ. เชียงใหม่: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมเจตน์ วิมลเกษม. (2535). ไทลื้อเมืองน่าน. น่าน: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน.

สหัสวรรษ ปันทา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือ ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).

สันติพงษ์ ช้างเผือก. (2549). ประวัติศาสตร์ผ้าขึ้นดินจก ผ้าทอแม่แจ่ม. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย สำนักงานภาค มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สามารถ สิริเวชพันธุ์. (2528). การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ล้านนาไทยจากศิลปกรรม, ประติมากรรม, เครื่องปั้นดินเผา, ผ้าไหมไทย และร่มเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการ โครงการส่งเสริมหนังสือตามแนวพระราชดำริ.

สารภี มณีโชติ และ รัชดาภรณ์ กุณามา. (2526). การทอผ้าของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง = Karen weaving. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยชาวเขา.

สิริตา คำรินทร์. (2553). การเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดเพื่อวางกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

สีวลี วงศ์ไพบุลย์วัฒน์. (2543). การดำเนินงานในธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมของผู้ประกอบการในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- สุทธิพันธุ์ เหรา. (2556). การสื่อความหมายมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมผ้าทอชาวไทลื้อ อำเภอป่า
จังหวัดน่าน ผ่านศิลปะการแสดง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุทธัญญา สุวรรณมงคล. (2544). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการทอผ้ายกดอก จังหวัดลำพูน.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุธาวัลย์ สัจจสมบูรณ์. (2559). กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ OTOP 5 ดาว ประเภทผ้า
(ผ้าไหมยกดอก). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุบงกช เครื่องคำ. (2546). การจัดการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานในโรงงานผลิตเสื้อผ้า:
กรณีศึกษาบริษัทไทยโปรดักอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุปรีย์ ผุดผ่องพรรณ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าหม้อห้อม
ในตำบลทุ่งไฉ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุภาพร นาคบัลลังก์ และ ภัทรา จันทราพิศย์. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องการรวบรวมลวดลายผ้าทอ
พื้นบ้าน จังหวัดน่าน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาพร เป็นสุวรรณ. (2554). การบำบัดน้ำเสียจากอุตสาหกรรมการผลิตหม้อห้อมด้วยเชื้อจุลินทรีย์
ร่วมกับระบบบึงประดิษฐ์. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).
- สุมาลี สวาวสุ. (2520). รายงานการวิจัยเรื่องอุตสาหกรรมไหมไทย ณ อำเภอดันก้าแพง. เชียงใหม่:
ศูนย์วิจัยสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุมิตร ปิติพัฒน์. (2546). คนไทแดงในแขวงหัวพัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตร ปิติพัฒน์, อนุชา ทิรคานนท์ และ เทียมจิตร พ่วงสมจิตร. (2553). เกิด แก่ เจ็บ ตาย : วิถีไทในฝัน
ผ้า. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตรา วีรณรงค์กร. (2550). ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตเสื้อผ้าหม้อห้อมในตำบลทุ่งไฉ้ง อำเภอ
เมืองแพร่. (การค้นคว้าแบบอิสระภูมิศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุมาลัย โทมัส. (2525). ผ้าพื้นเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุมิตรา ศรีลาแก้ว. (2556). *ผ้าล้านนาไทย*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรพล คำริห์กุล. (2549). *รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องคุณค่าเอกลักษณ์ศิลปกรรมล้านนากับแนวทางส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม*. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุริยา สอนิ. (2550). *ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานทอผ้า กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคอนหลวง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

สุริยา สมุทคุปต์ และ พัฒนา กิตติอาษา. (2543). *ผ้าขาม้า ย่อม ว่า : ความเรียงว่าด้วยร่างกาย อัตลักษณ์ และพื้นที่ในวัฒนธรรมไทย*. นครราชสีมา: ห้องไทยศึกษานิตส์นั สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สุริย์ ฟูตระกูล. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องการแยกและการเพิ่มผลผลิตสารให้สีธรรมชาติจากจุลินทรีย์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมสีย้อม*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวณิ สุรเสียงสังข์. (2545). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการความต้องการทักษะแรงงานในอนาคตสำหรับการผลิตผ้าไทย และผลิตภัณฑ์ประกอบผ้าไทย : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุวิษานนท์ รัตนภิมล. (2559). *ครูเอก ผู้ชายเล่นสีแห่งเมืองน่าน*. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา.

สุวิมล คำยวง. (2554). *ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มผ้าทอไทลื้อ สีธรรมชาติ บ้านคอนมูล จังหวัดน่าน*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

แสงพลอย มั่งทอง. (2547). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพของกลุ่มผ้าคันมือ ตำบลป่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

แสงอรุณ รัตกลีกร. (2551). *ลักษณะไทย 4 : วัฒนธรรมพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เสริมเกียรติ จอมจันทร์ยอง. (2542). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาอุตสาหกรรมสิ่งทอขนาดย่อมอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. เชียงใหม่: ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สโมสรไลออนส์เชียงใหม่แม่ระมิงค์. (ม.ป.ป.). *รักษ์ผ้าไทย : สายธารเส้นไหม สายใยเส้นฝ้าย มรดก
ของไทย*. เชียงใหม่: สโมสรไลออนส์เชียงใหม่แม่ระมิงค์.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2546). *คู่มือซ่อมสิริธรรมชาติ ฉบับชาวบ้าน สีเขียว สีน้ำตาล และ
สีดำ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2548). *นี่คือ..ผ้าทอพื้นบ้าน : โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การ
กำหนดมาตรฐานผ้าทอพื้นบ้านเพื่อสิ่งแวดล้อม*. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัย.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2536). *ล้านนาสู่ล้านช้าง*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2536). *ผ้าไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต สัมมนาทาง
วิชาการ : วันที่ 1-2 กันยายน 2536 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2536). *แสงดา บันลือฤทธิ์ : ศิลปินแห่งชาติ สาขา
ทัศนศิลป์ (การทอผ้า) พุทธศักราช 2529*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูน. (2557). *เส้นทางสู่หัตถกรรมผ้าทอจังหวัดลำพูน*. ลำพูน:
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูน.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่. (2532). *สิ่งทอเชียงใหม่โอกาสส่งออกที่ยั่งยืนได้อีกมาก*.
เชียงใหม่: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่.

สำนักงานพาณิชย์17จังหวัดภาคเหนือ. (2557). *Pha thai : ผ้าทอมือและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องใน 17
จังหวัดภาคเหนือ*. [ม.ป.ท.]: สำนักงานพาณิชย์17จังหวัดภาคเหนือ กระทรวงพาณิชย์.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ฝ่ายส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม. (2537). *วันอนุรักษ์
มรดกไทย : จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ดาว.

สำนักงานส่งเสริมการลงทุนภาคเหนือ. (2539). *รายงานผลการศึกษาเรื่องสถานภาพอุตสาหกรรมสิ่ง
ทอ เคหะสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปในภาคเหนือตอนบน*. เชียงใหม่: สำนักงานส่งเสริมการ
ลงทุนภาคเหนือ.

สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2547). *ผ้าทอพื้นเมืองภาคเหนือ (ล้านนา)*. กรุงเทพฯ: สำนัก

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร, กระทรวงวัฒนธรรม.

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2538). *รายงานการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการ*

ออกแบบผ้าทอภาคเหนือและหัตถกรรมสิ่งทอพื้นบ้าน วันที่ 14-15 ตุลาคม 2538 ณ โรงแรม
พรอวิเด้นท์ จ.เชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงราย. (2546). *นิทรรศการ ผ้าแก้ว ไหมคำ โกมล พานิช*

พันธ์. เชียงใหม่: สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงราย.

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม. (2536). *ผ้าเอเชีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม*. เชียงใหม่: สำนักส่งเสริม

ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนงนาฏ อุ่นเรือน. (2556). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการของวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม*

ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).

อนันต์เสวก หัวซึ่งเจริญ, ศันสนีย์ คำบุญชู และ นงคราญ ไชยวงศ์. (2551). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*

เรื่องการพัฒนาวิถีธรรมชาติสำหรับผ้า สา และไม้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.

อนุสรณ์ในงานฉาปนกิจ นางรศนา ชูติมา ณ สุสานประตูหายยา ต.หายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ วัน

อาทิตย์ที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2538. (2538). [ม.ป.ท.]: [ม.ป.พ.].

อรจักร ปันเงิน. (2552). *การจัดการธุรกิจเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มทอผ้าฝ้ายปั่นมือย้อมสีธรรมชาติศูนย์การ*

เรียนรู้ "ดูบแก้วมา" บ้านนาเดา อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง. (การค้นคว้าแบบอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

อรชร มณีสงฆ์. (2550). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนา*

หัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : ประเภทผ้า. เชียงใหม่:
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

อรชร มณีสงฆ์, ชันยา พรหมบุญมย์. (2550). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาความเป็นไปได้*

ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาดในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าทอชาติ
พันธุ์กะเหรี่ยง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและ
พัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน).

- อรรณพ พนาพันธ์. (2535). งานหัตถศิลป์ ... ผ้าทอตีนจก. ลำปาง: ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและสื่อ ศูนย์
การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ.
- อรอุมา ไชยชนะ. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมเรื่อง ผ้าฝ้ายย้อมสี
ครามธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อริยา เสวตามร์. (2542). การสร้างความหมายเกี่ยวกับชุมชนในกระบวนการผ้าป่าข้าวภายใต้บริบท
ของงานพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชนในจังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อรุณ หมอนอิง. (2545). แนวทางในการใช้สีย้อมผ้าจากธรรมชาติอย่างยั่งยืนของกลุ่มย้อมผ้า ตำบล
บ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
แม่โจ้).
- อรุณศรี กัณหาบัว. (2552). รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์เรื่องการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา :
การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติแจ้ซ้อนเสลา บ้านแจ้ซ้อน
เหนือ หมู่ 11 ตำบล แจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- อ้อมจิต กัณฑ์ใจ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องขบวนการถ่ายทอดศิลปะและเทคโนโลยีในการทอผ้า
กรณีศึกษาการทอผ้าในเขตท้องที่อำเภอจอมทอง. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา สโรบล. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องแนวโน้มของรูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าทอมือย้อมสี
ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา สโรบล. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนดอยเต่าในการพัฒนาภูมิปัญญาด้านสิ่งทอ.
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อัจฉรา สโรบล. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเสื้อผ้าพื้นบ้านใน
จังหวัดเชียงใหม่ กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร. เชียงใหม่: ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัจฉรา สโรบล. (2549). ภูมิปัญญาสิ่งทอคอยเต่ากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวล้านนาใต้. เชียงใหม่:

เครือข่ายการวิจัยภาคเหนือตอนบน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

อารยะ คุณาศิระ. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าของนักท่องเที่ยวชาว

ต่างประเทศในตลาดไนท์บาซาร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

อารยะ ไทยเที่ยง. (2546). การมัดย้อมผ้า. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อารี วิบูลย์พงศ์, พิชิต ธานี, ... พิมลพรรณ บุญยะแสน. (2549). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ การ

พัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคีเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชน ระยะที่ 1 :
ภาคเหนือตอนบน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อุกฤษฏ์ วงศ์สัมพันธ์. (2544). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์หมวดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กลุ่มวิชาผ้า

การแต่งกายและสิ่งทอ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

อุกฤษฏ์ เข็มจ้อย. (2557). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ประเภท

เครื่องนุ่งห่มของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ).

เอกราช เป็กทอง. (2552). กระบวนการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มสตรีแรงงานนอกระบบ : กรณีศึกษา

กลุ่มสตรีทอผ้าพื้นบ้าน ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

อำนาจ จันเงิน. (2545). เพชรน้ำเอกของวงการทอผ้าแห่งล้านนาไท. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง

แอนด์พับลิชชิง.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษามาเก็บข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ที่ ศธ ๖๕๙๓(๑๐)/๕๖๐

คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒๓๙ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษามาเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ด้วยคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับแจ้งจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ว่า นางสาวพัชรา พนมมิตร รหัส ๕๗๐๑๓๒๐๗๔ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาคพิเศษ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาออนไลน์ความรู้ด้านผ้าล้านนา” โดย อาจารย์ ดร.วราพร อารยะพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์จะมาขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ณ ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยวิธีการสัมภาษณ์ บันทึกภาพและเสียง ผู้ที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาออนไลน์ความรู้ด้านผ้าล้านนา

ในการนี้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวพัชรา พนมมิตร มาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพและเสียง ผู้ที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาออนไลน์ความรู้ด้านผ้าล้านนา ณ ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาล้านนามหาวิทยาลัยราชภัฏ-เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวนักศึกษา จะนำไปใช้ในการศึกษาเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น หากท่านพิจารณาแล้วไม่ขัดข้อง ขอความกรุณาแจ้งวันเวลาที่ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาล้านนาสะดวกให้การสัมภาษณ์ให้นักศึกษาทราบทาง โทร. ๐๙๙ ๒๙๔๒ ๓๒๓ หรือ pattara.panommit@gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประภา สุขเกษม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๔-๓๒๓๔-๔๐

โทรสาร ๐-๕๓๙๔-๓๒๖๗

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินผล

ออนโทโลยีความรู้ด้านผ้าล้านนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โทร. ๓๒๓๔-๔๐

ที่ ศธ ๖๓๙๓(๑๐).๔/๐๓/๐๕

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินผลออนไลน์ยี่ความรู้ด้านผ้าล้านนา

เรียน รศ. ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล

ด้วย นางสาวพัชรา พนมมิตร รหัส ๕๓/๐๑๓๒๐๓/๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
สารสนเทศศึกษา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ได้รับอนุมัติ
ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาออนไลน์ยี่ความรู้ด้านผ้าล้านนา” โดยมี อาจารย์ ดร. วรชัย
พร อารยะพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร. พิเชษฐ จุสรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ร่วม โดยปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นตอนการประเมินผลออนไลน์ยี่ความรู้ด้านผ้าล้านนา

ในการนี้ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ด้านผ้าล้านนา จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินผลออนไลน์ยี่ความรู้ด้านผ้าล้านนา และขอรับเอกสารคืน
ภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง พร้อมกันนี้ได้
แนบ

๑. เอกสารประกอบการพัฒนาออนไลน์ยี่ผ้าล้านนา

๒. ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ด้านผ้าล้านนา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญการประเมินผลออนไลน์ยี่ความรู้ด้าน
ผ้าล้านนา และขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวนศักดิ์ ลินเจิมศิริ)

หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ภาคผนวก จ

ออนโทโลยีความรู้ด้านผ้าล้านนา : คำนิยามศัพท์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชูดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
ผ้าล้านนา								ผ้าที่ทำจากเอื่อใยของพืชและสัตว์ เช่น ผ้าไหม กัญชง โดยวิธีทอหรืออัดให้เป็นผืนผ้า พบใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน
<ElementOf>	วัสดุที่ใช้ในการทอผ้าล้านนา							
	<TypeOf>	เส้นด้ายธรรมชาติ						
							เส้นฝ้าย	เส้นด้ายที่ผลิตจากต้นฝ้ายเพื่อใช้ในการทอผ้า
							เส้นไหม	เส้นด้ายที่ผลิตมาจากตัวไหมเพื่อใช้ในการทอผ้า
							เส้นใยกัญชง	เส้นด้ายที่ผลิตจากต้นกัญชง ซึ่งมีลักษณะเรียงตัวเป็นแนวตั้งสม่ำเสมอ และมีความเหนียวทนทาน สามารถดูดซับความชื้นโดยรอบ ทำให้คงสภาพควาเย็นชุ่มชื้น และระบายถ่ายเทได้อย่างดีเยี่ยม
	<TypeOf>	เส้นด้ายใยประดิษฐ์						
							ไหมเงิน	วัสดุที่ใช้ในการทอเป็นเส้นพุ่งพิเศษ ทำจากโลหะสีเงิน
							ไหมคำ	วัสดุที่ใช้ในการทอเป็นเส้นพุ่งพิเศษ ทำจากโลหะสีทอง
							เส้นใยสังเคราะห์	วัสดุที่ใช้ในการทอผ้าที่ทำจากใยสังเคราะห์ มีทั้งเส้นใยสังเคราะห์หรือยเปอร์เซ็นและเส้นใยสังเคราะห์ผสมฝ้าย มีราคาย่อมเยา หาซื้อได้ง่ายและผ่านการซ้อมสีเคมีมาเรียบร้อยแล้ว
	<TypeOf>	เส้นด้ายใยผสม						เส้นด้ายที่ได้จากใยประดิษฐ์ผสมกับใยธรรมชาติ
<ElementOf>	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าล้านนา							

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
	<TypeOf>	อุปกรณ์การเตรียม ด้าย						
		<Is-a>	กึ่ง					
							กงกว้าง	อุปกรณ์สำหรับใช้กรอด้วยเส้นยืน และด้ายเส้นพุ่งใช้ร่วมกับแห่ กงกว้าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1)ฐานของกงกว้างหรือขา เป็นรูปตัวที่ห้าจากไม้เนื้อแข็ง มีขาตั้ง 2 ขา 2)ตัวกงกว้างทำด้วยไม้ไผ่
							กงแห่	อุปกรณ์ที่ใช้กรอด้วยเส้นยืนหรือด้ายเส้นพุ่งกับหลอดกรอด้วย ใช้ร่วมกับ กงกว้าง
							กึ่งอิงฝ้าย	อุปกรณ์ตีดปุยฝ้ายให้ฟูขึ้น มีลักษณะคล้ายคันธนู
		<Is-a>	โน					อุปกรณ์กรอด้วยจากใจที่เป็นมัตกลงหลอดด้วยหลอดใหญ่ และหลอดเล็ก สำหรับเตรียมไว้ทอผ้า
		<Is-a>	เปียฝ้าย					อุปกรณ์ในการทำเส้นด้ายเป็นใจ ปิด ต่อ ใช้เรียงเส้นด้ายโดยเรียงเส้นด้าย ออกเป็นม้วนเล็กๆ หรือเรียกว่า “ใจ”
		<Is-a>	หลอดด้ายใหญ่					อุปกรณ์ที่ทำจากไม้ไผ่ ใช้สำหรับม้วนด้ายจากใจไปสู่หลอด จากหลอดไปใส่กระสวยเป็นเส้นพุ่ง ส่วนการกรอเข้าหลอดใหญ่จะนำไปใช้ในการทำเส้นยืน
		<Is-a>	อีด					อุปกรณ์ที่ใช้แยกปุยฝ้ายและเมล็ดฝ้ายออกจากกัน ส่วนใหญ่ทำมาจากไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้สัก ฐานมีลักษณะเป็นรูปตัวที่ มีขาตั้ง 2 ขา ปลายขาตั้งตรงกลางขาตั้งยึดด้วยไม้มีแกนหมุน 2 แกน แกนหนึ่งสั้นอีก แกนหนึ่งยาวกว่ามีมือจับ
	<TypeOf>	อุปกรณ์การทอ						

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
		<InstrumentOf>	ที่					อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอเส้นด้ายหรือเส้นไหมให้เป็นผืนผ้าด้วยการสอดและขัดกันของเส้นด้ายแนวตั้งหรือเส้นยืน กับด้ายแนวนอนหรือเส้นพุ่งให้สลับกันไป
			<ElementOf>	ประเภทของที่				
				<Is-a>	ที่กระดุก			อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอ เป็นที่ประเภทหนึ่งที่ไม่ต้องสอดกระสวย ใช้มือกระดุกเชือกที่ติดกับกระสวย แล้วกระสวยจะวิ่งผ่านเส้นด้ายยืนที่แยกออกจากกัน โดยการไ้เท้าเหยียบไม้ที่ดึงตะกอ ข้อดีของที่กระดุก คือ ในการทอแต่ละครั้ง ไม่ต้องสับเส้นด้ายยืนบ่อย ๆ มีแกนม้วนด้ายยืนได้ยาวหลายสิบเมตร เส้นด้ายยืนจะดึงเรียบเสมอกัน ไม่ต้องหวีหรือจัดเหมือนกับที่พื้นเมือง
				<Is-a>	ที่พื้นเมือง			อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอ เป็นที่ประเภทหนึ่งที่ต้องใช้เท้าเหยียบเพื่อบังคับตะกอให้แยกเส้นด้ายยืนออกจากกัน แล้วใช้มือสอดกระสวยได้เส้นด้ายที่แยกเชิงพื้นพื้กระทบเส้นด้ายพุ่งให้ติดกันทีละเส้น ซึ่งทอได้ช้ากว่าที่กระดุก และทอผ้าแต่ละครั้งได้จำนวนจำกัด คือ ได้เพียงครั้งละ 5 - 6 ผืน หน้ากว้างของผ้าที่ทอได้จะแคบกว่าที่กระดุก
			<ElementOf>	ส่วนประกอบของที่				
				<Is-a>	กระสวย			อุปกรณ์สำหรับใส่ด้ายพุ่งเวลาทอทำด้วยไม้ท่อนเล็กยาวประมาณ 1 ฟุต ลักษณะคล้ายเรือ มีหัวและท้ายเรียวยาวเพื่อสะดวกในการพุ่ง ตรงกลางถูกสกัดให้เป็นช่องเล็กพอที่จะใส่หลอดด้ายลงไป บริเวณหัวและท้ายของกระสวยจะเจาะรูขนาดเล็กสำหรับใส่แกนของหลอดด้าย และบริเวณด้านข้างของกระสวยจะเจาะรูเล็กๆเพื่อสอดใส่ด้ายให้ลอดออกมา

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
				<Is-a>	ตะกอก			อุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของกึ่งท่อผ้า ทำด้วยเชือกสอดได้ด้ายเส้นขึ้นและมีไม้สอดเป็นโครงซี่ไว้ มีหน้าที่แยกเส้นด้ายขึ้นให้ขึ้นลงเพื่อเปิดให้มีจังหวะของเส้นด้ายพุ่งสอดขัดกันเกิดเป็นเนื้อผ้า ปัจจุบันการทอหลายชนิดจะใช้ตะกอกหรือเขา ทำให้สามารถทอผ้าลายชนิดนี้ได้ง่ายขึ้นแล้วเวลาที่ได้อาจเป็นลวดลายเดิมซ้ำไปมา
				<Is-a>	บ่าล้อ			อุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของกึ่งท่อผ้า เป็นลูกกรอกใช้สำหรับแขวนเชือกโยงเขาหรือตะกอก เพื่อแยกเส้นด้ายขึ้นให้ยกขึ้นลงสลับกันสำหรับพุ่งกระสวยสอดประสานแล้วใช้ฟืมกระทบให้แน่นเป็นเนื้อผ้า มะล้อทำจากไม้แกะสลักเป็นรูปหงส์ นก สิงห์ หรือลวดลายต่างๆ
				<Is-a>	ฝั้ง			อุปกรณ์ที่ทำจากไม้ไผ่เหลาให้โค้งอ่อนที่ปลายสวมด้วยโลหะ มีลักษณะเป็นสองง่ามเล็กๆ ใช้สำหรับจับหน้าผ้าให้ตึง ริมผ้าไม่ขยับเวลาทอ
				<Is-a>	ฟืม			อุปกรณ์ที่ใช้กระทบเส้นพุ่ง ทำจากไม้ไผ่หรือเหล็ก ลักษณะเป็นซี่คล้ายๆหวี เพื่อให้สอดด้ายเส้นขึ้นผ่านเข้าไปได้ ฟืมใช้กระทบให้เส้นพุ่งที่สอดขัดกับเส้นขึ้นเรียงกันสนิท และเป็นตัวกำหนดความกว้างของหน้าผ้าด้วยช่องฟันหวี
				<PartOf>	ก๊อบฟืม			อุปกรณ์ที่ทำจากไม้เนื้อแข็งมีความยาวกว่าหน้าฟืม ใช้ประโยชน์เป็นด้ามจับยึดฟืมให้แน่น และใช้จับฟืมกระทบเส้นด้ายพุ่งขณะเวลาทอให้เนื้อผ้าแน่น
				<Is-a>	ไม้ค้อย			อุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นไม้แผ่นแบนใช้สำหรับสอดด้ายเส้นขึ้นให้สับกันเป็นการแยกเส้นคู่กับเส้นคี่ ถ้าไม่มีไม้ค้อยจะทอผ้าไม่ได้
				<Is-a>	ไม้ม้วนผ้า			อุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นไม้ท่อนกลมๆ ใช้สำหรับม้วนเก็บผ้าที่ทอแล้ว และยังเป็น ไม้อันแรกที่ใช้นับด้ายเมื่อเริ่มขึ้นเครื่องทอ

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
				<Is-a>	ไม่เหียบ			อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเหียบให้เขยอกขึ้นเป็นชั้น แยกจากกัน ทำจากไม้หรือไม้ไผ่ ผูกติดกับเขาด้านล่าง
				<Is-a>	สะเป้าน			อุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของกึ่งอยู่ด้านหน้าที่นั่ง เป็นท่อนไม้กลม ขาวเท่ากับความกว้างของกึ่ง ยึดอยู่กับด้านข้างของกึ่ง ใช้สำหรับพันผ้าทอที่ทอได้เก็บไว้
		<InstrumentOf>	บ่ากวัก					อุปกรณ์ที่ใช้ในการเดินด้ายทำจากไม้ไผ่สาน มีรูทั้ง 2 ด้าน นิยมใช้กับการกวักสายซึ่งนำมาขึ้นเป็นเส้นเคียวสำหรับทอ
			<PartOf>	หางเห็น				อุปกรณ์ที่ใช้สวมกวกัดโคนไม้ไผ่มาบดทั้ง 2 ข้าง บีกไว้ในดินให้มีความสูงตามที่ต้องการ นำไม้ไผ่ลำยาวมาพาดมัดไว้ให้แน่นหนากับต้นไม้ จากนั้นนำกวกัดมาสวมไว้โดยใช้ไม้ไผ่อันเล็กๆ มาหมุนเพื่อกรอด้วย
		<InstrumentOf>	แปรงหวีด้ายขนหมู					อุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรงเส้นด้ายขึ้นไม่ให้พันกันเวลาทอ โดยการทำแปรงจากขนหมูปาดจะนำเส้นขนหมูปาดด้วยเชือกหรือหวายเส้นเล็กๆ ให้มีลักษณะเหมือนพัดคล้ายการดักไม้กวาด ดักให้มีขนาดพอดี มัดรวมกันให้ได้ขนาดที่ต้องการและสามารถจับได้ถนัด นำมาเรียงซ้อนกันเป็นชั้นๆตามความต้องการ
		<InstrumentOf>	เขี่ยขอ					อุปกรณ์สำหรับโวัน เตรียมเส้นขึ้น โดยใช้ไม้ขนาดเส้นขึ้นเก็บไว้ในเขี่ยขอ เป็นการเตรียมเส้นขึ้นให้ตามจำนวนที่ต้องการ
		<InstrumentOf>	มี้าเดินด้าย					อุปกรณ์ที่ใช้กำหนดขนาดความกว้างของหน้าผ้าและความยาวของผ้าทอ โดยคิดเป็นหลบ
		<InstrumentOf>	ไม้กั่วดอก					อุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นไม้ลักษณะแบนยาว ให้สอดผ่านด้ายเส้นขึ้นและพลิกทางสันไม้ขึ้นเพื่อให้เกิดช่องว่างให้กระสวยพุ่งผ่าน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
		<InstrumentOf>	ไม้กักฝ้าย					อุปกรณ์ที่ใช้รองเวลาไม้ส่วนใหญ่มักทำมาจากไม้สัก ประกอบด้วยไม้กระดาน และ ไม้ไผ่เหลากลมขนาดเล็ก ความยาวแล้วแต่ผู้ใช้งานต้องการสั้นหรือยาว เวลาใช้งานจะนำฝ้ายมาวางให้พันรอบไม้ส่วนฝ้าย แล้วค่อยๆ ไม้ส่วนฝ้ายกับไม้กระดาน จนฝ้ายพันรอบไม้ส่วนฝ้ายพอหลวมๆ จากนั้นดึงฝ้ายที่พันกับไม้ส่วนออกจากไม้ส่วนฝ้าย
		<InstrumentOf>	ไม้เก็บลาย					อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับสอดเก็บลวดลายแบบตะกอลอย (เขาย้ง) เพื่อสามารถนำลวดลายกลับมาใช้ได้โดยไม่ต้องเสียเวลาเก็บลวดลายแบบเดียวกัน
		<InstrumentOf>	ไม้หน่อสะขา					อุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นไม้เนื้อแน่นกลมเรียวยาว ในการทอเครื่องจะใช้ไม้หน่อสะขาอย่างน้อย 3 อัน เพื่อใช้สำหรับคล้องค้ำตะกอ แบ่งเส้นค้ำขึ้นเวลาขึ้นเครื่องทอ เมื่อทอจะยกขึ้นสลับกับไม้ช่วยแยกค้ำ ใช้สำหรับกำหนดแนวและจัดระเบียบเส้นค้ำขึ้นก่อนผ่านตะกอ และยังคงกำหนดใช้ตะกอสำหรับการทอผ้าที่มีตะกอหลายชุด
		<InstrumentOf>	รอกทอผ้า					อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการผูกโยงตะกอกับไม้เหยียบ รอกทอผ้าแบ่งได้หลายชนิดตามวัสดุที่ใช้ เช่น รอกไม้ รอกหิน รอกดินเผา และ รอกโลหะ เป็นต้น รอกทอผ้าในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ รอกเดี่ยวและรอกคู่
							รอกเดี่ยว	
							รอกคู่	
	<TypeOf>	อุปกรณ์การซ่อม						
		<Is-a>	กะละมัง					อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อม สำหรับล้างเส้นค้ำก่อนซ่อมและที่ซ่อมแล้ว
		<Is-a>	เตาแก๊ส					อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อม เนื่องจากเตาแก๊สแบบร้อนเร็วสามารถควบคุมอุณหภูมิของเปลวไฟได้ดีกว่าใช้ฟืน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
		<Is-a>	มอร์แตนท์					อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อม เป็นตัวที่ช่วยให้สีเกาะติดเส้นใยได้แน่นขึ้น ทนต่อแสงมากขึ้น เช่น สารส้ม จูนสี เฟอรัสซัลเฟต โซดาแอช เป็นต้น
		<Is-a>	ไม่พวย					อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อม สำหรับกวนและพลิกค้ำยขณะซ่อม ทำด้วยไม้มีขนาดใหญ่พอที่จะรับน้ำหนักค้ำยเปียกในหม้อซ่อม
		<Is-a>	สนุ่					สนุ่ใช้สำหรับการทำความสะอาดเส้นค้ำยก่อนการซ่อม ควรเลือกใช้สนุ่ชั้นไลด์ เป็นสนุ่ที่ไม่มีน้ำหอม สารเพิ่มความขาว สารบำรุงผิว หรือสารปรุงแต่งอื่นๆ การใช้งานควรจะชุคให้เป็นเกร็ดหรือหั่นฝอยเพื่อช่วยให้ละลายง่าย
		<Is-a>	หม้อสแตนเลส					อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมควรเลือกขนาดของหม้อให้เหมาะสมกับจำนวนค้ำย เพราะต้องมีการกวนค้ำยระหว่างการซ่อม
<ElementOf >	วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผ้าล้านนา							
	<TypeOf>	วัตถุดิบสำหรับทำเส้นค้ำย						
							ไหม	
							เมล็ดฝ้าย	
							ตำคั้นกัญชง	
	<TypeOf>	วัตถุดิบสำหรับทำสีซ่อม						
								แก่นไม้ต้นขนุน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							แก่นไม้ต้น	
							จามจู้รี	
							แก่นไม้ต้นแดง	
							แก่นไม้ต้นฝาง	
							แก่นไม้ต้นมะตูม	
							แก่นไม้ต้นขอป่า	
							แก่นไม้ต้นลำไย	
							ดอกคำฝอย	
							เปลือกคั้น	
							ขี้เหล็กอเมริกัน	
							เปลือกคั้นแล	
							หางค่าง	
							ครึ่ง	
							ใบกระถินณรงค์	
							ใบคราม	
							ใบแคบ้าน	
							ใบชุมเห็ดไทย	
							ใบขี้เหล็ก	
							อเมริกัน	
							ใบด้วงขน	
							ใบถั่วแปบ	
							ใบชุกาลิปตัส	

โฉม	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ใบสะเคา	
							ใบสัก	
							ใบสามเสื่อ	
							ใบหูหวน	
							ใบหูกวาง	
							ใบห้อม	
							เปลือกผลทับทิม	
							เปลือกผลมะกอก	
							เปลือกผลมังคุด	
							เปลือกไม้กระโดน	
							เปลือกไม้กระท้อน	
							เปลือกไม้ก่อ	
							เปลือกไม้โกงกางใบเล็ก	
							เปลือกไม้ขนุน	
							เปลือกไม้ค้อ	
							เปลือกไม้คอแลน	
							เปลือกไม้โคลน	

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							เปลือกไม้ขงโค	
							เปลือกไม้ตะคร้ำ	
							เปลือกไม้ ตะแบก	
							เปลือกไม้ ทองกวาว	
							เปลือกไม้ นนทรี	
							เปลือกไม้ ประดู่	
							เปลือกไม้ เปล้า	
							เปลือกไม้ พยอม	
							เปลือกไม้ เพกา	
							เปลือกไม้ มะกอก	
							เปลือกไม้ มะขาม	
							เปลือกไม้ มะค่าโมง	
							เปลือกไม้ มะม่วง	
							เปลือกไม้ มะขม	
							เปลือกไม้ ยูคา	
							ลิปตศ	
							เปลือกไม้ รูกฟ้า	

โคเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							เปลือกไม้ราชพฤกษ์	
							เปลือกไม้สมอ	
							เปลือกไม้สมอไทย	
							เปลือกไม้ต้นเสเดา	
							เปลือกไม้แหน	
							เปลือกไม้มะขามป้อม	
							ผลกระเจี๊ยบ	
							ผลมะล่ำตาไก่	
							ผลมะกอก	
							ผลมะเกลือ	
							ผลลูกหว้า	
							เมล็ดกาแฟ	
							เมล็ดผักปรง	
							เมล็ดมะล่ำตาไก่	
							เมล็ดลูกเสด	
							รากต้นขอ	
							หัวมัน	

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							หัวไฟพล	
<ElementOf>	กระบวนการผลิตผ้าล้านนา							
	<ProcessOf>	การเตรียมเส้นด้าย						
		<SubProcessOf>	กระบวนการปั่นฝ้าย					
		<StepOf>	การอีดฝ้าย					กระบวนการนำปุยฝ้ายที่ตากแห้งสะอาดดีแล้วมาใช้มีหนึ่งจับที่จับ ค่อย ๆ หมุนฟันเพื่อไปอย่างต่อเนื่อง อีกมือจับปุยฝ้ายที่เตรียมไว้ใส่เข้าไประหว่างไม้กลมเกลี้ยงขนานชิดกัน ซึ่งมีฟันเพียงอยู่ด้านนอก ส่วนที่เป็นปุยฝ้ายจะถูกหนีบลอดข้ามไปหล่นลงตะกร้าหรือกระบุงที่เตรียมไว้ ส่วนเมล็ดก็จะร่วงลงพื้นทำต่อเนื่องไปจนหมด
		<StepOf>	การคิดฝ้าย					กระบวนการนำปุยฝ้ายที่คัดแยกเมล็ดออกหมดแล้วมาคิด โดยใช้กงคิดฝ้ายซึ่งทำจากซี่ไม้ไผ่ เหลาให้ปลายเรียวยาวทั้งสองข้าง ใช้เชือกผูกที่ปลายทั้งสองข้างเพื่อค้ำซี่ไม้ให้โค้งเข้าหากันคล้ายกับคันธนู อุปกรณ์คู่กันคือปล้องไม้ไผ่ขนาดเล็กยาวประมาณ 6-8 นิ้ว และกระบุงขนาดใหญ่พิเศษ ทรงปากกว้างพอประมาณขอบปากกระบุงด้านหนึ่งมัดท่อนไม้ขนาดประมาณ 4 x 6 นิ้ว เพื่อเวลาคิดฝ้าย ปากกระบุงจะได้กหนุนสูงชันจากพื้น กระบุงขนาดใหญ่นี้เรียกเป็นภาษาท้องถิ่นต่าง ๆ กันว่า กะเพียด กะเพด หรือกระหลุมยิงฝ้าย
		<StepOf>	การม้วนฝ้าย					กระบวนการนำปุยฝ้ายที่คิดเป็นปุยละเอียดแล้ว วางลงบนเส้นด้ายให้กระจายสม่ำเสมอ ประมาณขนาดให้ใหญ่กว่าฝ่ามือเพียงเล็กน้อย แล้ววางไม้ล้อฝ้ายไว้บนส่วนปุยฝ้าย จากนั้นให้เอาฝ่ามือถูปุยฝ้ายให้ม้วนขนาน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								เข้าไปกับไม้ลื้อฝ้าย โดยรักษาน้ำหนักมือให้พอเหมาะเพื่อไม่ให้มันฝ้ายแน่นหรือหลวมเกินไป แล้วดึงไม้ลื้อฝ้ายออก
		<StepOf>	การปั่นฝ้าย					กระบวนการนำปุยฝ้ายตากแดดให้แห้งสนิท จากนั้นนำมาแยกเมล็ดออกชิงหรือตีเมล็ดให้แตกฟูเพื่อไม่ให้ฝ้ายเป็นก้อน นำไปพันกับแกนไม้กล้ายตะเกียบให้เป็นหลอดยาวเรียกว่าหางฝ้าย จากนั้นจึงนำหางฝ้ายไปปั่นเป็นเส้นด้วยเครื่องปั่นฝ้าย
		<SubProcessOf>	กระบวนการสาวไหม					
		<StepOf>	การด้อมรังไหม					กระบวนการเตรียมน้ำด้อมที่สะอาด มีสภาพความเป็นกรดเป็นด่างเท่ากับ 6.8-7.5 ด้อมน้ำระดับอุณหภูมิ 85-90 องศาเซลเซียส ใส่รังไหมลงในหม้อด้อมสาว จำนวนรังไหมที่ใส่ลงในหม้อด้อมสาวครั้งแรกจะขึ้นอยู่กับขนาดเส้นไหมที่ต้องการผลิต โดยทั่วไปการสาวไหมน้อยกว่าพันธุ์ไทยพื้นบ้านเท่ากับ 130 รัง โดยประมาณ ส่วนไหมพันธุ์ไทยลูกผสมเท่ากับ 110 รัง โดยประมาณ ทั้งนี้ผู้สาวไหมจะต้องพยายามรักษาน้ำอุณหภูมิในการสาวให้อยู่ในระดับที่เท่ากับการเริ่ม ด้วยการทยอยเติมรังเพิ่มเมื่อมีรังที่สาวหมดไป
		<StepOf>	การสาวไหม					กระบวนการดึงเส้นจากรังไหมที่อยู่ในหม้อด้อมสาวให้ดึงด้วยแรงอย่างสม่ำเสมอ อาจจะดึงลงกระบุง ดึงเข้าอีก หรือดึงเข้าหลังก็ได้ ในขณะที่ทำการสาวให้รักษาระดับอุณหภูมิที่ 60 องศาเซลเซียส
		<StepOf>	การกรอไหม					กระบวนการนำเส้นไหมที่ด้อมแห้งดีแล้วมาปั่นเก็บไว้ เพื่อแยกเส้นไหมให้ออกเป็นเส้นๆ ไม่ให้ติดหรือพันกัน และเป็นการสาวไหมให้มีความเรียบร้อย ไม่ขาด ซึ่งจะช่วยให้สะดวกในการสาวไหม

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
			<StepOf>	การทำใจใหม่				กระบวนการในการจัดเรียงเส้นไหมเป็นใจหรือเจ็ดไหม โดยให้จัดเรียงเป็นแบบสานตาข่าย
	<ProcessOf>	การทอ						
		<StepOf>	การจัดการเส้นด้าย					การเตรียมเส้นด้ายพุ่งและด้ายยืนที่อยู่ในหลอดหรือกระสวยพุ่ง สำหรับพุ่งผ่านด้ายเส้นยืนและใช้พิมพ์กระทบให้เกิดการขัดสานกันเป็นเนื้อผ้า
			<SubStepOf>	การลงแป้ง				การนำแป้งข้าวเจ้าที่ละลายในน้ำเย็นใส่ลงในน้ำเดือดจนสุก จากนั้นนำด้ายเส้นด้ายขนาดหรือเทียบเท่ากับแป้งสุก จนแป้งเข้าไปในเส้นด้าย
			<SubStepOf>	การตากด้ายเส้นเครือ				การตากเส้นด้ายที่แดดจัด กลับเอาด้านล่างขึ้นบน ด้านบนลงล่าง พร้อมกับสะตักฝ้ายไปพร้อมๆ กับการกลับฝ้าย
			<SubStepOf>	การสะตักฝ้าย				การกระตุกเส้นด้ายขึ้นกับราวตากฝ้าย เพื่อเรียงเส้นด้ายไม่ให้ขู่่งหรือพันกัน
			<SubStepOf>	การปิดฝ้าย				การเก็บเส้นด้ายด้ายไม่ให้พันกัน โดยการพันเกลียว
			<SubStepOf>	การกรอผ้าเครือ				การนำเส้นด้ายใส่กงกว้าง จากนั้นนำปลายเส้นด้ายมาพันกับหลอดกรอผ้าพันให้แน่น
			<SubStepOf>	การดันด้าย				การนำปลายเส้นด้ายที่มีดแล้วใส่ในหลักม้าเดินด้าย
			<SubStepOf>	การก้าวฝ้าย				การนำเส้นด้ายที่เป็นใจมาใส่กับกง และกรอหรือก้าวฝ้ายเข้ากับชะกรัก
			<SubStepOf>	การฮ้วนหูก				การจัดด้ายเส้นยืนให้ได้สีตามจำนวนเส้นที่ต้องการ
			<SubStepOf>	การสืบหูก				การนำด้ายที่ได้จากการฮ้วนหูกมาต่อเข้ากับเขาพิมพ์ของกึ่งทอผ้า โดยผูกเส้นด้ายยืนต่อเรียงกันไปทีละเส้นจนครบตามความกว้างของหน้าผ้าหรือเต็มขนาดหน้าพิมพ์
			<SubStepOf>	การร้อยพื้นหวี				การใช้ไม้ก้นสอดผ่านรูพิมพ์ ให้ปลายของไม้ก้นเกี่ยวเส้นด้ายให้ติดกับปลายไม้ จากนั้นค่อยๆ ดึงไม้ก้นออกจากรูพิมพ์ เมื่อร้อยรูพิมพ์เรียบร้อยแล้ว เอาพิมพ์ประกบกับไม้สะปั่น

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
			<SubStepOf>	การสืบเงี่ยงปลา				การมัดค้ำยเส้นขึ้นของเครื่องเดิมและเครื่องใหม่เข้าด้วยกัน
			<SubStepOf>	การหวีค้ำย				การคลี่เส้นค้ำยขึ้นที่พันกันออกจากกันโดยการใช้นิ้วมือสาง หรือใช้แปรงหวีเส้นค้ำยขึ้น
			<SubStepOf>	การตรวจเส้นค้ำย				การทดสอบว่าค้ำยเส้นขึ้นที่ผ่านการสืบหูกเรียบร้อยแล้วแน่นดีหรือไม่
			<SubStepOf>	การเก็บตะกอก				การเก็บเขาตะกอกจะมีขนาดเล็กกว่าการทำเขาขังหรือไม้ก้ำวเก็บดอก แต่เก็บทุกเส้นของค้ำยเส้นขึ้นเหมือนกัน
			<SubStepOf>	การผูกโยงตะกอกและเท้าเหยียบ				การมัดเชือกกับตะกอกและไม้เหยียบ
			<SubStepOf>	การเก็บดอก				การใช้ไม้ล้วงดอกล้วงค้ำยเส้นขึ้นทีละรูพิมพ์เพื่อให้ได้ลวดลายตามที่ต้องการ
			<SubStepOf>	การมัดเขา				เมื่อเก็บดอกเสร็จแล้วให้ทำการมัดเขา โดยการขกเขาครั้งเดียวเป็นแนวพร้อมๆกันทั้งแถว เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการสอดค้ำยประดิษฐ์
			<SubStepOf>	การโยงรอก				การผูกเชือกรอกกับไม้หาบเขาหอบพิมพ์ มัดปลายเขาเหยียบและปลายตะกอกให้สมดุลกัน ผูกเชือกด้านล่างเขาเหยียบกับไม้ให้แน่น
			<SubStepOf>	การเก็บเขาขัง				การนำเชือกมัด ไม้ไผ่ที่ใช้สำหรับเก็บเขาขัง ใช้ไม้ล้วงดอกล้วงลวดลายที่ต้องการ แล้วพลิกไม้ล้วงดอกให้ตั้งขัดกับค้ำยเส้นขึ้น นำไม้ที่มัดเชือกตรงปลายสอดเข้าระหว่างค้ำยเส้นขึ้นที่ล้วงไว้ นำไม้ไผ่สอดระหว่างเส้นค้ำยขึ้นและดึงไม้ไผ่ที่ผูกเชือกขึ้นบนเส้นค้ำยขึ้น จากนั้นดึงเส้นเชือกที่อยู่ใต้ค้ำยเส้นขึ้นให้คล้องผ่านไม้ไผ่ เก็บเชือกไปเรื่อยๆจนหมดมีที่ต้องการเก็บเขาขัง ใช้ก้ำวทาบบริเวณที่มีค้ำยเชือกรวบติดกับไม้ไผ่
			<SubStepOf>	การผูกเชือกค้ำยหัวทุก				การมัดปลายค้ำยเส้นขึ้นให้แน่น โดยใช้เชือกพาดอยู่ด้านบนของก้ำวผูกเชือกค้ำยหัวทุกจะทำต่อเมื่อค้ำยเส้นขึ้นใกล้จะหมด

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
			<SubStepOf>	การม้วนเครื่อง				การม้วนเก็บเส้นขึ้นพาดบนเสาที่ไม่ให้กะเวลาทอ
			<SubStepOf>	การขีดเครื่องกับไม้ม้วนผ้า				ขั้นตอนนี้ใช้ในกรณีที่ผ้าไม่สามารถม้วนกับไม้ม้วนผ้าได้ โดยใช้ผ้าที่มีความกว้างเท่ากับหน้าผ้า สอดคดกับปลายด้ายเส้นขึ้นจากเครื่องเดิม อีกปลายด้านหนึ่งม้วนกับไม้ม้วนผ้า
			<SubStepOf>	การต่อด้าย				การต่อด้ายเส้นขึ้น โดยใช้เข็มหมุดเป็นหลักขีด นำด้ายเส้นขึ้นมาต่อปลายเส้นขึ้นที่สอดผ่านเขาตะกอ ต่อให้แน่นโดยมัดกับปลายของด้ายเส้นขึ้นอีกฝั่งหนึ่งให้แน่นและเป็นปมเล็กที่สุด
			<SubStepOf>	การกรอผ้าพุ่ง				ขั้นตอนการนำหลอดกรอผ้าเล็กพันด้ายเส้นพุ่งเข้ากับแกนหมุนของกงแซ่ เทคนิคการกรอหมุนควรวัดเส้นด้ายให้ตึงพอสมควร การกรอผ้าเส้นพุ่งควรกรอจากด้านในออกด้านนอก(ด้านที่สูงไปด้านที่ต่ำ) กรอไปเรื่อยๆ ให้มีขนาดพอเหมาะ
			<SubStepOf>	การต่อด้ายเส้นพุ่งขณะทอ				การม้วนพันปลายด้ายเส้นพุ่ง โดยใช้นิ้วมือพันปลายด้ายเส้นพุ่งทั้งสองที่ขาดให้เป็นเกลียว และนำมาพันกับเส้นด้ายพุ่งอีกที เป็นการต่อโดยให้เส้นพุ่งทับเหลื่อมกันเล็กน้อย จากนั้นจึงกระทบฟืมและเหยียบเขาเหยียบ
			<StepOf>	การขกตะกอ				การขกตะกอขึ้นและลง เพื่อเปิดช่องให้ให้เส้นด้ายพุ่งวิ่งผ่านเส้นด้ายขึ้น
			<StepOf>	การสอดด้ายพุ่ง				การทำให้เส้นด้ายพุ่งผ่านช่องระหว่างเส้นด้ายขึ้นที่เปิด เส้นด้ายอาจถูกพาไปด้วยกระสวย หรือแรงดันอื่นๆก็ได้
			<StepOf>	การกระทบฟืม				การดันเส้นด้ายพุ่งที่ใส่ผ่านช่องแล้วด้วย ฟืมหวี หรือฟืม ให้ชิดกันเพื่อเกิดความแข็งแรง
			<StepOf>	การเก็บหรือม้วนผ้า				การม้วนเก็บผ้าที่ทอเสร็จแล้วในแกนม้วนผ้า โดยผ่อนแกนด้ายขึ้นให้คลายออกและปรับความตึงหย่อนใหม่ ให้พอเหมาะ

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
	<ProcessOf>	การซ่อม						การนำเอาเส้นด้ายที่ผ่านการฟอกและการตากให้แห้งเรียบร้อยแล้ว มาทำการซ่อมลีตามความต้องการ
		<TypeOf>	การซ่อมร้อน					การซ่อมที่ผ่านการต้มสีด้วยความร้อน ในอุณหภูมิไม่เกิน 80 องศาเซลเซียส การใช้ความร้อนจากเปลวไฟช่วยกระตุ้นให้สีซึมติดเส้นด้าย โดยการนำวัสดุที่เป็นสีซ่อมมาหั้นเป็นชั้นเล็กๆและตำให้ละเอียด นำไปต้มในน้ำจันสีออก กรองเอาเฉพาะน้ำสี คั้นกับเส้นด้ายที่ผ่านการซักน้ำและตี เดิมเกลื่อน้ำมะนาว หรือน้ำมะขาม ใบส้มป่อย เพื่อให้สีติดแน่นและตกน้อยที่สุด มีสีสดใสไม่เก่าเร็วต้มจนได้สีที่ต้องการ
		<TypeOf>	การซ่อมเย็น					การซ่อมสีที่ไม่ต้องผ่านกระบวนการต้ม เพียงแต่ผ่านกระบวนการที่ทำให้สีละลายด้วยน้ำอุ่น โดยใช้อุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส นำวัสดุที่เป็นสีซ่อมมาหั้นเป็นชั้นเล็กๆแล้วตำให้ละเอียด ผสมน้ำแล้วคั้นกรองเอาเฉพาะน้ำสีใส่น้ำมะขามหรือน้ำมะนาวลงไปเพื่อเป็นสารช่วยให้สีติดดียิ่งขึ้น ก่อนการซ่อมจะต้อนนำด้ายไปซักน้ำและตีด้วยไฟฟูเพื่อให้เส้นด้ายดูดซึมสีได้ดี จากนั้นนำเส้นด้ายที่เตรียมไว้จุ่มลงในน้ำซ่อมสีแช่ทิ้งไว้จนได้สีที่ต้องการแล้วนำขึ้นมาผึ่งลมให้แห้ง
		<TypeOf>	การซ่อมหมัก					การซ่อมที่ทำให้เกิดสี โดยวิธีการหมักวัตถุดิบให้เปื่อยยุ่ย โดยมีจุลินทรีย์เป็นตัวย่อยสลายวัตถุดิบนั้น
<ElementOf> >	เทคนิคหรือรูปแบบการทอผ้าล้านนา							
	<Is-a>	การเกล็ดเต่า						เทคนิคการทอที่ทำเป็นลายทางขวางและทางตั้งสลับกันอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมกว้างและยาวประมาณ 2 เซนติเมตร

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
	<Is-a>	การขีด						เทคนิคการเพิ่มด้ายเส้นขึ้นเข้าไปในตีนผ้า โดยการเตรียมด้ายเส้นขึ้นพิเศษไว้ก่อนบนของก็เหนื่อด้ายเส้นขึ้นธรรมดาที่จึงไว้ ลวดลายบนตีนผ้าขึ้นอยู่กับการใช้เขาที่ซึ่งด้ายเส้นขึ้นพิเศษ ลวดลายที่เกิดจากเทคนิคนี้จะคล้ายกับลวดลายที่เกิดจากเทคนิคการขีดและการจก
	<Is-a>	การควัก						เทคนิคการทอโดยใช้ขนเม่นจัดหรือควักเส้นขึ้นแล้ววกขึ้น
	<Is-a>	การคาดก้าน						เทคนิคการทอโดยการมัดลวดลายที่คาดด้วยเชือกหรือปอ เพื่อป้องกันลึซึมเข้าสู่เส้นผ้าในขณะที่ข้อม เมื่อข้อมเสร็จและแกะเชือกหรือปอที่มัดออกจะเกิดลวดลายตรงที่มัด
							คาดก้านแบบกำหนดลวดลาย	เทคนิคการทอที่มัดเฉพาะเส้นพุ่ง ช่างทอจะเป็นผู้รังสรรค์ลายและมัดลวดลายด้วยตนเอง
							คาดก้านแบบไม่กำหนดลวดลาย	เทคนิคการทอที่ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการมัด ช่างทอจะรังสรรค์ลวดลายขึ้นมา มักเป็นลวดลายกระจายตามดวงหระของกรรมมัด
	<Is-a>	การจก						เทคนิคการทอลวดลายบนตีนผ้า ด้วยวิธีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปขณะที่ทอเป็นช่วงๆ ทำโดยใช้ไม้ ขนเม่น หรือนิ้วมือ ยกหรือจกด้วยเส้นขึ้นแล้วสอดเส้นพุ่งพิเศษต่อไปตามจังหวะของลวดลาย สามารถสลับลีได้หลากหลายสี ภาษาถิ่นจังหวัดแพร่นิยมเรียกเทคนิคจกว่า กั้น
	<Is-a>	การฉีบ						เทคนิคการทำให้ผ้าติดกันโดยใช้เข็มร้อย (เข็บผ้า)
	<Is-a>	การถัก						เทคนิคการนำเส้นด้ายไขว้สอดประสานกันให้เป็นลวดลายต่างๆ เป็นเส้นและเป็นตีนหรือให้ติดต่อกัน
	<Is-a>	การทอพื้น						เทคนิคการทอแบบง่ายที่สุด โดยนำพุ่งสอดเข้าไปขัดกับด้ายขึ้นสลับไปมาซึ่ง ไม่ต้องยกตะกอดอก ไม่มีมีการสร้างลวดลายส่วนมาก

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							การทอพื้นสลับ สีด้ายขึ้น	เทคนิคการทอที่ทำให้เกิดลวดลายสลับสีในเนื้อผ้า ได้แก่ ลวดลายบนขำม ลายบนส่วนของตีนซิ่น
							การทอพื้นสลับ สีด้ายพุ่ง	เทคนิคการทอที่ทำให้เกิดลวดลายในแถบสีในเนื้อผ้าเช่นกัน แต่เป็นแถบที่ ตัดกับด้ายขึ้น และสลับสีด้ายขึ้นจะทำให้เกิดเป็นลวดลายสีเหลี่ยมซึ่งนิยม ทอเป็นลายบนค้ำนึ่งของผู้ชาย
	<Is-a>	การเนา						เทคนิคการเย็บผ้าต่างๆเพื่อให้อยู่เป็นแนวเพื่อเย็บอย่างละเอียดเรียบร้อย ต่อไป
	<Is-a>	การปัก						เทคนิคการนำเส้นด้ายสอดด้วยเข็มลงไปบนผืนผ้าให้เป็นลวดลายต่างๆ
	<Is-a>	การปั่นไก						เทคนิคการทอที่ใช้เส้นด้าย 2 สีที่ต่างกันตีเกลียวเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดสี เหลืองเหมือนตะไคร่น้ำ เช่น สีเหลืองกับสีเขียว สีแดงกับสีดำ เทคนิคนี้พบ ในการตกแต่งลายริ้วของผ้าซิ่นไทลื้อ
	<Is-a>	การมุก						เทคนิคการทอผ้าให้เกิดลวดลายโดยเพิ่มด้ายเส้นขึ้นพิเศษ กระทำโดยใช้เข้า จึงด้ายเส้นขึ้นพิเศษนี้ไว้เหนือด้ายเส้นขึ้นธรรมดา ลวดลายจะเกิดขึ้นจาก เส้นขึ้นไม่ใช่เส้นพุ่ง
	<Is-a>	การขกคอก						เทคนิคการทำลวดลายซึ่งเกิดจากการขกเขาแยกเส้นขึ้นขึ้นลง แต่ไม่ได้เพิ่ม ด้ายเส้นพิเศษเข้าไปในผืนผ้าเช่นเดียวกับการจกหรือการขิด การขกคอกใน บางครั้งจะมีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งจำนวนสองเส้นหรือมากกว่านั้นเข้าไป หรือมีการเพิ่มดินเงินดินทองเข้าไป ซึ่งจะทำให้ได้ลวดลายเหมือนกับ ลวดลายที่เกิดจากการจกและการขิด
	<Is-a>	การล้าง						เทคนิคการทอผ้าโดยใช้ด้ายเส้นพุ่งธรรมดาหลายสีพุ่งย้อนกลับไปมาเป็น ช่วงๆทอด้วยเทคนิคขิดสานธรรมดา แต่มีการเกาะเกี่ยวและผูกเป็นห่วง รอบด้วยเส้นด้ายขึ้นเพื่อยึดเส้นพุ่งแต่ละช่วงไว้ทำให้เกิดลายที่มีลักษณะ

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								คล้ายสายน้ำไหล ชาวไทลื้อที่ อ.เชียงคำ จ.พะเยา และ อ.เชียงของ จ.เชียงราย เรียกเทคนิคนี้ว่า "เกาะ" แต่ช่างทอที่บ้าน จ.น่าน เรียกว่า "ล้าง"
	<Is-a>	การไว้น						เทคนิคการม้วน ผืน วนเข้าหาศูนย์กลาง เรียงด้ายที่จัดไว้เพื่อจะทอ
	<Is-a>	การสอย						เทคนิคการแทงผ้าด้วยเข็มเย็บผ้าให้เป็นตะเข็บกลม การสอยผ้าจะต่างจากการเย็บผ้า คือ การสอยจะไม่เห็นเส้นด้ายทะลุอีกด้านหนึ่งเหมือนการเย็บ
	<Is-a>	การเหยียบ						เทคนิคการทอผ้าแบบใช้ตะกอระหว่าง 4-8 ตะกอ(เขา) สำหรับการสร้าง สวดลายลงบนผืนผ้า นิยมทอผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน
<ElementOf >	ลวดลายผ้า ล้านนา							
	<TypeOf>	ลวดลายที่เกิดจากการทอ						ลวดลายบนผืนผ้าที่เกิดจากการจัดกันของด้ายเส้นยืนและด้ายเส้นพุ่ง และการทอโดยเสริมเส้นพุ่งพิเศษเข้าไป
		<Is-a>	ลายเลขาคณิต					
			<Is-a>	ลายกาบ				ลายรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก
						ลายกาบขอ		ลายที่นำลายกาบและลายขอมาทอประกอประกกัน แต่ถ้านำลายดังกล่าวทอต่อกันเป็นแนวเฉียงยาวจะเรียกว่า "ลายเครือจ้าย" ปัจจุบันนำมาทอประกอประกกับลวดลายอื่นๆเพื่อให้เกิดลวดลายที่สวยงามขึ้น
						ลายกาบขอเสา		ลายที่ใช้ทอประกอประกกับลายขอเสา มีขนาดใหญ่กว่าลายขอ
						ลายกาบดอกเปา		ลายที่ใช้ทอประกอประกกับลายดอกเปา ส่วนใหญ่ใช้ทอเป็นลายในผ้าปูที่นอน
						ลายกาบด้านในดอกเปา		ลายที่เกิดจากการนำลายกาบและลายดอกเปามาทอรวมกัน ใช้เป็นลายประกอประกกับลายอื่นๆ ทอในผลิตภัณฑ์สมัยใหม่
						ลายกาบนกคู่		

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายกามบิต	ลายที่นำลายกามมาทอหันกลับเข้าหากัน
							ลายกามบิตคว่ำ บิตหงาย	ลายที่นำลายกามมาบิตคว่ำบิตหงายสลับกัน และทอประกบเข้าหากัน จะทำให้ลายมีลักษณะประกอบกันเป็นรูปสี่เหลี่ยม ใช้ทอผ้าขนาดใหญ่ เช่น ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมไหล่ และใช้ทอประกอบในลวดลายต่างๆของผ้าชิ้น
							ลายกามบิตดอก เปา	ลายที่นำลายกามมาทอสลับด้านกันประกบกับลายดอกเปา ทำให้ลายที่ทอออกมามีลักษณะเหมือนดอกแก้ว นิยมใช้ทอผ้าพันคอ ผ้าปูที่นอน และผ้าคลุมไหล่
							ลายกามหักนกคู่ กินน้ำข่วมคัน	ลายสามเหลี่ยมเล็กที่ล้อมเป็นกรอบสี่เหลี่ยมเล็กๆในกรอบใหญ่ตัวนกคู่ มีลักษณะคล้ายๆกับกามไม้ไฟ ในกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดแซมด้วยคำสี่เสี้ยวก่อนในรูปแบบของสามเหลี่ยมที่ใช้ล้อมลายกานกกินน้ำข่วมคัน
							ลายกามอยู่โอง ลายกามฮับ	ลายที่มีลักษณะเป็นกามของดอกไม้ มักใช้ทอประกบกับลายขอไล่และลายกามบิตดอกเปา
			<ls-a>	ลายขอ				ลายพื้นฐานสำคัญที่มีปรากฏในการทอ เป็นลายที่นำเส้นตรงมาประกบกันให้หักงอในแนวตั้ง แนวนอน หรือแนวเฉียง คลายส่วนประกอบของต้นไม้หรือเครื่องใช้ที่มีปลายเป็นคพขอสำหรับเกี่ยว
							ลายขอกามบิต ลายขอจะเจ ลายขอชูด ลายขอเขี้ยวหมา	ลายขอที่ใช้ทอในผ้าพันคอ ลายประเจจิน ลายขอชูด ลายขอเขี้ยวหมา นอกจากจะใช้ทอตุ่งแล้วยังมีการนำมาทอในผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ รวมทั้งเป็นลายทอบนผ้าชิ้น

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายขอลอก	ลายคล้ายกับลายสำเนาของน้ำ แต่ลายขอลอกเขียนนกเข้า โสง ใต้สอดแทรก
							เขียนนกเข้า โสง	ลายคอกเขียนมาตกแต่งในลวดลาย
							ลายขอลอกเปา	ลายขอที่ทอร่วมกับลายคอกเปา หรือใช้ลายทอประกอบกับลายคอกเปา จึงเกิดเป็นลายขอลอกเปา
							ลายขอม้วนเหล็ก	ลายขอที่มีวนออกจากกัน เป็นลายใช้ประดับกับลายอื่นๆ หรือบางครั้งใช้เป็นลายที่ทอแทรกในลายเครือจ้าย
							ลายขอเล็ก	ลายขอขนาดเล็ก
							ลายขอแวน	ลายขอดั้งเดิม ส่วนมากจะทอต่อกันเป็นลายเครือจ้าย
							ลายขอสามไม้	ลายดั้งเดิม โดยเป็นการนำลายขอจำนวนสามขอมาทอรวมกันเป็นหนึ่ง จึงได้ชื่อว่าขอสามไม้
							ลายขอเสา	ลายคล้ายเสาม้านของผู้คน ใช้ทอเป็นลายทั่วไป
							ลายขอหัวใจ	ลายขอหัวใจแซมด้วยจุดสี่เหลี่ยมเล็กๆและสามเหลี่ยมที่ตัดแปลงมาจากลายพื้นปลา เป็นการแก้ไขให้เป็นลายเครือขอหัวใจเพื่อไม่ให้มีช่องว่าง
							ลายขอเหลี่ยม	ลายขอที่ทอสลับกัน จนทำให้ลายขอมีลักษณะบิดไปมา
							ลายขอใหญ่	ลายขอขนาดใหญ่
							ลายเครือขอ	ลายขอที่ทอต่อเนื่องกันไปยาวๆ
							ลายแปดขอ	ลายสี่เหลี่ยมที่เพิ่มลูกเล่นตามมุมให้คล้ายตะขอ ที่นับของได้ 8 ขอ
							<ls-a>	ลวดลายรูปสามเหลี่ยม เป็นลายประกอบในตีนจกชั้นระหว่างลายโคม
							ลายชั้นสามแฉ	ลายชั้นเป็นรูปสามเหลี่ยม 3 รูป เกิดจากลายโคมมีรูปสี่เหลี่ยมชั้น 2 รูป
							ลายชั้นสามแฉ	ลายมีลักษณะเป็นลายชั้นทั้งบนและล่าง แดกขอคอกออกเป็นสามขอคอกทำให้เกิดรอยกึ่งเหมือนแฉ หรือเอวขึ้นสามรอยทางด้านข้างของโคมและชั้น
							หงส์เหลือง	

โคเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายชั้นเส้นล่ำ	ลายชั้นที่มีลักษณะเด่นของเส้นและชั้น โคม โดยใช้ด้ายสองสีจกเป็นลายเส้นหรือพื้นปลาขนาดเล็กประสานกันและกัน
							ลายชั้นแอมวอ	ลายชั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู เกิดจากลาย โคมมีเส้นคั่นทำให้โคมไม่ชิดกัน ลายชั้นจึงไม่เป็นรูปสามเหลี่ยม
			<ls-a>	ลายโคม				ลายเลียนแบบลักษณะรูปร่างโคม เป็นรูปสามเหลี่ยมข้าวหลามตัดหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน เป็นลายหลักของลายดินจก จะวางอยู่ในตำแหน่งแฉกกลางของดินชั้นเรียงเป็นแถว
							ลายกูดกุกแจ	ลายโคมขนาดใหญ่ มีลายขนกูดตรงกลาง แล้วจกลายกูดชะเงหรือกุกแจขนาดใหญ่ล้อมตัวนกภายใน โคมชั้น
							ลายกูดขอเบ็ด	ลายที่มีลักษณะเด่นคล้ายขอเบ็ดคดปลา
							ลายโคมเชิงแสน	ลายจกที่เป็นแบบมาตรฐาน เป็นลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดใหญ่เรียงกันไปเป็นแถว
							ลายโคมและช่อ น้อยคูดงชัย	ลายที่เก่าแก่ของผ้าจกเมืองล่อง มีอยู่ 2 แบบ คือ โคมพร้อมเสา และ โคมลอย แซมด้วยลวดลายของช่อน้อยคูดงชัย
							ลายเชิงแสนชั้นละคอน	ลายที่เกิดจากลายโคมเชิงแสน และลายชั้นละคอนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากเมืองแม่แต่อดีต นำมาจกร่วมกันกับลวดลายท้องถิ่น ทำให้ลักษณะเด่นของ โคมและชั้นทั้งสอง
							ลายเชิงแสนน้อย	ลายที่มีลายโคมเชิงแสนขนาดเล็ก จกตัวหงส์ไว้กลาง โคมขอบบนเป็นตัวนกคู่ชั้นสามเหลี่ยมข้าง โคมทั้งบนและล่าง จกเป็นลายขอฝักกูดแหลมชนกัน ถัดจากลาย โคม-ชั้นเป็นลายห้องนกทั้งบนและล่าง และเพิ่มลายขอไล่หรือกูดขอไล่ที่ชั้นบนสุดเหนือห้องนก แล้วจกหางสะเปาปิดด้านล่าง

โคเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชูดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายเชิงแส หงส์ดำ	ลายที่มีลักษณะเด่นของเส้นขอบหยักขนาดเล็ก ทั้ง โคมและชั้นที่สอดประสานคล้ายคลึงฟันปลา อันเป็นอาหารประจำวันที่หาได้ง่ายในลุ่มน้ำแจ่ม ลวดลายจึงมีลักษณะเหมือนฟันของปลาตามธรรมชาติ
							ลายนกอนกุ่ม	ลายที่เป็นลายโคมนกอนขนาดเล็กมารวมกันเป็นกลุ่ม
							ลายฟันปลาน้อย	ลายที่มีลักษณะเด่นของเส้นขอบหยักขนาดเล็ก ทั้ง โคมและชั้นที่สอดประสานคล้ายคลึงฟันปลา อันเป็นอาหารประจำวันที่หาได้ง่ายในลุ่มน้ำแจ่ม ลวดลายจึงมีลักษณะเหมือนฟันของปลาตามธรรมชาติ
							ลายฟันปลา หลวง	ลายที่มีลักษณะเด่นที่เห็นชัดของเส้นขอบหยักขนาดใหญ่ ทั้ง โคมและชั้นที่สอดประสานคล้ายคลึงกับฟันปลา อันเป็นอาหารประจำวันที่หาได้ง่ายในลุ่มน้ำแจ่ม ลวดลายจึงมีลักษณะเหมือนฟันของปลาตามธรรมชาติ
							ลายละกอนกลาง	ลายที่มีลักษณะเด่นของลายกุดขนาดใหญ่อยู่ภายใน โคม เป็นลายที่ได้รับกรถ่ายทอดมาจากเวียงละกอนในอดีตหรือลำปาง แล้วนำเข้ามาผสมผสานกับลวดลายของท้องถิ่น
							ลายละคอน หลวง	ลายโคมขนาดใหญ่ ลวดลายมาจากลายขูดที่จักเป็นเส้นขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ในโคมรอบตัวหงส์ โดยได้รับอิทธิพลของเส้นลายมาจากเวียงละกอนในอดีตแล้วนำมาผสมผสานกับลายท้องถิ่นที่เป็นลายเดิมของท้องถิ่น
							ลายหงส์ปล่อย	ลายโคมรูปขนมเป็ยกปุ่นขนาดใหญ่เรียงตัวตามแนวกลางของดินชั้นภายในโคมมีหงส์ปล่อยอยู่ตรงกลาง ขอบบนเป็นตัวนกคู่ ระหว่างช่องโคมด้านบนนอกเป็นลายชั้นทั้งบนและล่างมียอดแหลมชนกัน ตกแต่งลวดลายชั้นด้วยลายขูด แล้วจักปิดลายด้านล่างด้วยดินชั้นหางสะเปา

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายห้องนก	ลายตัวนกน้ำคั่น ขอไล่หรือตัวนาค เรียงรายเป็นแถวประกอบอยู่ด้านบนและด้านล่างของ โคมและชั้น เป็นเอกลักษณ์สำคัญอีกอย่างหนึ่งของผ้าจกแม่แจ่ม
			<Is-a>	ลายหน่วย				ลายที่มีรูปสี่เหลี่ยมเป็นองค์ประกอบหลัก
		<Is-a>	ลายพรรณพฤกษา					ลายพรรณพฤกษา ประกอบด้วยลายดอกไม้และลายต้นไม้ต่างๆ สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และสื่อถึงความงามในอุดมคติ
							ลายกลีบลำควน	
							ลายดอกเก้าเดีว	ลายรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วขนาดใหญ่ ตรงกลางผืนผ้าทอด้วยเทคนิคจกและจก
							ลายดอกแก้ว	ลายที่พัฒนามาจากการผสมผสานระหว่างลายรูปสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม เป็นลายสำคัญเก่าแก่ที่พบในผ้าทอ มีความหมายถึงดอกไม้ที่มีคุณค่างดงามในอุดมคติ คล้ายคลึงกับรูปเฉลว(ตาเหลว) ซึ่งเป็นเครื่องจักรสานที่ใช้ขึงบอกลึงเขต หรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรมต่างๆอีกด้วย
							ลายดอกข้าว	ลายที่เป็นเส้นเฉียงจากด้านล่างซ้ายไปด้านบนขวา หรือด้านล่างขวาไปด้านบนซ้าย ไล่ระดับเป็นแนวเดียวกัน มองเห็นเป็นเส้นแนวเฉียงเรียงกันไป ทอด้วยเทคนิคจก จก เกาะ หรือมัดค่าน
							ลายดอกตะล่อม	ลายดอกบานไม่รู้โรย เป็นลายประกอบเก่าแก่แบบหนึ่งที่มีนิยมนำใช้ ส่วนใหญ่จะใช้ทั้งดอกเล็กและดอกใหญ่เป็นรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดนำมาซ้อนกัน
							ลายดอกฝักแฉ้น	
							ลายดอกพิกุล	
							ลายดอกพุทธรักษา	

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายดอกไม้	ลายผ้าลายน้ำไหลเมื่อนำมาต่อกันมีจุดช่องว่างตรงกลางเดิมเส้นลายขาลีเก๋าแถมกรอบตัว มีลักษณะคล้ายดอกไม้หรือแมงมุม
							ลายดอกหับ	ลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน เป็นการทอลวดลายรูปสามเหลี่ยมซ้ำอีกครั้งหนึ่งให้มาประกบกันกลายเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
							ลายดอกแอม	ลายแต่งประกอบบนตัวชิ้นตำแหน่งต่างๆ ใช้เทคนิคทอหลากหลายแบบ เช่น ขิด จก เกาะ มัดหมี่
							ลายต้นไม้	ลายที่สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติตลอดจนเป็นสัญลักษณ์ของ "ต้นไม้แห่งชีวิต" ที่เจริญเติบโตเหมือนกับชีวิตมนุษย์อันเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ
							ลายโบเทศ	
							ลายเม็ดมะยม	
		<Is-a>	ลายรูปสัตว์					ลายรูปสัตว์สืบเนื่องมาจากจินตนาการและความเชื่อของชาวล้านนา
							ลายกบ	ลายเก่าแก่ที่พบในกลองมโหระทึก เกี่ยวข้องกับพิธีขอฝน น้ำ และความอุดมสมบูรณ์
							ลายซากะบั้ง	ลายรูปแมงมุมด้านตัด กางขา ด้านล่างจะเป็นเส้นใยสามเส้นเป็นส่วนใหญ่ โดยนำมาเรียงต่อกันเป็นลายประกอบสลับกับแม่อื่นได้อย่างสวยงาม
							ลายงูห้อยซ้างพันซ้าง	ลายประกอบที่ปรากฏในผ้าจกโบราณ ลักษณะลวดลายตรงหัวงูเป็นรูปขอ ลำตัวจะใช้รูปสองตัวหันให้หางชนกัน ช่องว่างด้านบนจะเดิมเป็นลายผีเสื้อ ส่วนด้านล่างมักจะเป็นรูปสามเหลี่ยมหัวแหลมตัด ลักษณะคล้ายๆ ใบไม้กลุ่มดอกไม้

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายช้าง	ลายรูปช้างเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความยิ่งใหญ่และความเจริญรุ่งเรือง เพราะช้างเป็นสัตว์มงคลที่คู่กับสถาบันกษัตริย์ และเป็นสัตว์เลี้ยงไว้ใช้งาน อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน
							ลายนก	ลายที่พัฒนามาจากลายขอขนาดเล็ก สื่อถึงธรรมชาติและ ความอุดมสมบูรณ์ มักพบคู่กับลายม้า
							ลายนกเข้าโอง	ลายที่พบในผ้าจกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ สมัยจลองศิริราชสมบัติ 50 ปี โดยกำหนดสีเป็นสีเงินสีทองในฐานะประกอบด้วยแม่ลาย 5 แบบ ใช้พืชมงคล 9 หลบ ความยาวที่ทอไม่น้อยกว่า 99 เมตร สรที่ใช้ในการทอผ้าจกมีทั้งหมด 9 สี ใช้เวลาทอ 999 วัน
							ลายนกคู่กินน้ำ	ลายรูปนกคู่ ทอโดยใช้เส้นยืนสีดำ เส้นพุ่งสีดำ เส้นสอดสีน้ำตาลอ่อน ตัวนกคู่กินน้ำอ่วมต้นใช้สีฟ้าสศไส ช่วงเกาะลายจะผูกแม่ลายเป็นแบบกลุ่มสามเหลี่ยมและหกเหลี่ยม
							ลายปลา	ลายที่เลียนแบบมาจากปลาช่อน ลายนี้ได้มีการสืบทอดกันมานานแล้ว โดยใช้ทอในดุง และผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ เช่น ผ้าปูที่นอน ผ้าปูที่นอน และผ้าพันคอ
							ลายปลาหมึก	ลายผ้าลายน้ำไหล มีลักษณะลวดลายคล้ายปลาหมึกหรือลายแมงมุม แต่ทั้งหางยาวกว่า
							ลายผีเสื้อ	ลายที่เลียนแบบสัตว์ในธรรมชาติ เดิมใช้ทอบนดุงต่อมาทอในผ้าชนิดอื่นด้วย เช่น ผ้าซิ่น ผ้าประดับศรีษะ รวมทั้งผ้าที่นำไปใช้งานทั่วไป
							ลายม้า	ลายรูปม้าสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ อาจมีรูปคนขี่ม้า หรือคนเกาะอยู่หลังม้า สื่อถึงการเป็นพาหนะและความอดทน ลายม้ามักพบคู่กับลายนกและช้าง

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายม้า ไล่	ลายปรากฏรูปไก่อบนหลังม้า ซึ่งเป็นการแสดงความสัมพันธ์ของสัตว์สองชนิด บางครั้งทอเพียงม้าไม่มีไก่อ ใช้ทอในของใช้ทั่วไป เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ และทอเป็นเชิงผ้าปูที่นอน
							ลายเมงมูม	
							ลายหงษ์คู่กินน้ำ	ลายรูปหงษ์คู่ เป็นลายกลุ่มเดียวกับลายนกคู่กินน้ำอ่วมต้น ปรากฏเป็นลวดลายในผ้าจก
		<Is-a>	ลายจากความเชื่อ					ลายที่เกิดจากความเชื่อทางศาสนา เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลกับผู้สวมใส่และผู้ทอ
							ลายคชสีห์	ลายรูปสัตว์ที่ผสมระหว่างช้างกับสิงห์ สื่อถึงการก่อกำเนิดชีวิต และความมีอำนาจ
							ลายเทวดา	
							ลายนกหัสติสิงค์	ลายที่ผสมผสานระหว่างนกกับช้าง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงสวรรค์ ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตายในพุทธศาสนา เชื่อว่านกหัสติสิงค์จะนำวิญญาณของผู้ล่วงลับ ไปสู่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์
							ลายนาค	ลายที่ผสมผสานระหว่างลายขอและลายกานขึ้นมาเป็นรูปนาค สื่อถึงคติดั้งเดิมในการนับถือธรรมชาติผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่ง เพราะนาคเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ได้ทั้งบนผืนดิน ท้องน้ำ และแผ่นดิน หมาขี้ผู้สร้างความสมดุลแห่งระบบนิเวศ และเกี่ยวโยงถึงการนับถือผีบรรพบุรุษ ผู้นำความอุดมสมบูรณ์มาให้แก่นมนุษย์โลก
							ลายมอม	ลายรูปสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความมีอำนาจ และสื่อถึงป้าหิมพานต์อันเป็นส่วนหนึ่งของสวรรค์

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายรูปปราสาท	ลายรูปปราสาทบรรจุอยู่บนเรือมาจากประเพณีการทอปราสาทให้ผู้ล่วงลับได้อาศัยบนสวรรค์
							ลายรูปสัตว์ 12 ราศี	ลายรูปสัตว์ประจำปีเกิดตามความเชื่อเก่าแก่ที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์
							ลายรูปช้าง ม้า วัว ควาย คน	ลายที่สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ทั้งสัตว์ สิ่งของ และข้าทาสบริวาร สำหรับอุทิศให้แก่ผู้ล่วงลับได้ใช้ชีวิตสุขในโลกหลังความตาย
							ลายหงส์	ลายรูปหงส์ ซึ่งเป็นสัตว์ป้าในหิมพานต์ เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสวรรค์ ความสูงส่ง ความศักดิ์สิทธิ์ ลวดลายเก่าแก่ที่ใช้กันมานาน โดยได้รับการสืบทอดจากรุ่นแม่ ลายหงส์เป็นลวดลายที่เลียนแบบลักษณะสัตว์จริง ใช้ในการทอผ้าที่เป็นเครื่องใช้ เช่น ผ้าห่ม ผ้าคลุมไหล่ หมอน ผ้าปูที่นอน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าม่าน เป็นต้น
							ลายหมากเบ็ง	ลายที่สื่อถึงสิ่งของเครื่องปัจจัยไทยทานต่างๆ ที่ทำถวายพระสงฆ์เป็นพุทธบูชา
		<Is-a>	ลายอื่นๆ					
							ลายเครือข่อดาว	ลายประกอบดั้งเดิม ปรากฏในผ้ากโอบราวม
							ลายกากบาท	ลายรูปกากบาทนี้ช่างทอจะทอต่อเมื่อมีผู้มาสั่ง นิยมใช้ทอผ้าคลุมไหล่ และผ้าปูที่นอน
							ลายเครือวงน้ำคูน ในกรอบ สี่เหลี่ยมข้าว หลามตัด	ลายรูปแบบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด แฉมช่องว่างด้วยสามเหลี่ยมซ้อนกัน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายเครือสาเก ลายน้ําและเครือ ของจันแปดกลีบ	ลายที่นำเอาโครงสร้างของรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดมาแซมเอาไว้เต็ม 2 ข้างด้วยก้อนสามเหลี่ยมให้เป็นระนาบเส้นตรง ลายของจันแปดกลีบเป็นการ นำเอาแม่ลายมาวางไว้ 2 แนวจะได้แถบลวดลายใหญ่ขึ้น ตามด้วยเครือ สาเกลายน้ํา และลายอุษะหรือลายสนต้นเล็กโดยกลับหัวลง
							ลายจรวด	ลวดลายที่ปรากฏบนผ้าลายน้ําไหล เป็นการเพิ่มหยักในลายน้ําไหลมี ลักษณะคล้ายจรวดกำลังพุ่ง หรือตอปีโต
							ลายจันควาน้อย	ลายเลียนแบบจากดอกจัน
							ลายตะแหลวด	ลายที่เกิดจากการเลียนแบบเครื่องใช้ที่ทำด้วยดอกสานขัดกันเป็นรูปแบบ กลมมีรูตรงกลาง ตะแหลวดเป็นของซึ่งใช้ในพิธีกรรมของภาคเหนือ
							ลายตัวหนังสือ	
							ลายเทพพนม	
							ลายไทย	
							ลายธาตุ	ลายที่ประยุกต์ขึ้นมาตามลักษณะคล้ายเจดีย์เป็นชั้นๆ ยอดเจดีย์ปลายแหลม
							ลายใบมีด	ลายที่มีการสอดสีคล้ายหลายๆ สีในผืนผ้าดูลักษณะเหมือนใบมีด โคนบางๆ สลับสีหลายสีในผืนผ้า
							ลายประยุกต์	
							ลายผักแว่นใน สี่เหลี่ยมข้าว หลามตัด	ลายผักแว่นในกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด และลายขอ
							ลายพานแว่นฟ้า	
							ลายพื้น	
							ลายพุ่มข้าวบิณฑ์	

โคเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายเส้นมีอนาง	ลวดลายที่ปรากฏบนผ้าลายน้ำไหล เป็นการนำลายน้ำไหลมาหักมุมให้ดูและทอสอดสีด้ายให้เลื่อมเป็นชั้นๆ
							ลายแวมซุรา	
							ลายสถาน	
							ลายสถานควย เครือ	ลายที่ทอต่อเนื่องกันขาในแนวเฉียง เป็นการนำลายสถานมาทอต่อกันเป็นแถวยาว
							ลายสถานหลวง	ลายของคอกสถานที่มีขนาดใหญ่ "ฮับ" คือการทอเต็มดอก ส่วน "บั้ง" คือการทอครึ่งดอก
							ลายสับประด	
							ลายสำเภาลอย น้ำ	ลายลักษณะคล้ายตัวขอทั้งสอง โดยมีดอกตะล่อมเป็นส่วนหัวเรือ ไข่ปลาเล็กๆ เป็นกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด มีไข่ปลาทั้ง 2 ข้างเป็นน้ำทะเล ด้านล่างเป็นเงาสะท้อนของสำเภา ในกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดมีนกคู่เป็นส่วนประดับ
							ลายห่อมตีนกา	ลายปักรูปกากบาทของชาวไทลื้อบ้านหาดบ้าย อ.เชียงของ จ.เชียงราย
							ลายห่อมตีนมด	ลายปักเป็นจุดๆของชาวไทลื้อบ้านหาดบ้าย อ.เชียงของ จ.เชียงราย
							ลายหัวใจสอด ไส้ในสี่เหลี่ยม ข้าวหลามตัด	ลายที่เป็นการผสมผสานของลายสะเปาลอยน้ำกับลายหัวใจ โดยกำหนดกรอบของรูปแบบให้เป็นสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดเป็นหลัก ตกแต่งด้วยลายดอกตะล่อม
							ลายอินเดีย	
							ลายสี่เหลี่ยมข้าว หลามตัด	ลายมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ตกแต่งด้วยลายดอกตะล่อมซึ่งมีรูปแบบทรงสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ลายหน้าจั่วกาแล	ลายที่มีลักษณะคล้ายกันลายสำเภาลอยน้ำ แต่ลายหน้าจั่วกาแลได้สอดแทรกกลายดอกเชียวมาตกแต่งในลวดลาย
	<TypeOf>	ลวดลายที่เกิดจากการพิมพ์และเขียน						การสร้างลวดลายโดยการพิมพ์ลวดลายลงบนเนื้อผ้า
							ลวดลายจากการทำผ้าบาติก	การวาดลวดลายลงบนผืนผ้าโดยใช้วิธีการจากผ้าบาติกมาดัดแปลงในผ้าหม้อห้อม เพื่อสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม
							ลวดลายจากการพิมพ์เทียน	ลายพิมพ์ที่มีความละเอียดใช้เป็นโลหะแม่แบบ ต้องใช้ความชำนาญในการพิมพ์ลายเพื่อให้เทียนสามารถติดเนื้อผ้าอย่างสวยงาม
	<TypeOf>	ลวดลายที่เกิดจากการปัก						การสร้างลวดลายประเภทนี้อาจใช้ผ้าพื้นหรือผ้าที่มีลวดลายอยู่แล้ว นำมาเสริมวัสดุอื่นเข้าไปโดยใช้ไหมหรือด้ายต่างสีปักเสริมให้เป็นลวดลาย ใช้ผ้าต่างสีต่างชนิดกันเข็บติดเข้าไปเป็นลวดลายต่างๆเข็บติดบนเสื่อ การใช้ผ้าต่างสีเข็บเสริมลงบนผ้าบาติกหรือผ้าเขียนด้วยสีสิ่งแล้วซ้อนคราม นอกจากนี้อาจจะใช้ลูกบิด มุก ปีกแมลงทับ ตกแต่งเพิ่มเติมให้สวยงามยิ่งขึ้น
							การปักโครสติก	การปักไขว้เป็นกากบาทลงบนผืนผ้า โดยนับช่องที่ด้ายเส้นพุ่งสอดประสานกับด้ายเส้นยืน
							การปักเดินเส้น	การปักโดยใช้เส้นด้ายเล็กเข็บคันมือ ทำให้เกิดลายที่เป็นเส้นขนาดเล็ก รูปแบบต่างๆ เช่น เส้นโค้ง เส้นหยัก เป็นต้น
							การปักทึบ	การปักโดยใช้ด้ายเส้นใหญ่ บักแบบแนบลายจะนูนและหนา บักตกแต่งเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ลายดอกไม้ ลายเรขาคณิต เป็นต้น
							การปักลูกโซ่	การปักแบบซ้อนเส้นด้ายเป็นห่วงลูกโซ่

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							การเย็บปักเส้นเงินเส้นทอง	การใช้เส้นโลหะเงินหรือสีทองวางทาบลงบนผ้าให้เกิดลวดลายแล้วเย็บตรึงเป็นจุดๆ เทคนิคนี้ปรากฏบนลายหน้าหมอนที่ชาวไทลื้อทำถวายเป็นหรือใช้ในโอกาสพิเศษ
<ElementOf> >	ประเภทผ้า ล้านนา							
	<TypeOf>	ผ้ายกดอก						ผ้าที่ทอโดยการยกเส้นขึ้นเพื่อที่จะสอดเส้นพุ่ง ทำให้เกิดลวดลาย นิยมทอทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม พบที่จังหวัดลำพูน
							ผ้ายกดอกลำพูน	
	<TypeOf>	ผ้าจก						ผ้าที่มีวิธีการทอลวดลายบนผืนผ้า โดยวิธีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษ โดยใช้ไม้หรือนิ้วมือสอดนับเส้นด้ายขึ้นแล้วยกขึ้นสอดใส่ด้ายเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปทำให้เกิดลวดลายเฉพาะจุดหรือเป็นช่วงๆ ทำให้เกิดลวดลายได้หลากหลาย
							ผ้าจกจอมทอง	ผ้าจกที่พบในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะของผ้าจกนิยมนิโทนเหลือง จกแน่นละเอียดขยับ แต่ลายโปร่ง ปล่อยให้เห็นท้องจกสีดำสนิทอย่างชัดเจน นิยมทอลายหงส์สีดำ ด้านในไหม ปัจจุบันเริ่มมีการฟื้นฟูการทอคืนจกขึ้นในพื้นที่อีกครั้ง
							ผ้าจกสอด-คอย เต่า	ผ้าจกที่พบในอำเภอสอด และอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผ้าที่มีความสวยงามในแง่ของสีสัน เอกลักษณะสำคัญคือ ลายจกใหญ่ และมองเห็นได้ชัดเจน ปัจจุบันเริ่มมีการฟื้นฟูการทอในพื้นที่อีกครั้ง
							ผ้าจกจกไหล่งสี่	ผ้าจกที่พบในอำเภอสี่ จังหวัดลำพูน เป็นผ้าจกที่มีความงามเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนาในอำเภอสี่ จังหวัดลำพูน นิยมนำไปทำเป็นลายจกติดขึ้นลายจกหน้าหมอน และลายจกผ้าห่มหรือผ้าปูที่นอน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าจกเมืองลอง	ผ้าจกที่พบในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เป็นผ้าทอที่มีลวดลายและสีที่งดงาม ส่วนใหญ่เป็นการทอเพื่อนำมาต่อกับผ้าชิ้นที่ต่อเชิงด้วยผ้าทอดินจกมีชื่อเรียกว่า “ชิ้นดินจก” ทำให้ผ้าชิ้น มีความสวยงามแสดงถึงฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของผู้สวมใส่
							ผ้าจกแม่แจ่ม	ผ้าจกที่พบในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะของผ้าใช้ฝ้ายเส้น ใหญ่จกกลายแน่นอนจนไม่เห็นพื้นผ้าสีดำ ให้สีสันสดใส โครงสีโคจรวมคือ เหลืองส้ม แทรกด้วยเขียว น้ำเงิน ม่วง ปัจจุบันยังคงมีการทอกันอย่าง แพร่หลาย และเป็นที่ยู่อักกันทั่วไป
							ผ้าจกสันป่าตอง	ผ้าจกที่พบในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะของผ้าจกนิยมน สอดด้วยไหมเงินเข้าไปเล็กน้อย โทนสีสุเข้มไม่จัดจ้าน ปัจจุบันไม่มีการทอ ดินจกในพื้นที่อีกแล้ว
<TypeOf>		ผ้าหม้อห้อม						ผ้าพื้นเมืองที่ทำจากผ้าฝ้าย มีสีน้ำเงินเข้ม ได้จากการย้อมด้วยต้นห้อมหรือ ต้นครามที่ให้สีธรรมชาติสวยงาม
							ผ้าหม้อห้อมแพร่	
<TypeOf>		ผ้าลายน้ำไหล						ผ้าทอลายดั้งเดิมจากบรรพบุรุษที่มีเชื้อสายชาว ไทลื้อในจังหวัดน่าน สืบ ทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ได้สร้างสรรค์ลวดลายจากจินตนาการ จากวิถี ชีวิตที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ที่ห้อมล้อมไปด้วยภูเขาแม่น้ำที่ไหลจาก ทางเหนือลงไปทางใต้ผ่านเกาะแก่งต่างๆ เวลานั้นน้ำไหลกระทบกับแสงแดด จะเกิดประกายระยิบระยับสวยงามจึงก่อให้เกิดลายผ้าทอที่สวยงาม
							ผ้าลายน้ำไหล น่าน	

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
<BenefitOf>	ผลิตภัณฑ์ผ้า ล้าंना							
	<TypeOf>	เสื้อผ้าและเครื่อง แต่งกาย						
		<Is-a>	เสื้อ					
							เสื้อกั๊กหลง แดง	เสื้อสำหรับสวมทับเสื้อป่าห้อย แขนขาว ผ้าหน้า มีมุมชายเสื้อด้านข้าง มีปีก บานออก โดยใช้ผ้าสามเหลี่ยม 2 ชั้นเย็บติดกัน สมัยก่อนนิยมเย็บด้วยด้ายสี แดง
							เสื้อแขน	เสื้อผู้หญิง ไทลื้อที่มีการขลิบบริเวณขอบชายเสื้อด้วยผ้าสีแถบต่างๆ
							เสื้อคอกระ ทะ	เสื้อที่มีกระเป๋าคะเช็บทั้งสองข้าง สวมแบบลอยชายนอกชายพก
							เสื้อคอขะ วา	เสื้อผู้หญิงนิยมในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นเสื้อคอวี ไร้รูป แขนขาว เย็บตกแต่ง ด้วยผ้าระบายตรงส่วนคอ สวมเสื้อ ชายเสื้อ และปลายแขน
							เสื้อชาย	เสื้อชายลักษณะคล้ายเสื้อสตรีสีดำหรือสีคราม ใช้กระดุมเงินหรือเชือก ผูกมัดด้วยมือช่วงหน้าอก กระเป๋าคะซ่อนอยู่ในตัวเสื้อติดอกขาช่วงกลางอก
							เสื้อดำ	เสื้อผู้หญิงไทลื้อแบบเมืองเงิน ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อกั๊กหลงแดงแต่ไม่มี ผ้าซับใน
							เสื้อตาเป น	เสื้อเอวลอย นิยมใช้รับบันจิ้นคกแต่งสามเสื้อและชายเสื้อ
							เสื้อตีน	เสื้อที่มีลักษณะคอตรง ไหล่เป็นผ้าเย็บแนวตรงสาวเล็กๆแบบสายเดี่ยว
							เสื้อป่าห้อย	เสื้อที่ผู้หญิงไทวนนิยมใส่ในชีวิตประจำวัน ลักษณะตัวเล็กแบบลำตัว ไหล่เล็ก แขนกว้าง คอวั้นกลมกว้าง ตัวหลวมเย็บจีบห่างๆทั้งด้านหน้า และด้านหลัง ใช้ผ้าต่อขอบตัวเสื้อบนมีเส้นด้ายถักหรือแถบผ้ากว้าง

โคเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								ประมาณ 1 นิ้วครึ่ง เชื่อกันว่าตัวเสื้อเป็นสายคล้องไหล่ทั้ง 2 ข้าง อาจตัดเป็นเสื้อแบบพอดิตัวก็ได้
							เสื้อบีด	เสื้อผู้หญิงไทลื้อแบบดั้งเดิมในสิบสองปันนา เป็นเสื้อสิกรวมเข้ครรูป เอลลอม มีสามหน้าถึงห้าข้าง ผูกด้วยเชือกหรือแถบผ้าเล็กๆตรงมุมด้านซ้ายหรือขวาของลำตัว แต่งสามเสื้อ โดยการขลิบด้วยผ้าแถบสีต่างๆ ประดับด้วยกระดุมเงินเม็ดเล็กๆเรียงกันหรือเย็บตกแต่งด้วยเลื่อม
							เสื้อปา	เสื้อของผู้ชายไทลื้อ มีลักษณะแบบเสื้อกั๊กเป็นเสื้อตัวสั้นเสมอ ไม่มีแขน ไม่มีปก ผ่าอกตลอด นิยมสวมทับเสื้อแขนยาวอีกทีหนึ่ง มีลิ้นติดกัน มักใส่ในโอกาสพิเศษ
							เสื้อหม้อฮ่อม	เสื้อคอกลมผ่าหน้า มีไม้ไผ่หรือเชือกผ่าผูกแทนกระดุม ซ้อมด้วยหม้อฮ่อม ใ้กับเตี๋ยสะคอหรือเตี๋ยสามตุก หรือกางเกงสามตะเข็บ สมัยก่อนนิยมนุ่งขาวเพียงครึ่งน่อง
							เสื้อแหลมปลา ค้ำว	เสื้อบีดแขนยาวเข้ารูปพอดิตัว ตัดเข้จากผ้าฝ้าย สิกรวมเข้หรือผ้าแพรจีนสามเสื้อตกแต่งด้วยแถบผ้าสีต่างๆ ชายเสื้อเป็นรูปปลายแหลมตรงกลางลำตัวลักษณะแหลม
							เสื้ออก	เสื้อผู้หญิงสูงอายุในล้านนา เป็นเสื้อเข้แบบพอดิตัวมีลักษณะพันรอบอกเท่านั้น ไม่มีแขน
		<Is-a>	เตี๋ย					
							เตี๋ยไ้	กางเกงคล้ายเตี๋ยเมือง มีลักษณะเป้ขานและขาชาวลึงคาตุ่ม
							เตี๋ยสัด	กางเกงขาสั้น ลักษณะคล้ายกางเกงเด็กนักเรียนชาย
							เตี๋ยสะคอ	กางเกงเป้ห่อนแบบกางเกงขาก๊วย แต่มีความยาวขนาดครึ่งแข้ง ซ้อมเป็นสิกรวม คำว่าสะคอ หมายถึง ครึ่งๆกลางๆ

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							เดี่ยวยาว	กางเกงขาขาวแบบฝรั่ง
							เดี่ยวยาว	กางเกงขาสั้น กางเกงขี้นใน หรือกางเกงขาสั้นชนิดมีสายรัดที่ของแวน
							โสังขาก้อม	กางเกงขาก๊วย มีลีดำ หรือสีกรมท่า
		<Is-a>	ผ้าชิ้น					
			<ElementOf>	ส่วนประกอบ ผ้าชิ้น				
				<Is-a>	ส่วนหัว ชิ้น			ส่วนที่อยู่ด้านบนสุดของผ้าชิ้น ขนาดความกว้างประมาณ 10-30 เซนติเมตร ประกอบขึ้นจากผ้า 2 ชิ้น คือ ผ้าสีขาวและผ้าสีแดงมาเย็บต่อกัน นิยมใช้ผ้าฝ้ายนำมาใช้ทำเป็นหัวชิ้น ส่วนหัวชิ้นนี้จะต้องเป็นส่วนที่สัมผัสร่างกายและใช้ขมวดปมในการนุ่ง การใช้ผ้าฝ้ายนอกจากจะไม่ระคายเคืองผิวแล้ว ความหนักของฝ้ายยังช่วยให้การขมวดปมไม่หลุดงายขณะเคลื่อนไหวร่างกาย
				<Is-a>	ส่วนตัว ชิ้น			ส่วนที่อยู่ขางลำตัวเรียกว่า "ตา" กว้างประมาณ 50 เซนติเมตร จะทอลายริ้วด้วยการขึ้นด้นเส้นขึ้น ให้เกิดลายบนเครื่องทอ เมื่อนำมาเย็บเป็นถุงจะเย็บตะเข็บเดียว ทำให้เป็นลายขวางกับลำตัว ลวดลายตาแบบดั้งเดิมมักเป็นลายที่มีลักษณะการสลับสีที่ซับซ้อนหลากหลายสีซึ่งต้องอาศัยความชำนาญของผู้ทอ
				<Is-a>	ส่วนตีน ชิ้น			ส่วนที่อยู่ด้านล่างของผ้าชิ้นมีความกว้างประมาณ 30 เซนติเมตร
			<ElementOf>	ประเภทผ้าชิ้น				
				<Is-a>	ผ้าชิ้นไทย วน			

โฉม	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าซิ่นก่านคอก วาว	ผ้าซิ่นพื้นบ้านของชาวไทยวน จังหวัดแพร่ เป็นซิ่นเข็มตะเข็มเดียวสีด้ามี่รี้ว สีแดงคาดตรงสวนบนของตีนซิ่น
							ผ้าซิ่นตาขาว	ผ้าซิ่นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าซิ่นตาเขียว	ผ้าซิ่นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าซิ่นตาคอม่วง	ผ้าซิ่นทอเก็บลวดลายดอกเป็นช่วงๆ ซิ่นตาด้านล่างมีสีม่วง
							ผ้าซิ่นตาคอ	ผ้าซิ่นทอเก็บลวดลายดอกเป็นช่วงๆ ซิ่นตาด้านล่างมีสีเหลือง เหลือง
							ผ้าซิ่นตาแดง	ผ้าซิ่นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าซิ่นตาแดง	ผ้าซิ่นลักษณะคล้ายผ้าซิ่นคาดอบ แต่ลายจะเป็นรี้วทางขวางเห็นชัดเจนกว่า เนื่องจากใช้เส้นด้ายทางยืนสีแดงเป็นหลัก
							ผ้าซิ่นคาดอบ	ผ้าซิ่นลายหมากรุกขนาดเล็ก นิยมสีเหลืองต่อตีนจก
							ผ้าซิ่นตามะนาว	ผ้าซิ่นพื้นบ้านของชาวไทยวน เป็นซิ่นลายขวางเข็มตะเข็มเดียว มีสีเหลือง เป็นพื้นและมีรี้วลายขวางสีเข้ม เช่น สีดำหรือครามสลับ
							ผ้าซิ่นตามะนาว เขียว	ผ้าซิ่นตาคอตะเข็มเดียว ลวดลายเป็นลายรี้วพื้นสีเขียว สลับด้วยเส้นด้ายคัน สีขาวและสีดำเป็นช่วงๆ มีรี้วหรือช่องเว้นสีเขียวที่มีขนาดใหญ่กว่า เนื่องจากการใช้เทคนิคการเว้นช่องว่างและสลับสีเส้นด้ายทางยืน
							ผ้าซิ่นตามะนาว แดง	เป็นผ้าซิ่นที่ประยุกต์มาจากตามะนาวเขียว โดยการเปลี่ยนพื้นเป็นสีแดง ใช้ เทคนิคเดียวกันและมีการต่อหัวซิ่นและตีนซิ่นเช่นเดียวกัน
							ผ้าซิ่นตาล่อง	ผ้าซิ่นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าซิ่นตาห่ม	ผ้าซิ่นพื้นบ้านของชาวไทยวน ทอด้วยฝ้ายและไหมเส้นเล็ก เป็นซิ่นลาย ขวางสลับรี้วสีพื้น เข็มสองตะเข็ม ลวดลายบนตัวซิ่นทอด้วยเทคนิคจิดและ จกเป็นลายเรขาคณิต

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าชั้นตาเหลือง	ผ้าชั้นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าชั้นตาเหลือง มะนาว	ผ้าชั้นของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าชั้นตีนจก	ผ้าชั้นที่ต่อด้วยตีนจก ทอด้วยเทคนิคจก การต่อตีนชั้น มีลวดลายพิเศษต่าง จากผ้าชั้นที่ใช้ปกติในชีวิตประจำวัน ลวดลายจกที่นำไปต่อชั้น เรียกว่า “ตีนจก”
							ผ้าชั้นเมือง	ผ้าชั้นพื้นบ้านของชาวไทยวนในล้านนา
							ผ้าชั้นชกดอก	ผ้าชั้นที่ใช้ในกลุ่มคนชั้นสูง นิยใช้ผ้าไหมในการทอ ลักษณะของลายชั้นจะ ใช้ไหมคำหรือไหมเงินชกดอกเป็นลายดอกพิรุณใหญ่ สลับกับลายริ้วขวาง เท่ากันตลอดทั้งผืน
							ผ้าชั้นทำอ้วน	ผ้าชั้นของชาวไทยวน เป็นผ้าทอเฉพาะส่วนตัวชั้นที่ถือเป็นชั้นพื้นเมืองที่มี ลักษณะเฉพาะของแม่แจ่ม นิยมใช้ต่อกับตีนจกลายเชิงแสหงส์คำ เทคนิคการทอจะทอด้วยด้ายฝ้ายปั่นมือย้อมด้วยสีน้ำเงินดำจากต้นหอม มี เส้นยืนและเส้นพุ่งสลับกันระหว่างฝ้ายเส้นหนากับเส้นบาง ส่วนที่เป็นฝ้าย เส้นบางจะดูโปร่ง เวลานุ่งจึงต้องนุ่งชั้นซ้อนข้างใน
							ผ้าชั้นแอม	ผ้าชั้นของชาวไทยวนในล้านนา
				<Is-a>	ผ้าชั้นไท ลือ			
							ผ้าชั้นคำليب	ผ้าชั้นทอด้วยลายขีดเต็มผืนคืนเงินหรือคืนทองด้วย เข็มสองตะเข็บ ดินชั้น อาจเป็นผ้าธรรมดาหรือตีนจกคืน
							ผ้าชั้นเชิงแส	ผ้าชั้นสีแดงมีริ้วสีคำหรือสีครามเป็นลายขวางทอด้วยลายขีด เข็มสอง ตะเข็บ โดยใช้เทคนิคหลายชนิด ได้แก่ มัดหมี่ ขิด และจก

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าชั้นตา	ผ้าชั้นไทลื้อแบบดั้งเดิมในสิบสองปีนา เย็บ 2 ตะเข็บ หลายขวางบนตัวชั้น เกิดจากเส้นพุ่ง โดยใช้ด้ายหลากสีพุ่งสลับกันขัดสานกับด้ายเส้นยืน เย็บ ต่อตีนชั้นด้วยสีดำ คราม หรือเขียว
							ผ้าชั้นตาโยน	ผ้าชั้นหลายขวางที่มีการจัดระยะสม่ำเสมอจนตลอดหัวชั้น
							ผ้าชั้นป้อง	ผ้าชั้นที่ทอเป็นริ้วเล็ก ๆ สลับกัน มีลายมุกกันด้วยไหมเงินไหมคำ ตัวริ้วกันด้วยสีพื้นสีเดียว สลับสีเป็นริ้วเล็ก ๆ เหมือนแยกกลุ่มเส้นไหมออกเป็นสอง ตอน ทอลายขัดสลับริ้วสีพื้นเป็นปล้องๆ มีช่องว่างระหว่างลายเท่ากัน
							ผ้าชั้นมัดก้าน	ผ้าชั้นของชาวไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ลายผ้าทอด้วยเทคนิค มัดหมี่หรือมัดก้าน
							ผ้าชั้นม่าน	ผ้าชั้นพื้นบ้านของจังหวัดน่าน ทอด้วยเทคนิคจิดหรือมัดก้าน เป็นลายขวาง สลับริ้วสีพื้น เย็บแบบ 2 ตะเข็บ มีการจัดช่วงของขนาดลายไม่เท่ากัน โดยมี โครงสร้างการจัดระยะของลายขวางสลับสีพื้นที่แน่นอน ด้านเส้นยืนเป็น ฟ้าย ส่วนด้ายเส้นพุ่งมีทั้งฟ้าย ไหม และด้ายเงินผสมกัน สีที่นิยมเป็นสีหลัก คือสีน้ำเงิน ช่วงสีพื้นที่ทอสลับกับลายจิดด้วยด้ายเงินหรือลายมัดก้านมีการ สลับเป็น เช่น สีดำ ม่วง ชมพู เขียว
							ผ้าชั้นเมืองงง	ผ้าชั้นของชาวไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ลักษณะเดียวกับชั้นตา ของชาวไทลื้อสิบสองปีนา เป็นชั้นลายขวาง ทอด้วยเทคนิคกรรมดา
							ผ้าชั้นเมืองเส้น	ผ้าชั้นของชาวไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ลักษณะเดียวกับชั้นตา ของชาวไทลื้อสิบสองปีนา แต่มีลายคั่นขนาดเล็กตกแต่งตรงกลางตัวชั้น ลวดลายตกแต่งทอด้วยเทคนิคเกาะ เป็นลายดอกผักแว่น
							ผ้าชั้นเมืองวะ	ผ้าชั้นของชาวไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นชั้นลายขวางข้างเย็บ ตะเข็บเดียว นิยมสีแดง ดำ ม่วง หลายขวางเกิดจากเส้นยืน มีการเย็บต่อหัวชั้น

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								และดินชั้นด้วยผ้าพื้นสีค่า ลักษณะการจัดลายขวางบนตัวชั้นเป็นระยะเท่ากัน โดยตลอด
							ผ้าชั้นลายน้ำไหล	ผ้าชั้นจังหวัดน่าน สร้างลวดลายโดยการส้วงมือเป็นลายคล้ายสายน้ำ จึงเรียกว่า ผ้าชั้นลายน้ำไหล
							ผ้าชั้นสองลูก	ผ้าชั้นเข็บ 2 ตะเข็บ เป็นลักษณะพื้นฐานของผ้าชั้น ไทลื้อ
		<Is-a>	ผ้านุ่ง					
							โจงกระเบนหยัก	ผ้าที่ใช้นุ่งสำหรับกษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง โดยจะถลกโจงกระเบนสูงขึ้นไปจนเห็นรอยสักทึบขา
							ผ้าด้อย	ผ้านุ่งสำหรับผู้ชาย เป็นผ้าผืนสี่เหลี่ยมทอดด้วยฝ้ายหรือไหมสีพื้นหรือมีลายค่าสลับขาวเรียกว่าผ้าคางโถ่ง ผ้าด้อยมี 2 ขนาดคือ สั้นและยาว โดยม้วนชายผ้าเป็นเกลียวสอดระหว่างขา ซึ่งเป็นการนุ่งแบบเดียวกับการถลกเขมรและโจงกระเบน
							ผ้าโสร่ง	ผ้านุ่งเป็นถุง มีทั้งโสร่งผ้าฝ้ายและโสร่งไหม ลวดลายผ้าโสร่งแตกต่างกันไปตามความนิยมของแต่ละถิ่น
		<Is-a>	ผ้าประดับศรีษะ					
							ผ้าโพกหัว	ผ้าโพกหัว เป็นผืนสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างประมาณ 70 เซนติเมตร พับครึ่งให้เป็นรูปสามเหลี่ยม และพับชายผ้าด้านสามเหลี่ยมขึ้นอีกประมาณ 1 นิ้ว แล้วใช้ผ้าคลุมผม โดยใช้กึ่งกลางของฐานสามเหลี่ยมทาบลงบนหน้าผาก แล้วรวบชายไปมัดที่ท้ายทอยหรือใต้คาง ปลายให้ชายผ้าคลุมศรีษะไว้
		<Is-a>	สไบ					
							ผ้าจ้วว	ผ้าที่สตรีทราชาวบ้านสูงอายุมักใช้ห่มเฉียงนำไปทำบุญวัด เป็นผ้าพื้นสีขาวประมาณ 2 เมตร

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าแถบ	ผ้าผืนยาวหน้าแคบสำหรับผู้หญิงใช้คาดอก ทอด้วยเทคนิคจิดและจก
		<Is-a>	ผ้าตุ้ม					ผ้าที่ใช้คลุมไหล่หรือพันคอเพื่อแต่งกายป้องกันความหนาวเย็น
		<Is-a>	ผ้าขาวม้า					ผ้าที่ทอเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ผู้ชายใช้กันมาแต่โบราณ เป็นผ้าสารพัดประโยชน์จะมีติดตัวอยู่เสมอ เดิมมักย้อมสีเดียวเช่นสีแดง ต่อมาทอเป็นลายตาสี่เหลี่ยมสลับกันสองสี เช่น ขาวกับดำ แดงกับดำ ขาวกับเขียวหรือคู่สีอื่นๆ เป็นต้น มีทั้งชนิดที่ทอเป็นลายเดียวกันตลอดผืน และชนิดที่ทอชายผ้าหรือเชิงผ้าทั้งสองเป็นลวดลาย เช่น ลายช้าง ม้า ลายน้ำไหล ลายดอกแก้ว
		<Is-a>	ผ้าที่ใช้สำหรับเด็ก					
							ผ้าอ้อม	ผ้านุ่งของทารก ได้มาจากผ้าชิ้นผืนเก่าของแม่ถือให้เป็นชิ้นๆพอที่จะพันกายทารก
							ผ้าเฉลอะอ่อน	ผ้าที่มัดทารกไว้กับลำตัวของผู้อม โดยใช้ผ้าเต็มพันห่อรอบลำตัวอีกทีหนึ่ง เพื่อเพิ่มความอบอุ่นในฤดูหนาว นิยมใช้ผ้าฝ้ายสีขาวหรือสีครามขั้วรองด้านหลังเพื่อให้หนามากขึ้น
	<TypeOf>	เครื่องนอน						
		<Is-a>	ผ้าคืบ					ผ้าที่เย็บเป็นถุงข้างในขัดปูยผ้าหรือนุ่น เปลี่ยนให้มีความหนาสมอกันและใช้ด้ายจริงเป็นจุดๆ หากใช้เป็นเบาะรองนั่ง เรียกว่า ผ้านั่ง หากใช้ปูนอน เรียกว่า ผ้านอน
		<Is-a>	ผ้าแซงแดง					ผ้าฝ้ายสีขาวทอโดยใช้ด้ายย้อมสีแดงหรือสีดำเป็นเส้นขึ้นแทรกห่างๆ เสร็จแล้วเย็บหัวหางต่อกันเป็นบังผ้า 2 ชั้น ใช้สำหรับห่ม
		<Is-a>	ผ้าคำห้อม					ผ้าสำหรับเย็บเป็นตีนอน ใช้ฝ้ายเมืองและฝ้ายพ่ายในการทอ
		<Is-a>	ผ้าแดง					ผ้าสำหรับทำขอบตีนอน ใช้ฝ้ายเมืองหรือฝ้ายพ่าย ทอลายแสง

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
		<Is-a>	ผ้าทาบ					ผ้าห่มทำด้วยผ้าหนากว้าง 15-25 เซนติเมตร ขนาดยาวสองผืนพับครึ่งเข็บหัว และท้ายต่อกัน ให้พอดีกับความยาวของร่างกายผู้ใช้แล้วพละต่อกัน อาจใช้ผ้าตาโกงหรือผ้าลายแซงสลับเป็นช่วงๆ
							ผ้าทาบลายดี	ผ้าห่มทอด้วยฝ้ายค่อนหรือฝ้ายขนอนที่มีสีน้ำตาลอ่อนตัดด้วยสีคราม เป็นตาขนาดใหญ่เป็นช่วงๆ
							ผ้าทาบตาโกง	ผ้าห่มชนิดตาโกง เป็นผ้าฝ้ายทอขดดอกโดยใช้ตะกอก 3-8 ตะกอก สีที่นิยมคือ สีดำ แดง ขาว ซึ่งสลับสีทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
							ผ้าห่ม ไทลื้อ	ผ้าห่มที่ทอด้วยลายขิดทั้งผืน เป็นลายทางยาว เรียกว่า ลายงูลอย สลับ ลายหน่วยเครือ ผืนผ้าเป็นสีขาว ส่วนลายขิดเป็นสีแดงหรือสีดำคราม
							ผ้าทาบลาว	ผ้าห่มมีลวดลายจกและขิดตรงส่วนเชิงข้างเดียว ผืนผ้าทอด้วยวิธีขดดอก ใช้ฝ้ายเส้นใหญ่ทอทำให้ผ้ามีความหนา นิยมใช้สีแดง ดำ และขาวในการทอ
		<Is-a>	ผ้าปกสะลี					ผ้าที่ใช้คลุมที่นอนที่วางซ้อนกันเป็นชั้น และใช้ผ้าปกสลิคลุมแล้วไขว้ ลวดลายไว้ด้านหน้า
		<Is-a>	ผ้าเป็้ง					เบาะที่เย็บเป็นถุงขนาดกว้าง 40 เซนติเมตร ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร ภายในบรรจุขน ไ่วอย่างหลวมๆ ใช้ป็นที่นอนของทารก
		<Is-a>	ผ้าหลบ					ผ้าปูที่นอน เป็นผ้าที่มีความงดงามสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยในบ้านเรือน นิยมทอด้วยเส้นยืนและเส้นพุ่งสีขาว ผ้าหลบเมืองจะเป็นลายเฉพาะส่วนตีน ลวดลายที่ใช้มักจะเป็นรูปสัตว์ เช่น ช้าง ม้า หรือดอกไม้ เรียงเป็นแถว หรือรูปเรขาคณิต

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
		<Is-a>	ผ้าเหลบ					ผ้าที่ใช้ปูนอน แต่ต่างจากผ้าเหลบตรงที่ใช้ปูนอนได้เลย เป็นผ้าที่มีขนาดเหมาะแก่การพกพาในเวลาเดินทางหรือนำไปใช้ปูนอนที่วัด
		<Is-a>	สะลี					พูกนอน
		<Is-a>	สุค					มุ้ง ทำจากผ้าขาวบางใช้กางเวลานอนเพื่อกันยุง
		<Is-a>	หมอน					
							หมอนขวาน	หมอนรูปสามเหลี่ยมใช้สำหรับอิง เรียกตามรูปทรงและการใช้ประโยชน์ในการพิงหรือทำแขน การประดับลานในวัฒนธรรมไทลื้อ ไทยวน นิยมเย็บหน้าหมอนที่ปักด้วยด้ายเงินด้ายทองและไหม มักใช้ในโอกาสพิเศษหรือทำถวายเป็นพุทธบูชา เพื่อให้พระสงฆ์ใช้พิงเวลานั่งบนอาสนะ
							หมอนปล้อง	หมอนป่องใช้ในเวลาที่ชายหนุ่มมาเที่ยวหาหญิงสาวในเวลากลางคืน หญิงสาวจะเอามือสอดไว้ในหมอนเพื่อป้องกันไม่ให้ชายหนุ่มแอบจับมือ ป้องกันการผิดจารตประเพณี
							หมอนวงเดือน	หมอนรูปโค้งด้านบน ส่วนด้านล่างแบน ด้านหน้าหมอนมีลวดลายปักตกแต่งด้วยเส้นไหมจีน ตัวหมอนมีทั้งที่เย็บจากผ้าฝ้ายและเย็บด้วยผ้าไหมจีน นิยมใช้ในโอกาสพิเศษ เช่น พิธีแต่งงาน
							หมอนสี่	หมอนสำหรับใช้นอน ใช้ผ้าทำเป็นลอนลูกฟูกขั้วนอน จำนวนลอนมี 4 ลอน
							หมอนหก	หมอนรูปสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก มีช่อง ชาวไทยชนและไทลื้อนิยมเย็บผ้าหน้าหมอนปิดทับตรงช่องเป็นผ้าปักคั้นหรือทอจกกลดลวดลายสวยงาม
							หมอนหน้าจก	เป็นหมอนรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก เย็บแบ่งข้างในเป็นหกช่องเพื่อบรรจุหนุนให้คงรูปในการใช้งาน ใช้สำหรับหนุน ใช้ในงานพิธีต่างๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีบวช
							หมอนหน้าอิฐ	หมอนปักรูปสี่เหลี่ยม

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
	<TypeOf>	เครื่องใช้						
		<Is-a>	กระเป๋าแอม					กระเป๋าผ้าคาดเอว ทำจากผ้าเย็บให้มีช่องสำหรับใส่เงินหรือของพกพา มีสายคาดรอบเอวทำจากเชือกค้ายพื้น
		<Is-a>	ถุงข่าม					ถุงสำหรับใส่ของทั่วไป นิยมทอถุงข่ามด้วยผ้าดิบธรรมดา มักจะไม่ใช่ลวดลาย ใช้ใส่ข้าวของต่างๆเป็นวัฒนธรรมที่สามารถพบได้ทั่วไปในล้านนา ถุงข่ามจะใช้ผ้าสีขาหรือสีดำ ไม่มีย้อมตกแต่งลวดลาย แต่จะใช้ถุงข่ามที่มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ในโอกาสพิเศษ
							ถุงป่า	ถุงข่ามขนาดเล็ก ขนาดประมาณ 25*35 ซม. ถุงที่พกพาสะดวกไปกับตัว
							ถุงป้อ	ถุงข่ามขนาดใหญ่ ขนาดประมาณ 50*60 ซม. อาจใช้สายสะพายคล้องกับศรีษะ
		<Is-a>	ผ้ากึ่ง					ผ้าที่ใช้แบ่งพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่หลับนอนในห้องของครอบครัว หรือบริเวณหน้าเรือนเมื่อมีแขกมา นิยมทอเป็นลวดลายแบบต่างๆ ต่อขอบด้านบนด้วยผ้าสีแดง มีหูสำหรับสอดไม้ไผ่เพื่อแขวนกับเสาหรือฝาเรือน
	<TypeOf>	ผ้าที่ใช้ในศาสนพิธี						
		<Is-a>	ตุ่ง					
			<TypeOf>	ตุ่งที่ใช้ในงานมงคล				
							ตุ่งกฐิน	ตุ่งกฐินที่พบโดยทั่วไปจะคล้ายกัน โดยเฉพาะรูปที่ปรากฏบนผืนตุ่ง มีขนาดรูปร่างเท่ากัน รูปแบบซ้ำกัน ใช้สีเหมือนกัน เช่น รูปนางเงือก รูปตะขาบ รูปกระแซะ เป็นต้น ตุ่งกฐินใช้ปักหน้าวัดในประเพณีทอดกฐินเท่านั้น

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ตุงขนงวงช้าง	ตุงผ้าสีขาว มีลักษณะคล้ายกับงวงช้างหรือทอกลมขาว ตกแต่งด้วยกระดาษสีตัดเป็นพู่ห้อยเป็นช่วงๆตลอดผืนตุง เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา
							ตุงค่ากิง	ตุงที่ใช้แทนตัวผู้ประกอบพิธีสืบชะตา ลักษณะรูปร่างยาวแคบ ความยาวเท่ากับ 1 วา หรือเท่ากับความสูงของผู้ประกอบพิธี ผืนตุงทำด้วยผ้าหรือกระดาษสีขาว ใช้ในการประกอบพิธีขึ้นบ้านใหม่ พิธีสืบชะตาสะเดาะเคราะห์ หรือปักไว้ที่กองเจดีย์ทรายวังสภกรานต์ปีใหม่เมือง
							ตุงไชย	ตุงที่แสดงถึงความเป็นสิริมงคลและชัยชนะ ทอจากเส้นด้ายหรือเส้นไหม สลับสีหรือทำจากผ้าผืนแล้วประดับลวดลาย บางผืนมีไม้คั่นเป็นช่วงๆ มักทอด้วยลวดลายเป็นรูปต่างๆ เช่น ปราสาท ต้นไม้ คน สัตว์ เป็นต้น ส่วนหางตุงมักใช้เส้นด้ายถักเป็นคาน้ำห้อยลงมาประดับด้วยอุบะเป็นพู่ห้อยหลากสีสวยงาม
							ตุงชาวา	ตุง 20 วา มีลักษณะเหมือนตุงไชย แตกต่างตรงที่มีความยาวมากกว่า นำไปถวายทานทั่ววัดและใช้ประดับในพระวิหาร
							ตุงดอก	ตุงผ้าที่ทอเป็นลวดลายต่างๆ โดยทั่วไปจะทอด้วยเส้นด้ายสีขาว ส่วนลวดลายนั้นจะทอด้วยเทคนิคขิดหรือจก นิยมสีด้าสลับแดง โครงสร้างสำคัญคือ ส่วนล่างสุดทอเป็นรูปปราสาททรายล้อมด้วยรูปต้นไม้ ดอกไม้นก ฯลฯ และรูปสิ่งของเครื่องใช้
							ตุงต้น	ตุงที่ทำด้วยเส้นด้ายทอทึบเป็นผืนมักจะทอเป็นรูปต่างๆ มีทั้งทอขกและทอจก
							ตุงตัวเป้ง	ตุงประจำราศีเกิดหรือตุงที่มีรูปนักษัตร 12 ราศี ทำด้วยผ้าทอหรือกระดาษ แล้วพิมพ์หรือปั๊มตราขงขลุ่ยสีข้อมผ้า หรือเขียนเป็นรูปสัตว์ประจำราศี ใช้ปักบนกองเจดีย์ทรายในประเพณีสงกรานต์

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ตุ๊กพระเจ้าสิบชาติ	ตุ๊กที่มีคติเพื่อบูชาพระปัญญาบารมีแห่งการเสวยพระชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้ง 10 ชาติ
							ตุ๊กพระบรรณ	ตุ๊กที่ทำด้วยผ้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ โดยเขียนรูปพระพุทธรูปเจ้าไว้ตรงกลาง มักพบอยู่หลังพระประธานใช้ถวายแก่วัดเป็นพุทธรูปบูชา
							ตุ๊กโย	ตุ๊กที่ทำด้วยเส้นด้ายหรือเส้นไหมผูกกันคล้ายไข่มุกมูม ใช้ในพิธีสำคัญทางพุทธศาสนา
							ตุ๊กราว	ตุ๊กที่มีรูปร่างขนาดเล็ก ทำจากผ้าหรือกระดาษ มีการกลุ่ลวดลายบนผืนตุ๊กรูปสามเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมแบนยาว รูปคล้ายคนหรือเทวดา ใช้ติดบนเชือกเป็นระยะๆ สลับสี โยงตามเสาของศาลาธรรม เช่น ปอยหลวง
							ตุ๊กไส้หนู	ตุ๊กที่มีรูปร่างคล้ายจอมแหหรือปรางค์ เจดีย์ ทำขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธรูปบูชา
			<TypeOf>	ตุ๊กที่ใช้ในงานอวมงคล				
							ตุ๊กแดง	ตุ๊กลักษณะเป็นผืนผ้ารูปสามเหลี่ยมขวางพื้น โดยแบ่งความยาวออกเป็น 5 ท่อน ประดับตกแต่งด้วยลายดอก กระดาษเงิน กระดาษทอง มักทำให้มีหัวและหางแหลมบึกให้ปลายหางแตะพื้นดิน ใช้ปักตามข้างถนนที่มีอุบัติเหตุเสียชีวิต เพื่อให้ดวงวิญญาณของผู้ตาย ณ ที่นั้นหลุดพ้นไปสู่อุคติใหม่ในโลกภูมิแห่งใหม่
							ตุ๊กสามหาง	ตุ๊กที่ใช้ในพิธีกรรมงานศพของชาวล้านนา โดยใช้นำหน้าขบวนแห่ศพไปสู่ป่าช้า
							ตุ๊กอย่างคน	ตุ๊กที่ทำจากผ้าหรือกระดาษ ใช้เป็นตุ๊กนำหน้าศพเพื่อเป็นตัวแทนวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ตุ๊กนี้จึงมีรูปร่างหัว แขน แต่ไม่พบส่วนขา
			<TypeOf>	ตุ๊กพิเศษเฉพาะถิ่น				

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ตุ้งเข้ม	ตุ้งขนาดเล็ก กว้างยาวประมาณ 10*50 ซม. ทำจากผ้าทอหรือใช้เส้นด้ายร้อยเป็นรูปตุ้ง เส้นด้ายที่ร้อยเป็นก้อนๆ นั้นมีเข้มห้อยติดอยู่ ตุ้งชนิดนี้แขวนไว้บนฐานซุกจีหน้าพระประธาน เชื่อกันว่าผู้ที่ทานตุ้งเข้มเป็นพุทธรูปจะมีความฉลาดเทียบเทียมเหมือนเข้ม
							ตุ้งแค้น	ตุ้งที่ทำจากผ้าสีขาวแล้ววาดหรือเขียนรูปลงบนผืนผ้าคล้ายกับพระพุทธรูปในวิหารของชาวไทลื้อ
							ตุ้งปั่นจ้อ	ตุ้งที่ทำจากผ้าดิบสีขาวสูงเกือบเท่าหลังคาวิหาร นำเศษผ้าสีต่างๆ จำนวนพันช้อมาเย็บเรียงกันเป็นแถวตามแนวผืนผ้าดิบ แล้วจึงนำมาแขวนกับลำไม้ไผ่ขนาดใหญ่ เพื่อถวายแก้วควาอารามเป็นพุทธรูปและเป็นการประดับเฉลิมฉลองงานปอยหลวง พบที่ ต.สาละโว้ อ.เกาะลา จ.ลำปาง
							ตุ้งพระเจ้าขาวแปด	ตุ้งที่วาดภาพพระพุทธรูปลงบนผืนผ้าเป็นช่วงๆ ช่วงละ 2 ภาพ จำนวน 14 ช่วง รวม 28 ภาพ แต่ละช่วงสั้นด้วยไม้ไผ่ ตุ้งพระเจ้าขาวแปดมาจากคติความเชื่อทางพุทธศาสนาในเรื่องพระอดีตพุทธที่ถือว่ามี 28 พระองค์โดยมีที่มาจากในพระไตรปิฎกขุททกนิกายพุทธวงศ์
							ตุ้งพระเจ้าสิบตน	ตุ้งพระเจ้าสิบชาติ โดยเขียนภาพพระพุทธรูปลงบนผืนผ้าเรียงต่อกันจำนวน 10 ภาพ โดยแต่ละภาพก็จะสั้นด้วยไม้ไผ่เป็นช่วงๆ และมีการเขียนชื่อพระชาติต่างๆ ด้วยอักษรไทลื้อ โดยเรียงจากส่วนบนหัวตุ้งมาทางตุ้งตามลำดับทั้ง 10 ชาติ
							ตุ้งพระเจ้าห้าตน	ตุ้งที่วาดภาพเล่าเรื่องตำนานแม่กาเผือกและพระพุทธเจ้าห้าองค์ ซึ่งเป็นคติความเชื่อที่แพร่หลายมากในสิบสองพันนา
							ตุ้งโยจอมทอง	ตุ้งที่ทำจากเส้นด้ายหรือไหมหลากสี ผูกกับไม้ที่ท่อน โคร่งใช้เส้นไหมขึงทะแยงมุม ตกแต่งด้วยวัตถุเป็นรูปดอกไม้หรือพุทธรูป ใช้ใส่มันสำปะหลัง

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								และลูกเดียวห้อยตรงข้างสลับกับฟูลีที่ทำจากฝ้ายที่มัดเป็นดอกมีหลายสีนำมาร้อยเข้าด้วยกัน พบที่ ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
							ตุ๊กหมากเต้า	ตุ๊กที่ทำด้วยเส้นไหมนำมาขึงกับโครงไม้สี่เหลี่ยม โดยนำมาต่อกันหลายๆ ชั้นตกแต่งด้วยพู่ห้อยและอุบะระข่าสวยงาม ใช้เป็นเครื่องประดับในงานปอยหลวง และใช้ถวายเป็นพุทธบูชาในพระวิหาร หรือถวายอุทิศให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว พบตุงชนิดนี้ที่ ต.แม่สอย อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
		<Is-a>	ผ้าเช็ด					
							ผ้าเช็ดน้อย	ผืนผ้าฝ้ายสีขาวขนาดเล็ก กว้างยาวประมาณ 15*25 ซม. มีลายริ้วตรงชายผ้าทั้งสองข้าง ทอด้วยเทคนิคขิดและยกประกอบลายริ้วทั้งสองข้าง ทอขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ
							ผ้าเช็ดน้อยเครือ	ผ้าเช็ดน้อยที่ทอต่อเนื่องกัน โดยเว้นระยะด้วยเส้นยืนที่ยังไม่ได้ตัดขาดออกจากกันเป็นผืน เป็นผ้าประกอบในพิธีกรรมทานปราสาท โดยใช้โยงจากยอดปราสาทลงมา ลักษณะคล้ายตุ๊ก
							ผ้าเช็ดหลวง	ผ้าผืนขนาดยาว 2-3 เมตร รูปร่างคล้ายตุ๊ก แต่ผ้าเช็ดหลวงจะไม่มีไม้ไผ่คั่นเป็นปล้องๆ และไม่มีลวดลายปราสาทแบบตุ๊ก ลวดลายบนผ้าเช็ดใช้วิธีเก็บขิดด้วยไม้ดอกเป็นช่วงๆ จนถึงครึ่งหนึ่งของความยาวผ้าที่ต้องการก็จะยกดอกช่วงหนึ่ง แล้วย้อนกลับทอด้วยลวดลายเดิมด้วยวิธีการดึงไม้ดอกออกทอมาจนสุดความยาวของปลายผ้าอีกข้างหนึ่ง ใช้ในพิธีกรรมการถวายทานเป็นพุทธบูชาเพื่ออุทิศให้แก่บรรพบุรุษ
		<Is-a>	ผ้าลื้อหัวข้าง					ผ้าประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญในวัฒนธรรมผ้าทอไท มีลักษณะคล้ายคลึงกับผ้าแหลบ โดยในปัจจุบันผ้าชนิดนี้ได้สูญหายไปแล้ว แต่เดิมคนไทกลุ่มต่างๆ จะทอผ้าชนิดนี้ขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรม เช่น งานแต่งงาน เจ้าสาวจะทอ

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								ผ้าชนิดนี้ขึ้นสำหรับให้ญาติฝ่ายเจ้าบ่าว งานบวช มารดาจะทอผ้าขึ้นให้บุตรชายคนใช้นั่งในพิธีบวช หรือใช้ปกหัวช้างที่นาจะนั่ง งานศพ สำหรับใช้เป็นผ้าที่ใส่ไปพร้อมกับโลงศพของผู้ตาย ปัจจุบันวัฒนธรรมการทอผ้าชนิดนี้ ได้เลือนหายไปจากวัฒนธรรมไท หลงเหลือปรากฏที่เป็นผ้าโบราณตกทอดในครอบครัวเท่านั้น
		<Is-a>	ผ้าห่อคัมภีร์					ผ้าห่อคัมภีร์โบราณ เป็นผ้าทอหรือผ้าที่จัดทำเป็นพิเศษเพื่อรักษาคัมภีร์หรือธัมม์ให้คงทน มี 2 แบบ คือ 1. ผ้าที่ทอด้วยเส้นฝ้ายหรือไหม อาจทอด้วยเทคนิคกรรมดามีขนาดประมาณ 50*75 เซนติเมตร อาจทำจากผ้าโรงงานหรือฝ้ายจิวรเก่า 2. แบบที่มีดอกไม้ฝัดสอดสลับ ใช้เส้นฝ้ายหลากสีทอด้วยเทคนิคกรรมดามและจิด หรือทอด้วยวิธีเกาะโดยสลับสีเส้นด้ายกับไม้ฝัดสอดกันจนเป็นผืนฝ้ามืดลายเรขาคณิต
							ผ้าห่อคัมภีร์ทอด้วยเส้นฝ้ายหรือไหมล้วน	ผ้าห่อคัมภีร์แบบกรรมดาม เป็นผ้าฝ้ายสีขาว ส่วนที่เป็นผ้าไหมอาจทอด้วยเทคนิคกรรมดาม หรือทอเป็นผ้าลายมัดหมี่ขนาดกว้างยาวประมาณ 75*50 เซนติเมตร
							ผ้าห่อคัมภีร์ที่มีไม้ฝัดสอดสลับ	ผ้าห่อคัมภีร์ที่ทอด้วยเทคนิคกรรมดามและทอด้วยเทคนิคจิด ใช้เส้นฝ้ายหลากสี เป็นลวดลายพื้นฐานรูปต่างๆสลับกับไม้ฝัดสอดกันเป็นระยะ โดยตลอด หรือทอด้วยวิธีเกาะโดยสลับสีเส้นด้ายกับไม้ฝัดสอดกันจนเป็นผืนเป็นลวดลายเรขาคณิต มีขนาดกว้างยาว ประมาณ 55*30 เซนติเมตร
		<Is-a>	ผ้าอื่นๆที่ใช้ในศาสนา					
			<TypeOf>	ผ้าที่ใช้กับพระพุทธรูป				

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าคลุมพระเจ้า	ผ้าคลุมพระอังสาของพระพุทธรูปในถาดหินาว โดยนำผ้าเหลืองซึ่งทำจากผ้าธรรมดา หรือผ้าแพรขาวและกว้างตามขนาดของพระพุทธรูปมาห่มคลุมไว้
							ผ้าบด	ผ้าที่วาดรูปพระเจ้าสำหรับแขวนไว้บูชา
							ผ้ามุงบน	ผ้าที่ขึงอยู่เหนือเศียรพระพุทธรูปที่เป็นพระประธานในวิหาร มีลักษณะเป็นผืนผ้าสี่เหลี่ยมจัตุรัส ริมทั้งสี่ด้านตกแต่งด้วยระบายหรือพู่ห้อย
			<TypeOf>	ผ้าที่ใช้กับพระสงฆ์หรือสามเณร				
							ผ้ากราบ	ผ้าที่พระสงฆ์ใช้เวลารับพระเคนของจากสตรี มักอยู่ร่วมกับผ้าไตร เป็นผ้าสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก
							ผ้ากัมพล	ผ้ากว้างประมาณ 3-5 นิ้ว ยาวประมาณ 1 เมตรครึ่ง ทอมีเชิงชายข้อมด้วยสีเหลืองสลัดสีน้ำตาลหรือสีดำ กว้างประมาณ 1 สอกและยาวประมาณ 1 เมตรครึ่ง ชาวบ้านทำถวายพระเพื่อใช้เป็นผ้าคาดเอวและคาดอกในการห่มครองที่เรียกว่า กระดองผ้า หรือ ดองผ้า
							ผ้าจีวร	ผ้าชนิดหนึ่งที่ชาวไทลื้อถวายเป็นพุทธบูชาซึ่งใช้ในพิธีกรรม ในอดีตเป็นผ้าที่พระภิกษุนำมาเย็บต่อกันเป็นผ้าจีวรสำหรับนุ่งห่ม ผ้าชนิดนี้มีลักษณะเป็นผ้าผืนสี่เหลี่ยมคล้ายตุ้งขนาดเล็ก ส่วนบนของผ้าจะขึงติดกับแท่งไม้เล็ก ๆ รูปตัวที เป็นค้ำใช้ถัดขณะทำพิธี ผ้ามุลณะมีทั้งสีล้วนและสีลาย ทำจากผ้าที่ทอด้วยเทคนิคขัด และจกมีลวดลาย
							ผ้านั่ง	ผ้ารองนั่งหรือเบาะที่นำถวายวัด ใช้ปูรองนั่งของพระสงฆ์เฉพาะรูปเดียว เป็นผ้าสี่เหลี่ยมขนาดประมาณ 50*50 เซนติเมตร มีลวดลายและสีสัน

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
								หลากหลายทอด้วยเทคนิคต่างๆ มีผ้าแถบเย็บหุ้มขอบ โดยรอบหรือติดพู่ระบาย
							ผ้าป่า	ผ้าพร้อมทั้งเครื่องไทยทานต่างๆ ที่ควรแก่การใช้ของพระสงฆ์ นำไปวางทอดไว้เสมือนว่าเป็นผ้าที่ตั้งอยู่ในป่าเพื่อที่พระจะได้ชักผ้าขึ้น เสมือนว่าได้ชักเอาผ้าบังสุกุล
							ผ้าถุงสังฆะ	ผ้าที่ขึงอยู่เหนือแท่นสงฆ์ สูงจากพื้นขึ้นไป 2 เมตร มีลักษณะคล้ายกับผ้าเพดาน เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว และมีขนาดกว้างยาวเท่ากับขนาดของแท่นสงฆ์ที่อยู่ด้านล่าง ทำด้วยสีผ้าพื้นและผ้าที่มีลวดลาย มักมีการตกแต่งประดับรอบๆ ชายผ้าที่ห้อยลงมา ด้วยตาข่ายหรือพู่ห้อยอย่างสวยงาม
							ผ้าสบง	ผ้าถุงของภิกษุ ทำโดยนำผ้าขาวมาตัดยาวประมาณหนึ่งเมตรครึ่งหรือสองเมตร กว้างหนึ่งเมตรเย็บหัวท้ายทำแถบกว้างประมาณหนึ่งนิ้วครึ่ง เย็บโดยรอบทั้งสี่ด้านใช้เป็นผ้าถุงของภิกษุสามเณร
							ผ้าอาบ	ผ้าที่ภิกษุและสามเณรใช้พัดเพื่ออาบน้ำ
							ผ้าสองเหนือ	ผ้าสำหรับซับเหงื่อของพระภิกษุสงฆ์ ใช้เมื่อห่มจีวร โดยเฉพาะหน้าร้อนซึ่งมีเหงื่อออกมาก เป็นผ้าหนากว้างประมาณ 20-40 เซนติเมตร ยาวประมาณ 150 เซนติเมตร พับครึ่งให้ชายด้านหน้าสั้นกว่าด้านหลังประมาณ 10 เซนติเมตร จากนั้นนำไปข้อมด้วยสีแก่นขนุนหรือหัวขมิ้น
							<TypeOf>	ผ้าที่ใช้กับพุทธศาสนิกชน
							ไบไฮ	ผ้าที่มีลักษณะคล้ายตุ๊กขนาดเล็ก รูปทรงรี ทำจากวัสดุหลายหลายชนิด เช่น ผ้า ไบลาน ไม้ไผ่ ใช้เย็บประดับตกแต่งดูให้สวยงาม

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าแก้ง	ผ้าม่านหน้าต่างหรือเป็นผ้าตกแต่งศาลพระภูมิเจ้าที่ ตามคติที่ถือว่า เทพผู้สูงศักดิ์มักจะอยู่ในวิมานที่มีม่านกำบัง รูปแบบผ้ากึ่งพบในวัฒนธรรมไทลื้อ มักทอด้วยเทคนิคจิดหรือจกเป็นลวดลายต่างๆมีผ้าสีดำหรือสีแดงขลอบริม โดยรอบ ผ้าที่ใช้ในโอกาสสำคัญ เช่น งานบุญ งานบวช งานแต่งงาน เป็นผ้าที่บ่งหลังสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป หรือบริเวณที่วางหามหรือที่ใช้ประกอบพิธี
							ผ้าปกหัวนาค	ผ้าสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทั้งสองด้านจกลวดลายเป็นรูปต่างๆตามความสามารถของผู้ทอ ใช้เส้นด้ายในการทอทั้งเส้นเครือและเส้นพุ่ง จะมีการใช้เครือแดง พุ่งแดง หรือเครือขาว พุ่งขาว จะทอโดยวิธีจกเป็นรูปต่างๆบนด้ายสีขาว หรือสีแดงที่ใช้เป็นเส้นยืนตรงกลางปล่อยไว้เป็นสีขาว ริมผ้าปล่อยเป็นชายครุยทั้ง 2 ชาย ใช้สำหรับในพิธีการบวชนาคเท่านั้น โดยใช้คลุมศีรษะนาคจากบ้าน ไปวัด หรือแห่นาคเวียนพระอุโบสถ
							ผ้าปรีเนาะ	ผ้าขันต์ ในลักษณะผ้าสไบห่มเฉียง และนำเส้นด้ายสีขาวมามัดเพื่อสูข่วัญ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมพิธี รวมถึงผู้ล่องลับไปแล้ว ซึ่งเป็นผ้าที่ทอสื่อความหมายพิเศษในการทอเพื่อประกอบพิธีกรรมโดยเฉพาะ
							ผ้าหม้างสูง	ผ้าที่ใช้ในโอกาสสำคัญ เช่น งานบุญ งานบวช งานแต่งงาน เป็นผ้าที่บ่งหลังสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป หรือบริเวณที่วางหามหรือที่ใช้ประกอบพิธี
							ผ้ารำ	ผ้าที่เป็นพับหรือเป็นม้วนที่ยังมิได้ตัดเย็บ ปรากฏในการทำพิธีต่างๆ โดยเฉพาะในขันครูหรือพานเครื่องค้ำับครูของอาจารย์ผู้ประกอบพิธี ในวัฒนธรรมล้านนานิยมทอผ้ารำเป็นผ้าสี่เหลี่ยม สีดำ หรือสีหม้อหม้อม

โดเมน	คลาสหลัก	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	คลาสย่อย	ชุดตัวอย่างคลาส	คำนิยามศัพท์
							ผ้าแอส	ผ้าไหมเนื้อละเอียดและมีความลื่นที่ทอจากใยของตัวไหม ถือว่าเป็นผ้าที่มีค่าและมีความงดงามเป็นอย่างยิ่ง
	<TypeOf>	ผ้าประเภทอื่นๆ						
							ซาตู	ผ้าขาวบางเนื้อดี
							ผ้าแขบ	ผ้าขลิบ ผ้าเย็บมูรมผ้า
							ผ้าดาโค้ง	ผ้าชนิดหนึ่งที่ทอเป็นลายสี่เหลี่ยมตาโคก
							ผ้าดาเอ็น	ผ้าลายเป็นตาขนาดเล็ก
							ผ้าปัก	ผ้าที่ทำลวดลายโดยการใช้เส้นใยจากธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์ นำมาปักลงบนผืนผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า
							ผ้าลายฉลุ	ผ้าที่ทอให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนเป็นระยะๆ
							ผ้าฮ่า	ผ้าที่เป็นพับหรือเป็นม้วนที่ขึงไม่ได้ตัดเย็บ นิยมทอเป็นผ้าฝ้ายสีขาว สำดำ หรือสีหม้อห้อมเก็บไว้เป็นพับๆเพื่อใช้ประโยชน์ต่างๆ
							แรร	ผ้าแพรหรือผ้าไหมจีน

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ-นามสกุล** นางสาวพัชรา พนมมิตร
- วัน เดือน ปีเกิด** 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533
- ประวัติการศึกษา** ปีการศึกษา 2554 ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประวัติการทำงาน** พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน บรรณาธิการ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาและจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทุนการศึกษา**
1. ทุนการศึกษานิสิตนักศึกษาบัณฑิตศึกษา มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ประจำปี 2559
 2. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ภายใต้แผนพัฒนาศักราชบัณฑิตวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2561
- ผลงานตีพิมพ์** พัชรา พนมมิตร, วรชัยพร อารยะพันธ์ และ พิเชษฐ จุลรอด, “การค้นคืนและเข้าถึงความรู้ด้านผ้าล้านนาของแหล่งสารสนเทศด้านผ้าล้านนา ในเขตภาคเหนือตอนบน,” Veridian E-Journal Silpakorn University, ปีที่ 10 ฉบับที่ 3, กันยายน-ธันวาคม 2560, หน้า 1545-1559

ลิขสิทธิ์โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright by Chiang Mai University
All rights reserved